

श्री उत्तराध्यायन सूत्र (मूलपाठ)

प्रकाशक :

श्री पुरुषादानीय पार्श्व. श्वे. मू. जैनसंघ

देवकीगढ़ठा सोलापूर, अहमदाबाद

શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર

(મૂલપાઠ)

પ. પૂ ગચ્છાધિપતિ શાંતમૂર્તિ આ. દેવ
કૈલાસસાગરસૂરીશ્વરજી મ. સા.ના આજ્ઞાવર્તિ
સાધ્વીશ્રી કુસુમશ્રીજી મ.ના
પાંચસો આયંબિલની તપશ્ચર્યા નિમિત્તે

પ્રકાશક

શ્રી પુરુષાદ્દાનીય પાર્શ્વનાથ શ્વે. મૂ. જૈન સંઘ

દેવકીનંદન સોસાયટી, અમદાવાદ

વિ. સંવત ૨૦૪૦

સને ૧૯૮૪

પ્રતિ ૧૦૦૦

પ્રાપ્તિસ્થાન

શ્રી પુરુષાદાનીય પાર્શ્વનાથ શ્વે. મૂ. જૈન સંઘ
દેવકીનંદન સોસાયટી,
સેન્ટઝેવીયર્સ હાઇસ્કૂલ રોડ,
અમદાવાડ.

સુદ્રક

પંડિત મફતલાલ ઝવેરચંદ ગાંધી
નયન પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ
કા. ર. ૬૧ ગાંધીરોડ, ઢીંકવાવાડી
અમદાવાદ-૧

श्री सीमंघर स्वामि लगवान

પ્રકાશકીય નિવેદન

ગચ્છાધિપતિ શાંતમૂર્તિ આચાર્યદેવ શ્રી કૈલાસસાગર સૂરીશ્વરજી મ.સા.ના આજ્ઞાવર્તી પ. પૂ. સાધ્વીશ્રી કુસુમ શ્રીજી મહારાજની પાંચસો આયંબિલની તપશ્ચર્યાની પૂર્ણાહૂતિ નિમિત્તે આ ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર પ્રકાશિત કરતાં ખુબ આનંદ અનુભવીએ છીએ.

ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર આપણા પરમપાવન આગમગ્રંથો પાકી સુંદર વૈરાગ્યથી ભરપુર ઉત્તમ આગમ ગ્રંથ છે.

આતુર્માંસ રહેલ પૂ. મુનિભગવંતો આ ગ્રંથનું આતુર્માંસ દરમિયાન ઘણી જગ્યાએ વાંચન કરે છે.

આ ગ્રંથમાં કૃપિલ મુનિ, નમિરાજર્ષિ, હરિકેશી મુનિ વિગેરેના દષ્ટાન્તો તથા દશદષ્ટાન્તે દુર્લભ મનુષ્ય ભવ વિગેરે વિવિધ વિષયોનું પ્રતિપાદન છે.

આ ગ્રંથ પરમમંગલરૂપ છે. જે સાધુ સાધ્વીજી ભગવંતો મૂળગ્રંથનું સ્મરણ કરતા હોય કે વાંચતા હોય તેમને આ ગ્રંથ ખુબ ઉપયોગી નીવડશે તેમ આશા રાખીએ છીએ.

પ. પૂ. ગચ્છાધિપતિ આ. દેવ કૈલાસસાગરસૂરીશ્વરજી મ.ની પ્રેરણાથી આ ગ્રંથ પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે તેઓની પ્રેરણા બદલ અમે પૂ. આ. મ. નો આભાર માનીએ છીએ.

લિ.

શ્રી પુરુષાદાનીય પાર્શ્વનાથ શ્વે. મૂ જૈન સંઘ
દેવકીનંદન સોસાયટી અમદાવાદ

પ્રાસ્તાવિક

અગિઆર અંગ, આર ઉપાંગ, દશપચન્ના, છ છેદ સૂત્ર, ચાર મૂળસૂત્ર, અનુયોગદ્વાર અને નંદીસૂત્ર એમ ૪૫ આગમગ્રંથો છે. તે પૈકી ચાર મૂળસૂત્રમાં ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર છે.

આચારાંગ, ઉત્તરાધ્યયન અને સૂચગડાંગના મૂળગ્રંથોમાં કેટલાંક વાક્યો ખુદ શ્રી મહાવીર ભગવાનના શ્રીમુખે ઉચ્ચારાયેલા હોય તેમ પુરાતત્ત્વવિદ્ આગમ અભ્યાસીઓનો મત છે.

ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના છત્રીસ અધ્યયન એ ભગવાનની અંતિમ દેશના છે. એકેક અધ્યયન વૈરાગ્યપ્રચુર આર્ષ વચન છે.

આ આગમ ગ્રંથ ઉપદેશ, દષ્ટાંત, પરિસંવાદ, આચાર, દ્રવ્યાનુયોગ એમ વિવિધ તત્ત્વજ્ઞાનથી ભરપુર છે.

જેને લઈ કેઈ મહાત્માઓ આ ગ્રંથના નિત્યપાઠી છે.

નવસ્મરણ, વીતરાગઓત, પંચસૂત્ર વિગેરેને કેઈ મહાત્માઓ નિત્યપાઠ કરતા હોય છે તેમ આ આગમ-ગ્રંથનો નિત્યપાઠ કરનાર સંઘમાં સર્વકાળે કોઈને કોઈ હોય છે.

પૂ. સાધ્વીશ્રી કુસુમશ્રીજી મહારાજ જેમના પાંચસો આયમિલની તપશ્ચર્યાની પૂર્ણાહુતિ નિમિત્તે આ ગ્રંથ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો છે તે આ ગ્રંથના પ્રાયઃ નિત્યપાઠી છે.

શ્રી ૧૦૮ મહાન ત્ર્યંબોના અમર પ્રણેતા સ્વ-પર શાસ્ત્રવિશારદ
યોગનિષ્ઠ આ. ભગવંત શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસૂરીશ્વરજી મ. સા.

તપશ્ચર્યા સાથે સ્મરણ કરાતાં આ ગ્રંથનું પ્રકાશન તપસ્વી સાધ્વીજી મ.ની ઇચ્છાનુસાર શ્રી પુરુષાદાનીય શ્રી પાર્થનાથ શ્રવે. મૂ. જૈનસંઘ દેવકીનંદન સોસાયટી અમદાવાદ તરફથી પ્રગટ કરવામાં આવે છે.

આ સમગ્રગ્રંથ મંગલરૂપ છે. અને તે મંગલરૂપ તપની પ્રભાવના અર્થે પ્રકાશિત થતો હોવાથી આરાધક આત્માઓ તેના વાંચન સ્મરણદ્વારા માંગલિકપણને પામે તે લાવના.

આ ગ્રંથની ઘણી વિસ્તૃત ટીકાઓ અનુવાદો અને વિવરણો વિવિધ સંસ્થાઓ તરફથી બહાર પડ્યાં છે. પરંતુ મૂળના સ્મરણદ્વારા ગ્રંથના લાવને હૃદયમાં સ્થિર કરવા આ ગ્રંથ ઉપયોગી થશે.

સ્થિતપ્રજ્ઞ પ. પૂ. શાંતમૂર્તિ આચાર્યદેવ કૈલાસ-સાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજની પ્રેરણાથી આ ગ્રંથના સુદ્રણ દરમિયાન ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રને અવગાહનનો જે લાભ મળ્યો તે બદલ તે પૂજ્યશ્રીનો તથા પ્રકાશક સંસ્થાનો આભાર માનુ છું.

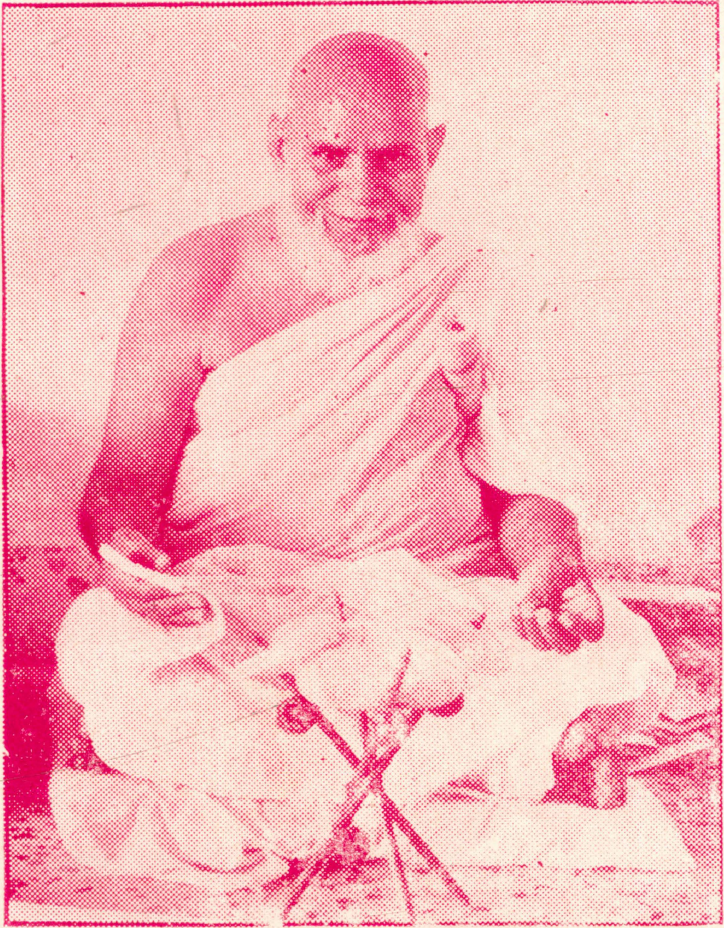
દષ્ટિદોષ, પ્રેસદોષ આદિથી કોઈ ક્ષતિ રહેવા પામી હોય તેની ક્ષમા સાથે વિરમું છું.

उत्तराध्ययनसूत्र

मूळपाठ

विषयानुक्रम

	गाथा	पृष्ठ
१ विनय अध्ययन	४८	१-५
२ परीषद् अध्ययन	४६	५-१०
३ चतुरंग अध्ययन	२०	११-१२
४ असंख्य अध्ययन	१३	१-१४
५ अकाम मरण अध्ययन	३२	१५-१७
६ खुड्गागनियण्ठज्ज अध्ययन	१८	१७-१९
७ एलक अध्ययन	३०	१५-२२
८ कापिलीय अध्ययन	२०	२२-२४
९ नमिप्रबज्या अध्ययन	६२	२४-३०
१० दुमपत्तय अध्ययन	३७	३०-३३
११ बहुभ्रुत अध्ययन	३२	३४-३७
१२ हरिकेशीमुनि अध्ययन	४७	३७-४२
१३ चित्रसंभूति अध्ययन	३५	४२-४६
१४ इक्षुकारिय अध्ययन	५३	४६-५१
१५ समिक्षु अध्ययन	१६	५१-५२
१६ ब्रह्मचर्य समाधिस्थान अध्ययन	१८	५३-५९
१७ पापश्रमण अध्ययन	२१	५९-६१

શાસનપ્રભાવક ગરુડાધિપતિ પરમપૂજ્ય
આચાર્યદેવશ્રી વિજય કૈલાસસાગરસૂરીશ્વરજી
મ. સા.

१८ संयत अध्ययन	५४	६२-६७
१९ मृगापुत्र अध्ययन	९८	६७-७६
२० महानिर्ग्रन्थ अध्ययन	६०	७६-८१
२१ समुद्रपाली अध्ययन	२४	८२-८५
२२ रथनेमि अध्ययन	५१	८५-९०
२३ श्रीकेशि गौतम अध्ययन	८९	९०-९८
२४ समिति अध्ययन	२४	९८-१०१
२५ यज्ञसम्बन्धी अध्ययन	४५	१०१-१०५
२६ सामाचारी अध्ययन	५४	१०५-११०
२७ खलुंका अध्ययन	१७	१११-११२
२८ मोक्षमार्गगति अध्ययन	५६	११२-११६
२९ सम्यक्त्व पराक्रम अध्ययन	७४	११६-१३०
३० तपमार्ग अध्ययन	३७	१३१-१३४
३१ चरणविधि अध्ययन	२१	१३४-१३६
३२ प्रमादस्थान अध्ययन	१११	१३६-१४७
३३ कर्मप्रकृति अध्ययन	२५	१४८-१५०
३४ लेख्या अध्ययन	६१	१५०-१५६
३५ अणगार अध्ययन	२१	१५६-१५८
३६ जीवाजीवविभक्ति अध्ययन	२६७	१५८-१८३

ઉત્તરાધ્યયન પુસ્તક છપાવા માટે દાતાઓની યાદી

- ૧૧૦૦-૦૦ શ્રી. ચંદ્રેશકુમાર હરખચંદ કાંકરીયા-કલકત્તા
- ૫૧૧-૦૦ શ્રી. સરસ્વતીબેન શાન્તીલાલ ગાંધી-સાણુદ
- ૫૧૧-૦૦ શ્રી. રસીકલાલ કેશવલાલ મહેતા-સાણુદ
- ૫૧૧-૦૦ શ્રી. ચંપાબેન નગીનદાસ શાહ-અડપોદરા
- ૫૧૧-૦૦ શ્રી. મણીબેન ચુનીલાલ શાહ-અડપોદરા
- ૫૧૧-૦૦ પ. પૂ. ચિંતામણી શ્રીજી. મ. ના ઉપદેશથી
નીમચ સંઘ તરફથી નીમચ
- ૫૧૧-૦૦ શ્રી. ઈન્દીરાબેન બાણુભાઈ પટવા-મીની સોરા
એપાર્ટમેન્ટ, અમદાવાદ
- ૫૧૧-૦૦ શ્રી. નિર્મળાબેન નેમચંદભાઈ છોટાભાઈ શાહ-
સાબરમતી-અમદાવાદ
- ૫૧૧-૦૦ શ્રી. વસુબેન શાન્તીલાલ શાહ - અમદાવાદ
- ૫૦૦-૦૦ શ્રી. ઇન્દુબેન પુંજભાઈ શાહ - દહેગામ
- ૫૦૦-૦૦ શ્રી. ભાનુબેન કરશનભાઈ કાપડીયા - મહેસાણા
- ૫૦૦-૦૦ શ્રી. લલિતાબેન રસિકલાલ ચૌકસી - ઇલોરાપાર્ક,
નારણપુરા,
- ૫૦૦-૦૦ શ્રી. વાડીલાલ છોટાલાલ શાહ - શાન્તીનગર
અમદાવાદ
- ૫૧૧-૦૦ શ્રી. શારદાબેન બુધાભાઈ શાહ - અમદાવાદ
- ૫૦૦-૦૦ શ્રી. હેમાંગીનીબેન કાન્તીલાલ શાહ- શ્રીપતનગર
અમદાવાદ
- ૫૦૧-૦૦ શ્રી. મુકેશકુમાર શાન્તીલાલ શાહ - અમદાવાદ
- ૩૦૦-૦૦ એક સદગૃહસ્થ તરફથી -

नमो सयणस्स भगवओ महावीरस्स

॥ श्री उत्तराध्ययनसूत्रम् ॥

॥ विणयसुयं पढमं अज्झयणं ॥

संजोगाविप्पमुक्कस्स अणगारस्स भिक्खुणो ।
विणयं पाउकरिस्सामि, आणुपुव्वि सुणेह मे ॥ १ ॥
अणानिद्देसकरे, गुरुणमुववायकारे ।
इंगियागारसंपन्ने, से विणीए त्ति वुच्चइ ॥ २ ॥
आणाऽनिद्देसकरे, गुरुणमणुववायकारे ।
पढिणीए असंबुद्धे, अविणीए त्ति वुच्चइ ॥ ३ ॥
जहा सुणी पूईकन्नी, निक्कसिज्जइ सव्वमो ।
एवं दुस्सीलपढिणीए, मुहरी निक्कसिज्जइ ॥ ४ ॥
कणकुंडगं चइत्ताणं, विट्ठं भुंजइ सूअरे ।
एवं सीलं चइत्ताणं, दुस्सीले रमई मिए ॥ ५ ॥
सुणियाभावं साणस्स, सूयरस्स नरस्स य ।
विणए ठविज्ज अप्पाणमिच्छंतो हियमप्पणो ॥ ६ ॥
तम्हा विणयमेसिज्जा, सीलं पढिलभेज्जए ।
बुद्धपुत्त नियागट्ठी, न निक्कसिज्जइ कणहुइ ॥ ७ ॥
निसंते सियामुहरी, बुद्धाणं अंतिए सया ।
अट्टजुत्ताणि सिक्खिज्जा, निरट्ठाणि उ वज्जए ॥ ८ ॥

अणुसासिओ न कुप्पिज्जा, खंति सेविज्ज पंडिए ।
 खुड्डेहिं सह संसग्गिं, हासं कीडं च वज्जए ॥ ९ ॥
 मा य चंडालियं कासी, बहुयं मा य आलवे ।
 कालेण य अहिज्जित्ता, तओ झाएज्ज एगगो ॥ १० ॥
 आहच्च चंडालियं कट्ठु, न निण्हविज्ज कयाइ वि ।
 कडं कडे त्ति भासेज्जा, अकडं नो कडे त्ति य ॥ ११ ॥
 मा गलियस्सेव कसं, वयणमिच्छे पुणो पुणो ।
 कसं व दट्ठुमाइण्णे, पावगं परिवज्जए ॥ १२ ॥
 अणासवा थूलवया कुसीला, मिउं पि चंडं पकरिंति सीसा ।
 चित्ताणुया लहु दक्खोववेया, पसायए ते हु दुरासयं पि ॥ १३ ॥
 नापुट्ठो वागरे किंचि, पुट्ठो वा नालियं वए ।
 कोहं असच्चं कुव्वेज्जा, धारेज्जा पियमप्पियं ॥ १४ ॥
 अप्पा चेव दमेयव्वो, अप्पा हु खलु दुइमो ।
 अप्पा दंतो सुही होइ, अरिंस लोए परत्थ य ॥ १५ ॥
 वरं मे अप्पा दंतो, संजमेण तवेण य ।
 मोहं परेहिं दम्मंतो, बंधणेहिं वहेहि य ॥ १६ ॥
 पडिणीयं च बुद्धाणं, वाया अदुव कम्मुणा ।
 आवी वा जह वा रहिस्सि, नेव कुज्जा कयाइ वि ॥ १७ ॥
 न पक्खओ न पुरओ, णेव किच्चाण पिट्ठओ ।
 न जुंजे ऊरुणा ऊरुं, सयणे नो पडिस्सुणे ॥ १८ ॥
 नेव पल्लत्थियं कुज्जा, पक्खपिंडं च संजए ।
 पाए पसारिए बावि, न चिट्ठे गुरूणंतिए ॥ १९ ॥

आयारिण्हि वाहित्तो, तुसिणीओ न कयाइ वि ।
 पसायवेही नियागट्टी, उवचिट्टे गुरुं सया ॥ २० ॥
 आलयंते लवंते वा, न निसीएज्ज कयाइ वि ।
 चइऊणमासणं धीरो, जओ जं तं पडिस्सुणे ॥ २१ ॥
 आसणगओ न पुच्छेज्जा, नेव सेज्जागओ कया ।
 आगम्मुक्कुडुओ संतो, पुच्छिज्जा पंजलीउडो ॥ २२ ॥
 एवं विणयजुत्तास्स, सुयं अत्थं च तदुभयं ।
 पुच्छमाणस्स सीसस्स, वागरेज्ज जहासुयं ॥ २३ ॥
 मुसं परिइरे भिक्खू, नय ओहारिणिं वए ।
 भासादेस परिहरे, मायं च वज्जए सया ॥ २४ ॥
 न लवेज्ज पुट्ठो सावज्जं, निरट्ठं न मम्मयं ।
 अप्पाणट्ठा परट्ठा वा, उभयस्संतरेण वा ॥ २५ ॥
 समरेसु अगारेसु, संधीसु य महापहे ।
 एगो एगित्थिए सद्धिं, नेव चिट्ठे न संलवे ॥ २६ ॥
 जं मे बुद्धाणुसासंति, सीएण फरुसेण वा ।
 मम लाभो त्ति पेहाए, पयओ तं पडिस्सुणे ॥ २७ ॥
 अणुसासणमोवायं दुक्कडस्स य चोयणं ।
 हियं तं मण्णई पण्णो, वेसं होइ असाहुणो ॥ २८ ॥
 हियं विगयभया बुद्धा, फरुसं पि अणुसासणं ।
 वेसं तं होइ मूढाणं, खंतिसोहिकरं पयं ॥ २९ ॥
 आसणे उवचिट्ठेज्जा अणुच्चे अक्कुए थिरे ।
 अप्पुट्ठाई निरुट्ठाई, निसीएज्जाऽप्पक्कुए ॥ ३० ॥

कालेण निक्खमे भिक्खू, कालेण य पडिक्खे ।
 अकालं च विवज्जित्ता, काले कालं समायरे ॥३१॥
 परिवाडीए न चिट्ठेज्जा, भिक्खू दत्तेसणं चरे ।
 पडिरूवेण एसित्ता, मियं कालेण भक्खए ॥३२॥
 नाइदूरमणासन्ने, नन्नेसिं चक्खुफासओ ।
 एगो चिट्ठिज्ज भत्तट्ठा लंघित्ता तं नइक्खे ॥३३॥
 नाइउच्चेव न नीए वा, नासन्ने नाइदूरओ ।
 फासुयं परकडं पिंडं, पडिगाहेज्ज संजए ॥३४॥
 अप्पपाणऽप्पबीयम्मि, पडिच्छन्नम्मि संवुडे ।
 समयं संजए भुंजे, जयं अपरिसाडियं ॥३५॥
 सुकडि त्ति सुपक्कि त्ति, सुच्छिन्ने सुहडे मडे ।
 सुणिट्ठिए सुलद्धि त्ति, सावज्जं वज्जए मुणी ॥३६॥
 रमए पंडिए सासं, हयं भइं व वाहए ।
 बालं सम्मइं सासंतो, गालियस्सं व वाहए ॥३७॥
 खड्डुया मे चवेडा मे, अक्कोसा य वहा य मे ।
 कल्लाणमणुसासंतो, पावदिट्ठि त्ति मन्नइ ॥३८॥
 पुत्तो मे भाय नाइत्ति साहू कल्लाण मन्नइ ।
 पावदिट्ठि उ अप्पाणं, सासं दासि त्ति मन्नइ ॥३९॥
 न कोवए आयरियं, अप्पाणं पि न कोवए ।
 बुद्धोवघाई न सिया, न सिया तोत्तगवेसए ॥४०॥
 आयरियं कुवियं नक्खा, पत्तिण्ण पसायए ।
 बिज्जवेज्ज पंजलीउडो, वएज्ज न पुण त्ति य ॥ ४१ ॥

धम्मज्जियं च ववहारं बुद्धेहीयरियं सया ।
 तमायरंतो ववहारं, गरहं नाभिगच्छइ ॥४२॥
 मणोगयं वक्कगयं, जाणित्तायरियस्स उ ।
 त परिगिज्झ वायाए, कम्मणा उववायए ॥४३॥
 वित्ते अचोइए निच्चं, खिप्पं हवई सुबोइए ।
 जइोबइट्ठं सुकयं, किच्चाइं कुव्वई सया ॥४४॥
 नच्चा नमइ मेहावी, लोए कित्तो से जायइ ।
 हवई किच्चाणं सरणं, भूयाणं जगइजहा ॥४५॥
 पुज्जा जस्स पसीयंति, संबुद्धा पुव्वसंथुया ।
 पसन्ना लाभइस्संति, विउलं अट्ठियं सुयं ॥४६॥
 स पुज्जसत्थे सुविणीयसंसे, मणोरुई चिट्ठइ कम्मसंपया ।
 तवोसमायारिसमाहिंसं बुडे, महज्जुई पंचवयाइं पालिया ॥४७॥
 स देवगंधव्वमणुस्सपूइए, चइत्त देहं मलपंकपुव्वयं ।
 सिद्धे वा हवई सासए, देवे वा अप्परए महिङ्गिए ॥४८॥
 त्ति बेमि ॥
 इति विणयसुअं णाम पढमं अज्झयणं समत्तं ॥१॥

॥ अइ दुइअं परीसइज्झयणं

सुयं मे आउसं तेणं भगवया एवमक्खायं ।
 इह खलु बावीसं परीसहा, समणेणं भगवया महावीरेणं
 कासवेणं षवेइया ।

जे भिक्खू सोच्छा नच्चा जिच्छा अभिभूय भिक्खायरियाए
परिव्वयंतो पुट्ठो नो विहण्णेज्जा ॥

कयरे ते खलु बावीसं परीसहा समणेणं भगवया महावीरेणं
कासवेणं पवेइया ?

जे भिक्खू सोच्छा नच्चा अभिभूय भिक्खायरियाए परिव्वयंतो
पुट्ठो नो विहण्णेज्जा ? इमे खलु ते बावीसं परीसहा समणेणं
भगवया महावीरेणं कासवेणं पवेइया ।

जे भिक्खू सोच्छा नच्चा जिच्छा अभिभूय भिक्खायरियाए
परिव्वयंतो पुट्ठो नो विहण्णेज्जा; तं जहा-दिगिच्छापरीसहे ॥१॥

पिवासापरीसहे ॥२॥ सीयपरीसहे ॥३॥ उत्तिणपरीसहे ॥४॥

दंसमसयपरीसहे ॥५॥ अचेलपरीसहे ॥६॥ अरइपरीसहे ॥७॥

इत्थीपरीसहे ॥८॥ चरियापरीसहे ॥९॥ निसीहियापरीसहे ॥१०॥

सेज्जापरीसहे ॥११॥ अक्कोसपरीसहे ॥१२॥ वहपरीसहे ॥१३॥

मायणापरीसहे ॥१४॥ अलाभपरीसहे ॥१५॥ रोगपरीसहे ॥१६॥

खणफासपरीसहे ॥१७॥ जल्लपरीसहे ॥१८॥

सक्कारपुरक्कारपरीसहे ॥१९॥ पन्नापरीसहे ॥२०॥

अन्नाणपरीसहे ॥२१॥ दंसणपरीसहे ॥२२॥

परीसहाणं पविभत्ती, कासवेणं पवेइया ।

तं भे उदाहरिस्सामि, आणुपुत्वि सुणेह मे ॥१॥

दिगिच्छापरीगए देहे, तवस्सी भिक्खू थामवं ।

न छिंदे न छिंदावए न पए न पयावए ॥२॥

कालीपव्वंगसंकासे, किसे धमणिसंतए ।
 मायन्ने असणपाणस्स, अदीणमणसो चरे ॥३॥
 तओ पुट्ठो पिवासाए, दोगुंछी लज्जसंजए ।
 मीओदगं न सेबिज्जा, वियहस्सेसणं चरे ॥४॥
 छिन्नावाणसु पंथेसु, आउरे सुपिवासिए ।
 परिसुक्कमुद्देऽदीणे, तं तितिकखे परीसहं ॥५॥
 चरंतं विरयं ल्हं, सीयं फुसइ एगया ।
 नाइवेलं मुणी गच्छे, सोच्चा णं जिणसासणं ॥६॥
 न मे निवारणं अत्थि, छवित्ताणं न विज्जई ।
 अहं तु अग्गिं सेवामि, इह भिक्खू न चिंतए ॥७॥
 चसिणप्परियावेण, परिदाहेण तज्जिए ।
 धिसु वा परिदावेणं, सायं नो परिदेवए ॥८॥
 षण्हाभित्तो मेहावी, सिणाणं नो वि पत्थए ।
 गायं नो परिसिंचेज्जा, न वीएज्जा य अप्पयं ॥९॥
 पुट्ठो य दंसमसएहिं, सम एव महामुणी ।
 नागो संगामसीसे वा; सूरौ अभिहणे परं ॥१०॥
 न संतसे न वारेज्जा; मणं पि न पओसए ।
 उवेहे न हणे पाणे, भुंजंते मंससोणियं ॥११॥
 परिजुण्णेहिं वत्थेहिं, होक्खामि स्ति अचेलए ।
 अदुवा सचेले होक्खामि; इह भिक्खू न चिंतए ॥१२॥
 एगयाऽचेलए होइ, सचेले आवि एगया ।
 इयं धम्महियं नच्चा, नाणी नो परिदेवए, ॥१३॥

गामाणुगामं रीयंतं, अणागारं अकिञ्चनं ।
 अरइं अणुप्पविसेज्जा, तं तित्तिक्खे परीसहं ॥१४॥
 अरइं पिट्ठाओ किञ्चा, विरए आयरक्खिए ।
 धम्मारामे निशरंभे, उवसंतो मुणी चरे ॥१५॥
 सगो एस मणूस्साणं, जाओ लोगम्मि इत्थिओ ।
 जस्स एया परिन्नाया, सुकडं तस्स सामण्णं ॥१६॥
 एयमादाय मेहावीं, पकभुया उ इत्थीओ, ।
 नो ताहिं विणिहन्नेज्जा चरेज्जत्तगवेसए ॥१७॥
 एग एव चरे लाढे, अभिभूय परीसहे ।
 गामे वा नगरे वावि, निगमे वा रायहाणिए ॥१८॥
 असमाणो चरे भिक्खू, नेव कुज्जा परिगहं ।
 असंसत्तो गिहत्येहिं, अणिएओ परिव्वए ॥१९॥
 सुसाणे सुन्नागारे वा, रुक्खमूले व एगओ ।
 अकुक्कुओ निसीएज्जा, न य वित्तासए परं ॥२०॥
 तत्थ से चिट्ठमाणस्स उवसग्गाभिधारए ।
 संकाभीओ न गळेज्ज, उट्ठित्ता अन्नमासणं ॥२१॥
 उच्चावयाहिं सेज्जाहिं, तवस्सी भिक्खू थामवं ।
 नाइवेलं विहन्निज्जा पावदिट्ठी विहन्नइ ॥२२॥
 पइरिक्कुवस्सयं लद्धं, कल्लाणमदुव पावगं ।
 किमेगराइं करिस्सइ, एवं तत्थऽहियासए ॥२३॥
 अक्कोसेज्ज परे भिक्खुं, न तेसिं पडिसंजले ।
 सरिस्सो होइ बालाणं, तम्हा भिक्खू न संजले ॥२४॥

साक्षाणां फरुसा भामा, दारुणा गामकंटगा ।
 तुसिणीओ उवेहेज्जा, न ताओ मणसी करे ॥२५॥
 इओ न संजले भिक्खू, मणंपि न पओसए ।
 तितिकखं परमं नच्चा, भिक्खू धम्मं विचितए ॥२६॥
 समणं संजयं दंतं, हणेज्जा कोइ कथई ।
 नत्थि जीवस्स नासुत्ति, एवं पेहेज्ज संजए ॥२७॥
 दुक्खं खलु भो निच्चं, अणगारस्स भिक्खुणा ।
 सव्वं से जाइयं होइ, नत्थि किंचि अजाइअं ॥२८॥
 गोयरगपविट्ठस्स, पाणी नो सुप्पसारए ।
 सेओ अगारवासुत्ति, इइ भिक्खू न चितए ॥२९॥
 परेसु घासमेसेज्जा भोयणे परिणिट्ठिए ।
 छद्धे पिंडे अलद्धे वा, नाणुतप्पिज्ज पंडिए ॥३०॥
 अज्जेवाहं न लब्भामि, अवि लाभो सुवे सिया ।
 जो एवं पडिसंचिक्खे, अलाभो तं न तज्जए ॥३१॥
 नच्चा उप्पइयं दुक्खं वेयणाए दुहट्ठिए ।
 अदीणो ठावए पन्नं, पुट्ठो तत्थहियासए ॥३२॥
 तेगिच्छं नाभिनंदेज्जा; संचिक्खत्तगवेसए ।
 एवं खु तस्स सामण्णं, जं न कुज्जा न कारवे ॥३३॥
 अचेलगस्स लूहस्स, संजयस्स तवस्सिणो ।
 तणेसु सयमाणस्स, हुज्जा गायविराहणा ॥३४॥
 आयवस्स निवाएण, अउला हवइ वेयणा ।
 एवं नच्चा न सेवन्ति, तंतुजं तप्पतज्जिया ॥३५॥

किलिन्नगाए मेहावी, पंकेण व रएण वा ।
 धिसु वा परियावेण, सायं नो परिदेवए ॥३६॥
 बेएज्ज निज्जरापेही, आरियं धम्ममणुत्तरं ।
 जाव सरीरभेउ त्ति, जल्लं काएण धारए ॥३७॥
 अभिवायणमब्भुट्ठाणं, सामी कुज्जा निमंतणं ।
 जे ताइं पडिसेवंति, न तेसिं पीहए सुणी ॥३८॥
 अणुक्कसाई अप्पिछे, अन्नाएसी अलोलुए ।
 रसेसु नाणुगिज्जेज्जा, नाणुतप्पेज्ज पन्नवं ॥३९॥
 से नूणं मए पुव्वं, कम्माऽणाणफला कडा ।
 जेणाहं नाभिजाणामि, पुट्ठो केणइ कण्हुइ ॥४०॥
 अह पच्छा उइज्जंति, कम्मऽणाणफला कडा ।
 हवमासासि अप्पाणं, नज्जा कम्मविवागयं ॥४१॥
 निरट्ठगम्मि विरओ, मेहुणाओ सुसंवुडे ।
 जो सक्खं नाभिजाणामि, धम्मं कल्लाणपावगं ॥४२॥
 तबोवहाणमादाय, पडिमं पडिवज्जओ ।
 एवं पि विहरओ मे, छउमं न नियट्ठइ ॥४३॥
 नत्थि नूणं परलोए, इड्ढि वावि तवस्सिणो ।
 अदुवा वंचिओमिति, इइ भिक्खू न चितए ॥४४॥
 अभू जिणा अत्थि जिणा, अदुवावि भविस्सई ।
 सुमं ते एवमाहंसु, इइ भिक्खू न चितए ॥४५॥
 एए परीसहा सव्वे, कासवेण पवेइया ।
 जे भिक्खू न विहणेज्जा, पुट्ठो केणइ कण्हुइ ॥४६॥
 त्ति बेमि ॥ इति दुइअं परीसहज्झयणं समत्तं ॥२॥

॥ अहं तद्विद्वां चाउरंगियं भज्जयणं ॥

चत्तारि परमंगाणि दुल्लहाणिह जतुणो ।

माणुसत्तं सुई सद्धा, संजमम्मि यं वीरियं ॥१॥

समावन्नाण संसारे, नाणागुत्तासु जाइसु ।

कम्मा नाणाविहा कट्टु, पुढो विस्संभिया पया ॥२॥

एगया देवलोएसु, नरएसु वि एगया ।

एगया आसुरं कायं, आहाकम्मेहिं गच्छइ ॥३॥

एगया खत्तिओ होइ, तओ चंडालबुक्कसे ।

तओ कीडपयंगो य, तओ कुंथुपिवीलिया ॥४॥

एवमावट्टजोणीसु, पाणिणो कम्मकिव्विसा ।

न निविज्जंति संसारे, सव्वट्टेसु व खत्तिया ॥५॥

कम्मसंगेहि संमूढा दुक्खिया बहुवेयणा ।

आमाणुसासु जोणीसु, विणिहम्मंति पाणिणो ॥६॥

कम्माणं तु पहाणाए, आणुपुठ्ठी कयाइ उ ।

जीवा सोहिमणुप्पत्ता, आययंति मणुस्ययं ॥७॥

माणुस्सं विगगहं लद्धं, सुई धम्मस्स दुल्लहा ।

जं सोच्चा पडिवज्जंति, तवं खंतिमहिंसयं ॥८॥

आहच सवणं लद्धं, सद्धा परमदुल्लहा ।

सोच्चा नेआउयं मगं, बहवे परिभस्सइ ॥९॥

सुइं च लद्धं सद्धं च, वीरियं पुण दुल्लहं ।
 बहवे रोयमाणा वि, नेो य णं पडिवज्जए ॥१०॥
 माणुसत्तम्मि आयाओ, जो धम्मं सोच्च सहहे ।
 तवस्सी वीरियं लद्धं, संवुडे निद्धणे रयं ॥११॥
 सोही उज्जुअभूयस्स, धम्मो सुद्धस्स चिट्ठइ ।
 णिव्वाणं परमं जाइ, घयसिच्चि व्व पावए ॥१२॥
 विगिंच कम्मुणो हेउं, जसं संबिणु खंतिए ।
 सरीरं पाढवं हिच्चा, उड्ढं पक्कमई दिशं ॥१३॥
 विसालिसेहिं सीलेहिं, जक्खा उत्तर उत्तरा ।
 महासुक्को व दिप्पंता मन्नंता अपुणच्चयं ॥१४॥
 अप्पिया, देवकामाणं, कामरूवविडट्ठिणो ।
 उट्ठंक्पेसु चिट्ठंति, पुब्बा वाससया बहु ॥ १५ ॥
 तत्थ ट्ठिच्चा जहाठाणं, जक्खा आउक्खए चुया ।
 उवेति माणुसं जोणिं, से दसंगेऽभिजायए ॥ १६ ॥
 खेतं वत्थुं हिरण्णं च, पसवो दासपोरुसं ।
 चत्तारि कामखंधाणि, तत्थ से उव्वज्जइ ॥ १७ ॥
 मित्तवं नायवं होइ, उच्चागोए य वण्णवं ।
 अप्पायंके महापन्ने, अभिजाए जसो बले ॥ १८ ॥
 भाच्चा माणुसए भोए, अप्पडिरूवे अहाउयं ।
 पुत्तिवं विसुद्धसद्धम्मे, केवल बोहि बुज्जिजया ॥ १९ ॥
 चउरंगं दुल्लहं मच्चा, संजमं पडिवज्जिजया ।
 तवसा धुयक्कम्मसे सिद्धे हवइ सासए ॥ २० ॥
 त्ति बेमि ॥ इति चाउरंगियं णाम तइअं अज्झयणं समत्तं ॥३॥

॥ अहं चउत्थं असंख्यं अङ्गयणं

असंख्यं जीवियं मा पमायए, जरोवणीयस्स हु नत्थि ताणं ।
 पअं विजाणाहि जणे पमत्ते, किण्णु विहिंसा अजया गहिंति ॥ १ ॥

जे पावकम्मेहिं धणं मणूसा, समाययंती अमइं गहाय ।
 पहाय ते पासपयट्टिए नरे, वेराणुबद्धा नरयं उवेति ॥ २ ॥

तेणे जहा संधिमुहे गहीए, सकम्मुणा किच्चइ पावकारी ।
 एवं पया पेअइहं च लोए, कडाण कम्माण न मुकखु अत्थि ॥ ३ ॥

संसारमावन्न परस्स अट्ठा, साहारणं जं च करेइ कम्मं ।
 कम्मस्स ते तस्स उ वेयकाले, न बंधवा बंधवयं उवेति ॥ ४ ॥

वित्तेण ताणं न लभे पमत्ते, इमम्मि लोए अदुवा परत्था ।
 दीवप्पणट्टेव अणंतमोहे, नेयाउयं दट्ठुमदट्ठुमेव ॥ ५ ॥

सुत्तेसु याबी पडिबुद्धजीवी, न बीससे पंडिए आसुपन्ने ।
 घोरा मुहुत्ता अबलं सरीरं, भारूडपक्खी व चरप्पमत्ते ॥ ६ ॥

चरे पयाइं परिसंक्रमाणो, जं किंचि पासं इह मन्नमाणो ।
 लाभंतरे जीविय बुहइत्ता, पच्छा परिन्नाय मलावधंसी ॥ ७ ॥

छदं निरोद्देण उवेइ मोक्खं, आसे जहा सिक्खियवम्मघारी ।
 पुत्थाइं वासाइं चरप्पमत्तो, तम्हा मुणी खिप्पमुवेइ मुक्खं ॥ ८ ॥

स पुब्बमेव न लभेज्ज पच्छा, एसोवमा सासयवाइयाणं ।
 बिसीयई सिद्धिले आउयम्मि, कालोवणीए सरीरस्स भेए ॥ ९ ॥
 खिप्पं न सक्केइ विवेगमेउं, तम्हा समुट्ठाय पहाय कामे ।
 समिच्च लोयं समया महेसी, अप्पाणुरक्खी चर अप्पमत्ते ॥ १० ॥
 मुट्ठं मुट्ठं मोहगुणे जयंतं अणेगरूवा समणं चरंतं ।
 फासा फुसंती असमंजसं च, न तेसिं भिक्खु मणसा पउस्से ॥ ११ ॥
 मंदा य फासा बहुलोहणिज्जा, तहप्पगारेसु मणं न कुज्जा ।
 रक्खिज्ज कोहं बिणएज्ज माणं, मायं न सेवेज्ज पयहिज्ज लोहं ॥ १२ ॥
 जे सखया तुच्छपरप्पवाई, ते पिज्जदोसाणुगया परज्झा ।
 एए अहम्मे त्ति दुगुं छमाणा, कंखे गुणे जाव सरीरभेओ ॥ १३ ॥
 न्ति बेमि ॥

इति असंखयं नाम चउत्थं—अज्झयणं समत्तं ॥ ४ ॥

अइ अकाममरणियं पंचमं अज्झयणं ।
 अण्णवंसि महेहंसि, एगे तिण्णे दुरुतरे ।
 तत्थ एगे महापण्णे, इमं पण्हमुदाहरे ॥ १ ॥
 संति मे य दुबे ठाणा, अक्खाया मरणंतिया ।
 अकाममरणं चेव, सकाममरणं तहा ॥ २ ॥
 बालाणं अकामं तु, मरणं असइं भवे ।
 पंदियाणं सकामं तु, उक्कोसेणं सइं भवे ॥ ३ ॥
 वत्थिमं पढमं ठाणं, महावीरेण देसियं ।
 कामगिद्धे न्हा बाले, मिसं कुराइ कुब्बइ ॥ ४ ॥

जे गिद्धे कामभोएसु, एगे कूडाय गच्छइ ।
 न मे दिट्ठे परे लेए, चक्खूदिट्ठा इमा रई ॥ ५ ॥
 इत्थागया इमे कामा, कालिया जे अणागया ।
 को जाणइ परे लेए, अत्थि वा नत्थि वा पुणे ॥ ६ ॥
 जणेण सद्धिं होक्खामि, इइ बाले पगम्भइ ।
 कामभोगाणुराणं, केसं संपडिवज्जई ॥ ७ ॥
 तओ से दंडं समारभई, तसेसु थावरेसु य ।
 अट्ठाए य अणट्ठाए, भुयगामं विहिंसइ ॥ ८ ॥
 हिंसे बाले मुसावाई, माइले पिसुणे सटे ।
 भुंजमाणे सुरं मंसं, सेयमेयं ति मन्नइ ॥ ९ ॥
 कायसा वायसा मत्ते, वित्ते गिद्धे य इत्थिसु ।
 दुहओ मलं संचिणइ, सिसुणागु व्व मट्ठियं ॥ १० ॥
 तओ पुट्ठो आयंकेणं, गिलाणो परितप्पइ ।
 पभीओ परलोगस्स, कम्माणुप्पेहि अप्पणो ॥ ११ ॥
 सुया मे नरए ठाणा, असीलाणं च जा गइ ।
 बालाणं कूरकम्माणं, पगाढा जत्थ वेयणा ॥ १२ ॥
 तत्थोववाइयं ठाणं, जहा में तमणुस्सुयं ।
 अहाकम्मेहिं गच्छंतो, सो पच्छा परितप्पइ ॥ १३ ॥
 जहा सागडिओ, जाणं, समं हिच्चा महापहं ।
 विसमं मगां ओइण्णो, अक्खे भग्गम्भि सोयइ ॥ १४ ॥
 एवं धम्मं विउकम्मं, अहम्मं पडिवज्जिया ।
 बाले मच्चुमुहं पत्ते, अक्खे भग्गे व सोयइ ॥ १५ ॥

तओ से मरणंतम्भिं बाले संतसई भया ।
 अकाममरणं मरई, धुत्ते व कलिणा जिए ॥ १६ ॥
 एयं अकाममरणं, वालाणं तु पवेइयं ।
 एत्तो सकाममरणं, पंडियाणं सुणेह मे ॥ १७ ॥
 मरणं पि सपुण्णाणं, जहा मेऽयमणुस्सुयं ।
 विप्पसण्णमणाघायं, संजयाणं वुसीमओ ॥ १८ ॥
 न इमं सव्वेसु लिक्खुसु न इमं सव्वेसु ऽगारिसु ।
 नाणासीला अगारत्था विसमसीला य भिक्खूणे ॥ १९ ॥
 संति एगेहिं भिक्खूहिं, गारत्था संजमुत्तरा ।
 गारत्थेहि य सव्वेहिं, साहवो संजमुत्तरा ॥ २० ॥
 चीरायिणं नगिणिणं, जडी संघाडिमुं डिणं ।
 एयाइं वि न तायंति, दुस्सीलं परियागयं ॥ २१ ॥
 पिंडोले व्व दुस्साले, नरगाओ न मुच्चइ ।
 भिक्खाए वा गिहत्ये वा, सुव्वए कम्मई दिवं ॥ २२ ॥
 अगारि सामाई अंगाई, सद्धो काएण फासए ।
 पोसहं दुहओ पक्खं, एगरायं न हावए ॥ २३ ॥
 एवं शिक्खासमावन्ने, गिहिवासे वि सुव्वए ।
 मुच्चई छविपव्वाओ, गच्छे जक्खसालोगयं ॥ २४ ॥
 अह जे संवुडे भिक्खू, दोण्ह अन्नयरे सिया ।
 सव्वदुक्खपहीणे वा, देवे वावि महिद्धिदए ॥ २५ ॥
 उत्तराई विमोहाई, जुईमंताऽणुपुव्वसो ।
 समाईण्णाई जक्खेहिं, आवासाई जसंसिणो ॥ २६ ॥

अहुणोववन्नसंकासा, भुज्जो अच्चिमालिप्पभा ॥२७॥
 ताणि ठाणाणि गच्छंति, सिक्खित्ता संजमं तवं ।
 भिक्खाए वा गिहित्थे वा, जे संति पडिनिव्वुडा ॥२८॥
 तेशिं सोच्चा सपुज्जाणं, संजयाणं वुसीमओ ।
 न संतसंति मरणंते, सीलवंधा बहुस्सुया ॥२९॥
 तुलिया विसेसमादाय, दया धम्मस्स खंतिए ।
 विप्पसीएज्ज मेहाब्बे, तहाभूएण अप्पणा ॥३०॥
 तओ काले अभिप्पेए, सट्ठी तालिसमंतिए ।
 विणएज्ज लोमहरिसं, भेयं देहस्स कंखए ॥३१॥
 अह कालंमि संपत्ते, आघायाय समुस्सयं ।
 सकामभरणं मरइ, तिण्हमन्नयरं मुणी ॥३२॥
 चि वेमि ॥

इत्थि अकाममरणज्जं पंचमं अज्झयणं समत्तं ॥५॥

॥ अह खुड्डागनियंठिज्जं छट्ठं अज्झयणं ॥

जावंतऽविज्जापुरिसा, सव्वे ते दुक्खसंभवा ।
 लुप्पंति बहुसो मूढा, संसारंमि अणंतए ॥१॥
 समिक्खं पंडिए तम्हा, पासजार्इपहे बहू ।
 अप्पणा सच्चमेसिज्जा, मित्तिं भूएसु कप्पए ॥२॥

माया पिया न्हुसा भाया. भज्जा पुत्ता य ओरसा ।
 नालं ते मम ताणाय, लुप्पंतस्स सकम्मुणा ॥३॥
 एयमट्ठं सपेहाए, पासे समियदंसणे ।
 छिंद गेद्धि सिणेहं च, न कंखे पुव्वसथवं ॥४॥
 गवासं मणिकुंडलं, पसवो दासपोरुसं ।
 सव्वमेयं चइत्ताणं, कामरूबी भविस्ससि ॥५॥
 थावरं जंगमं चेव, धणं धन्नं उवक्खरं ।
 पच्चमाणास्स कम्मेहिं, नालं दुक्खाओ मोयणे ॥६॥
 अज्झत्थं सव्वओ सव्वं, दिस्स पाणे पियायए ।
 न हणे पाणिणो पाणे, भयवेराओ उवरए ॥७॥
 आयाणं नरयं दिस्स नायएज्ज तणामवि ।
 दोगुं छी अप्पणो पाए, दिन्नं भुंजेज्ज भोयणं ॥८॥
 इहमेगे उ मन्नंति, अप्पच्चक्खाय पावगं ।
 आयरियं विदिताणं, सव्वदुक्खाण मुचइ ॥९॥
 भणंता अकरंता य, बंधमोक्खपइण्णिणो ।
 बायाविरियमेत्तेण, समासासेंति अप्पयं ॥१०॥
 न चित्ता तायए भासा, कुओ विज्जाणुसासणं
 विसन्ना पावकम्मेहिं, बाला पंडियमाणिणो ॥११॥
 जे केइ सरीरे सत्ता, वण्णे रुवे य सव्वसो ।
 मणसा कायवक्केणं, सव्वे ते दुक्खसंमवा ॥१२॥
 आवन्ना दीहमद्धानं, संसारंमि अणंतए ।
 तम्हा सव्वदिसं पस्सं, अप्पमत्तो परिव्वए ॥१३॥

बहिया उइढामादाय, नाऽवकंखे कयाइ वि ।
 पुक्वकम्मक्खयट्ठाए, इमं देहं समुद्धरे ॥१४॥
 विविच्च कम्मुणो हेउं, कालकंखी परिव्वए ।
 मायं पिंडस्स पाणस्स, कडं लद्धूण भक्खए ॥१५॥
 सन्निहिं च न कुव्विज्जा, लेवमायाए संजए ।
 पक्खीपत्तां समादाय, निरवेक्खो परिव्वए ॥१६॥
 एसणासमिओ लज्जू, गामे अणियओ चरे ।
 अप्पमत्तो पमत्तोहिं, पिंडवायं गवेसए ॥१७॥
 एवं से उदाहु अणुत्तरनाणी, अणुत्तरदंसी अणुत्तरानाणदंसण धरे
 अरहा नायपुत्ते, भगवं वेसालिए बियाहिए त्ति बेमि ॥१८॥
 इति खुड्ढागनियंठिज्जंणाम छट्ठं अज्झयणं समत्तां ॥६॥

॥ अह एलयं सत्तमं अज्झयणं ॥

जहाऽएसं समुद्दिस्स, कोइ पोसेज्ज एलयं ।
 ओ^१ट्ठणं जवसं देज्जा, पोसेज्जा वि सयंगणे ॥१॥
 तओ से पुट्ठे परिव्वडे, जायमेए महोदरे ।
 पीणिए विउले देहे, आएसं परिकंखए ॥२॥
 जाव न एइ आएसे, ताव जीवइ सो दुही ।
 अह पत्तामि आएसे, सीसं छेत्तूण भुज्जइ ॥३॥
 जहा से खलु उरब्भे, आएसाए समीहिए ।
 एवं बाले अहम्मिट्ठे, ईहई नरयाउयं ॥४॥

હિંસે વાલે મુસાવાઈ, અદ્ધાણંમિ વિલોવણે ।
 અન્નદક્ષહરે તેણે, માઈ કં નુ હરે સદે ॥૫॥
 ઇત્થીવિસયગિદ્ધે ચ, મહારંભપરિગહે ।
 મુંજમાણે સુરં મંસં, પરિવૂઢે પરંદમે ॥૬॥
 અયકકરભોઈ ય, તુંદિલ્લે ચિયલોહિણે ।
 આઝ્યં નરણ કંલે, જહાણસં વણણ ॥૭॥
 આસણં સયણં જાણં, વિત્તં કામાણિ મુંજિયા ।
 દુસ્સાહડં ધણં હિન્ના, વહું સંચિણિયા રયં ॥૮॥
 બહો કમ્મગુરુ જંતુ, પચ્ચુપ્પન્નપરાયણે ।
 અણ વ્વ આગયાણે, મરણંતંમિ સોયઈ ॥૯॥
 તઓ આઝણિક્કીણે, ચુયા દેહા વિહિંસગા ।
 આસુસીયં દિસં વાલા, ગચ્છંતિ અવસા તમં ॥૧૦॥
 જહા કાગણિણે હેડં, સહસ્સં હારઈ નરો ।
 અપચ્છં અંબગં મોચ્છા, રાયા રજ્જં તુ હારણ ॥૧૧॥
 એવં માણુસસગા કામા, દેવકામાણ અંતિણે ।
 સહસ્સગુણિયા મુજ્જો, આઝ કામા ય દિત્તિવિયા ॥૧૨॥
 અણેગવાસાનડયા, જા સા પન્નવઓ ઠિઈ ।
 જાણિ જીયંતિ દુમ્મેહા, ઝળવાસસયાણ ॥૧૩॥
 જહા ય તિન્નિ વાણિયા, મૂલં ઘેત્તૂણ નિગગયા ।
 એગોડ્ઠ્થ લહણ લામં, એગો મૂલેણ આગઓ ॥૧૪॥
 એગો મૂલં પિ હારિત્તા, આગઓ તત્થ વાણિઓ ।
 વવહારે ઊવ્વમ્મ^{પા} એસા, એવં ધમ્મે વિયાણહ ॥૧૫॥

माणुसत्तं भवे मूलं, लाभो देवगई भवे ।
 मूलच्छेपण जीवाणं, नरगतिरिक्खत्तणं धुवं ॥ १६ ॥
 दुहंओ गई बालस्स, आवई वहमूलिया ।
 देवत्तं माणुसत्तं च, जं जिए लोलयासढे ॥ १७ ॥
 तओ जिए सइं होइ, दुविहं दोग्गइं गए ।
 दुल्लहा तस्स उम्मुग्गा, अद्धाए सुइरादवि ॥ १८ ॥
 एवं जियं सपेहाए, तुलिया बालं च पंडियं ।
 मूलियं ते पवेसंति, माणुसिं जोणिमेंति जे ॥ १९ ॥
 वेमायाहिं सिक्खाहिं, जे जरा गिहिसुच्चया ।
 उवेंति माणुसं जोणिं, कम्मसच्चा हु पाणिणो ॥ २० ॥
 जेसिं तु विउला सिक्खा, मूलियं ते अइच्छिया ।
 सोलवंता सवीसेसा, अदीणा जंति देवयं ॥ २१ ॥
 एवमदीणवं भिक्खुं, आगारिं च वियाणिया ।
 कहण्णु जिच्चमेलिक्खं, जिच्चमाणे न संविदे ॥ २२ ॥
 जहा कुसग्गे उदगं, समुदेण समं मिणे ।
 एवं माणुस्सगा कामा, देवकामाण अंतिए ॥ २३ ॥
 कुसग्गमेत्ता इमे कामा, संनिरुद्धंमि आउए ।
 कस्स हेउं पुराकाउं, जोगक्खेमं न संविदे ॥ २४ ॥
 इह कामाणियट्ठस्स, अत्तट्ठे अवरज्झइ ।
 सोच्चा नेयाउयं मग्गं, जं भुज्जो परिभस्सइ ॥ २५ ॥
 इह कामानियट्ठस्स, अत्तट्ठे नावरज्झइ ।
 पूइदेहनिरोहेणं, भवे देवि त्ति मे सुयं ॥ २६ ॥

इड्डी जुई जसो वण्णो, आउं सुहमणुत्तरं ।
 भुज्जो जत्थ मणुस्सेसु, तत्थ से उववज्जइ ॥ २७ ॥
 बालस्स पस्स बालत्तं, अहम्मं पडिवज्जिया ।
 चिच्चा धम्मं अहम्मिट्ठे, नरए उववज्जइ ॥ २८ ॥
 धीरस्स पस्स धीरत्तं, सच्चधम्माणुवत्तिणो ।
 चिच्चा अधम्मं धम्मिट्ठे, देवेसु उववज्जइ ॥ २९ ॥
 तुलियाण बालभावं, अबालं चेव पंडिए ।
 चइऊण बालभावं, अबालं सेवए मुणी ॥ ३० ॥
 त्ति वेमि ॥ इति एलयं णाम सत्तमं अज्झयणं समत्तं ॥ ७१ ॥

॥ अइ काविलीयं अट्टमं अज्झयणं ॥

अधुवे असासयम्मी, संसारम्मि दुक्खपउराए ।
 किं नाम होज्ज तं कम्मयं, जेणाहं दुग्गइं न गच्छेज्जा ॥ १ ॥
 विजहित्तु पुव्वसंजोगं, न सिणेहं कहिंचि कुव्वेज्जा ।
 असिणेहसिणेहकरेहिं, दोसपओसेहि मुच्चए भिक्खू ॥ २ ॥
 तो नाणदंसणसमग्गो, हियनिस्सेसाए सव्वजीवाणं ।
 तेसिं विमोक्खणट्ठाए, भासई मुणिवरो विगयमोहो ॥ ३ ॥
 सव्वं गंधं कलहं च, विप्पजहे तहाविहं भिक्खू ।
 सव्वेसु कामजाएसु, पासमाणो न लिप्पई ताई ॥ ४ ॥
 भोगामिसदोसविसन्ने, हियनिस्सेयसबुद्धिबोच्चत्थे ।
 वाले य मंदिए मूढे, बज्जई मच्छिआ व खेलम्मि ॥ ५ ॥

दुपरिचया इमे कामा, नो सुजहा अधीरपुरिसेहिं ।
 अह संति सुव्वया साहू, जे तरंति अतरं वणिया वा ॥ ६ ॥
 समणानुणो बदमाणा, पाणवहं मिया अयाणंता ।
 मंदा निरयं गच्छंति, बाला पावियाहिं दिट्ठीहिं ॥ ७ ॥
 न हु पाणवहं अणुजाणे, मुच्चेज्ज कयाइ सव्वदुक्खाणं ।
 एवारिएहिं अक्खायं, जेहिं इमो साहुधम्मो पन्नत्तो ॥ ८ ॥
 पाणे य नाइवाएज्जा, से समीए त्ति वुचई ताई ।
 तओ से पावयं कम्मं, निज्जाइ उदगं व थालाओ ॥ ९ ॥
 जगनिस्सिएहिं भूएहिं, तसनामेहिं थावरेहिं च ।
 नो तेसिमारमे दंडं, मणसा वयसा कायसा चेव ॥ १० ॥
 सुद्धेसणाओ नच्चाणं, तत्थ ठवेज्ज भिक्खू अप्पाणं ।
 जायाए धासमैसेज्जा, रसगिद्धे न सिया भिक्खाए ॥ ११ ॥
 पंताणि चेव सेवेज्जा, सीयपिंडं पुराणकुम्मासं ।
 अदु वक्कसं पुलागं वा, जवणट्ठाए निसेवए मंधुं ॥ १२ ॥
 जे लक्खणं च सुमिणं, अंगविज्जं च जे पउंजंति ।
 न हु ते समणा वुच्चंति, एवं आयरिएहिं अक्खायं ॥ १३ ॥
 इहजीवियं अणियमेत्ता, पब्भट्ठा समाहिजोएहिं ।
 ते कामभोगरसगिद्धा, उव्वज्जंति आसुरे काए ॥ १४ ॥
 तत्तो वि य उव्वट्ठित्ता, संसारं बहुं अणुपरियडंति ।
 बहुकम्मलेवलित्ताणं, बोही होइ सुदुल्लहा तेसिं ॥ १५ ॥
 कसिणं पि जो इमं लोयं, पडिपुण्णं दलेज्ज इक्कस्स ।
 तेणावि से न संतुस्से, इइ दुप्पूरए इमे आया ॥ १६ ॥

जहा लाहो तहो लोहो, लाहा लोहो पवड्डइ ।
 दोमासकयं कज्जं, कोडीए वि न निट्ठियं ॥ १७ ॥
 नो रक्खसीसु गिज्जेज्जा, गंडवच्छासु ऽणेगच्चित्तासु ।
 जाओ पुरिसं पलोभित्ता, खेळंति जहा व दासेहिं ॥ १८ ॥
 नारीसु नोवगिज्जेज्जा, इत्थी विप्पजहे अणगारे ।
 धम्मं च पेसलं नच्चा, तत्थ ठविज्ज भिक्खू अप्पाणं ॥ १९ ॥
 इइ एस धम्मे अक्खाए, कविलेणं च विसुद्धपन्नेणं ।
 तरिहिंति जे उ काहिंति, तेहिं आराहिया दुवे लोणे ॥ २० ॥
 त्ति बेमि ॥ इति काविलीयं णाम अट्ठमं अज्झयणं समत्तं ॥ ८ ॥

॥ अह नमिपवज्जा णवमं अज्झयणं ॥

चइऊण देवलोगाओ, उववन्ने माणुसम्मि लोगंमि ।
 उवसंतमोहणिज्जो, सरई पोराणियं जायं ॥ १ ॥
 जाइं सरित्तु भयवं, सहसंबुद्धो अणुत्तरे धम्मे ।
 पुत्तं ठवेत्तु रज्जे, अभिणिक्खमई नमी राया ॥ २ ॥
 सो देवलोगसरिसे, अंतेउरवरगओ वरे भोए ।
 भुजित्तु नमी राया, बुद्धो भोगे परिच्चयइ ॥ ३ ॥
 मिहिलं सपुरजणवयं बलमोरोहं च परियणं सव्वं ।
 चिच्चा अभिनिक्खंतो, एगंतमहिड्ढिओ भयवं ॥ ४ ॥
 कोलाहलसंभूयं, आसी मिहिलाए पव्वयंतमि ।
 तइया रायरिसिंमि, नमिंमि अभिणिक्खमंतमि ॥ ५ ॥

अब्मुट्टियं रायरिसिं, पव्वज्जाठाणमुत्तमं ।
 सक्को माहण वेसेणं, इम्मं वयणमव्ववी ॥ ६ ॥
 किण्णु भो अज्ज मिहिला, कोलाहलगसंकुला ।
 सुव्वंति दारुणा सदा, पासाएसु गिहेसु य ॥ ७ ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेउकारणचोइओ ।
 तओ नमी रायरिसी, देवेदं इणमव्ववी ॥ ८ ॥
 मिहिलाए चेइए वच्चे, सीयच्छाए मणोरमे ।
 पत्तपुप्फफलोवेए, बहूणं बहुगुणे सया ॥ ९ ॥
 बाणण हीरमाणंमि, चेइयंमि मणोरमे ।
 दुहिया असरणा अत्ता, एए कंदंति भो खगा ॥ १० ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेउकारणचोइओ ।
 तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमव्ववी ॥ ११ ॥
 एस अग्गी य वाऊ य, एयं डज्झइ मंदिरं ।
 भयवं अंतेउरं तेणं, कीस णं नावपेक्खह ॥ १२ ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेउकारणचोइओ ।
 तओ नमी रायरिसी, देवेदं इणमव्ववी ॥ १३ ॥
 सुहं बसामो जीवामो, जेसि मो नत्थि किंचण ।
 मिहिलाए डज्झमाणीए, न मे डज्झइ किंचणं ॥ १४ ॥
 चत्तपुत्तकलत्तस्स, निव्वावारस्स भिक्खुणे ।
 पियं न विज्जइ किंचि, अप्पियं पि न विज्जइ ॥ १५ ॥
 बहं खु मुणिणे भद्दं, अणगारस्स भिक्खुणे ।
 सव्वओ विप्पमुक्कस्स, एगंतमणुपस्सओ ॥ १६ ॥

एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।

तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमब्बवी ॥ १७ ॥

पागारं कारइत्ताणं, गोपुरट्ठालगाणि य ।

उस्सूलगसयग्घीओ, तआ गच्छसि खत्तिया ॥ १८ ॥

एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।

तओ नमी रायरिसी, देविंदं इणमब्बवी ॥ १९ ॥

सद्धं नगरं किच्चा, तवसंवरमगलं ।

खंती निउणपागारं, तिगुत्तं दुप्पधंसयं ॥ २० ॥

धणुं परक्कमं किच्चा, जीवं च इरियं सया ।

धिइं च केयणं किच्चा; सच्चवेण पलिमंधए ॥ २१ ॥

तवनारायजुत्तेण, भित्तूणं कम्मकंचुयं ।

मुणी विगयसंगामो, भवाओ परिमुच्चए ॥ २२ ॥

एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।

तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमब्बवी ॥ २३ ॥

पासाए कारइत्ताणं, बद्धमाणगिहाणि य ।

वालग्गपोइयाओ य, तओ गच्छसि खत्तिया ॥ २४ ॥

एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।

तओ नमी रायरिसी, देविंदं इणमब्बवी ॥ २५ ॥

संसयं खलु सो कुणई, जो मग्गे कुणइ घरं ।

जत्थेव गंतुमिच्छेज्जा, तत्थ कुव्वेज्ज सासयं ॥ २६ ॥

एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।

तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमब्बवी ॥ २७ ॥

आमोसे लोमहारे यय गंठिभेए य तक्करे ।
 नगरस्स खेभं काऊण, तओ गच्छसि खत्तिया ॥ २८ ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमी रायरिसी, देवेदं इणमब्बवी ॥ २९ ॥
 असइं तु मणुस्सेहिं, मिच्छा दंडो पजुज्जइ ।
 अकारिणोऽत्थ बज्झंति, मुच्चइ कारओ जणो ॥ ३० ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमब्बवी ॥ ३१ ॥
 जे केइ पत्थिवा तुज्झ, नानमंति नराहिवा ।
 वसे ते ठावइत्ताणं, तओ गच्छसि खत्तिया ॥ ३२ ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमी रायरिसी, देवेदं इणमब्बवी ॥ ३३ ॥
 जो सहस्सं सहस्साणं, संगामे दुज्जए जिणे ।
 एगं जिणेज्ज अप्पाणं, एस से परमो जओ ॥ ३४ ॥
 अप्पाणमेव जुज्झाहि, किं ते जुज्झेण बज्झओ ।
 अप्पाणमेवमप्पाणं, जइत्ता सुहमेहए ॥ ३५ ॥
 पंचिंदियाणि कोहं, माणं मायं तहेव लोहं च ।
 दुज्जयं चेव अप्पाणं, सव्वं अप्पे जिए जियं ॥ ३६ ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमब्बवी ॥ ३७ ॥
 जइत्ता विउले जन्ने, भोइत्ता समणमाहणे ।
 दत्ता भोच्चा य जिट्ठा य, तओ गच्छसि खत्तिया ॥ ३८ ॥

एयमट्टं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमी रायरिसी, देवेदं इणमच्चवी ॥ ३९ ॥
 जो सहस्सं सहस्साणं, मासे मासे गवं दए ।
 तस्सा वि संजमो सेओ, अदितस्स वि किंचण ॥ ४० ॥
 एयमट्टं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमच्चवी ॥ ४१ ॥
 घोरासमं चइत्ताणं, अन्नं पत्थेसि आसमं ।
 इहेव पोसहरओ, भवाहि मणुयाहिवा ॥ ४२ ॥
 एयमट्टं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमी रायरिसी, देवेदं इणमच्चवी ॥ ४३ ॥
 मासे मासे तु जो बालो, कुसगेण तु भुंजए ।
 न सो सक्खायधम्मस्स, कलं अग्घइ सोलसिं ॥ ४४ ॥
 एयमट्टं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमच्चवी ॥ ४५ ॥
 हिरण्णं सुवण्णं मणिमुत्तं, कंसं दूंसं च वाहणं ।
 केसं वड्ढावइत्ताणं, तओ गच्छसि खत्तिया ॥ ४६ ॥
 एयमट्टं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमी रायरिसी, देवेदं इणमच्चवी ॥ ४७ ॥
 सुवण्णरुपस्स ऊ पच्चया भवे, सिया हु केलाससमा असंखया ।
 नरस्स लुद्धस्स न तेहिं किंचि,

इच्छा उ आगाससमा अणंतिया ॥ ४८ ॥

पुढवी साली जवा चेव, हिरणं पसुभिस्सह ।
 पडिमुणं नालमेगस्स, इइ विज्जा तवं चरे ॥ ४९ ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमिं रायरिसिं, देविंदो इणमच्चवी ॥ ५० ॥
 अच्छेरयमब्बुदए, भोए चयसि पत्थिवा ।
 असंते कामे पत्थेसि, संकप्पेण विहन्नसि ॥ ५१ ॥
 एयमट्ठं निसामित्ता, हेऊकारणचोइओ ।
 तओ नमी रायरिसी, देवेदं इणमच्चवी ॥ ५२ ॥
 सल्लं कामा विसं कामा कामा आसीविसोवूमा ।
 कामे य पत्थेमाणा, अकामा जंति दोग्गई ॥ ५३ ॥
 अहे वयइ कोहेणं, माणेणं अहमा गई ।
 माया गई पडिग्धाओ लोभाओ दुहओ भयं ॥ ५४ ॥
 अवउज्झिऊण माहणरुवं, विरूविउण इंदत्तं ।
 वंदइ अभित्थुणंतो, इमाहि महुराहि वग्गूहिं ॥ ५५ ॥
 अहो ते निज्जिओ कोहो, अहो माणो पराजिओ ।
 अहो निरक्किया माया, अहो लोभो वसीकओ ॥ ५६ ॥
 अहो ते अज्जवं साहु, अहो ते साहु महवं ।
 अहो ते उत्तमा खंती, अहो ते मुत्ति उत्तमा ॥ ५७ ॥
 इहं सि उत्तमो भंते, पच्छा होहिसि उत्तमो ।
 लोगुत्तमुत्तमं ठाणं, सिद्धिं गच्छसि नीरओ ॥ ५८ ॥
 एवं अभित्थुणंतो, रायरिसिं उत्तमाए सद्धाए ।
 पायाहिणं करेत्तो, पुणो पुणो वंदई सक्को ॥ ५९ ॥

तो वंदिऊण पाए, चक्ककुसलक्खणे मुणिवरस्स ।

आगासेऽणुप्पइओ, ललियचलकुंडलतिरीडी ॥ ६० ॥

नमी नमेइ अप्पाणं, सक्खं सक्केण चेइओ ।

चइऊण गेहं च वेदेही, सामण्णे पज्जुवट्ठिओ ॥ ६१ ॥

एवं करेति संबुद्धा, पंडिया पवियक्खणा ।

विणियट्ठंति भोगेसु, जहा से नमी रायरिसि ॥ ६२ ॥

त्ति बेमि ॥

इति नमिपव्वज्जा णाम णवमं अज्झयणं समत्तं ॥ ९ ॥

॥ अहं दुमपत्तं दसमं अज्झयणं ॥

दुमपत्तए पंडुयए जहा, निवडइ राइगणाण अच्चए ।

एवं मणुयाण जीवियं, समयं गोयम मा पमायए ॥ १ ॥

कुसग्गे जह ओसबिंदुए, थेवं चिट्ठइ लंबमाणए ।

एवं मणुयाण जीवियं, समयं गोयम मा पमायए ॥ २ ॥

इइ इत्तरियम्मि आउए, जीवियए बहुपच्चवायए ।

विहुणाहि रयं पुरे कडं, समयं गोयम मा पमायए ॥ ३ ॥

दुल्लहे खलु माणुसे भवे, चिरकालेण वि सव्वपाणिणं ।

गाढा य विवाग कम्मणो, समयं गोयम मा पमायए ॥ ४ ॥

पुढविकायमइओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।

कालं संखाईयं; समयं गोयम मा पमायए ॥ ५ ॥

काउकायमङ्गओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 कालं संखाईयं, समयं गोयम मा पमायए ॥ ६ ॥
 तेउक्कायमङ्गओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 कालं संखाईयं, समयं गोयम मा पमायए ॥ ७ ॥
 वाउक्कायमङ्गओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 कालं संखाईयं, समयं गोयम मा पमायए ॥ ८ ॥
 वणस्सइकायमङ्गओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 कालमणतदुरंतयं, समयं गोयम मा पमायए ॥ ९ ॥
 बेइंदियकायमङ्गओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 कालं संखिज्जसन्नियं, समयं गोयम मा पमायए ॥ १० ॥
 तेइंदकायमङ्गओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 कालं संखिज्जसन्नियं, समयं गोयम मा पमायए ॥ ११ ॥
 चउरिंदियकायमङ्गओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 कालं संखिज्जसन्नियं, समयं गोयम मा पमायए ॥ १२ ॥
 पंइंदियकायमङ्गओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 सत्तट्ठभवगहणे, समयं गोयम मा पमायए ॥ १३ ॥
 देवे नेरइए यमङ्गओ, उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
 इक्केकभवगहणे, समयं गोयम मा पमायए ॥ १४ ॥
 एवं भवसंसारं, संसरइ सुहासुहेहि कम्मेहिं ।
 जीवो पमायबहुलो, समयं गोयम मा पमायए ॥ १५ ॥
 लद्धूण वि माणुसत्तणं, आयरिअत्तं पुणरावि दुल्लहं ।
 बहवे दसुया मिलक्खुया, समयं गोयम मा पमायए ॥ १६ ॥

लद्धूण वि आरियत्तणं, अहीण पंचेदियया हु दुल्लहा ।
विपल्लिंदियया हु दीसई, समयं गोयम मा पमायए ॥१७॥
अहीणपंचेदियत्तां पि से लहे, उत्तमधम्मसुई हु दूल्लहा ।
कुत्तिथिनिसेवए जणे, समयं गोयम मा पमायए ॥१८॥
लद्धूण वि उत्तमं सुइं, सदहणा पुणरावि दुल्लहा ।
मिच्छत्तनिसेवए जणे, समयं गोयम मा पमायए ॥१९॥
धम्मं षि हु सदहंतया, दुल्लहया काएण फासया ।
इह कामगुणेहि मुच्छिया, समयं गोयम मा पमायए ॥२०॥
परिजूरइ ते सरीरयं, केसा पंडुरया हवंति ते ।
से सोयबले य हायई, समयं गोयम मा पमायए ॥२१॥
परिजूरइ ते सरीरयं, केसा पंडुरया हवंति ते ।
से चक्खुबले य हायई, समयं गोयम मा पमायए ॥२२॥
परिजूरइ ते सरीरयं, केसा पंडुरया हवंति ते ।
से घाणबले य हायई, समयं गोयम मा पमायए ॥२३॥
परिजूरइ ते सरीरयं, केसा पंडुरया हवंति ते ।
से जिह्वबले य हायई, समयं गोयम मा पमायए ॥२४॥
परिजूरइ ते सरीरयं, केसा पंडुरया हवंति ते ।
से फासबले य हायई, समयं गोयम मा पमायए ॥२५॥
परिजूरइ ते सरीरयं, केसा पंडुरया हवंति ते ।
से सत्वबले य हायई, समयं गोयम मा पमायए ॥२६॥
अरई गंडं विसूइया, आयंका विविहा फुसंति ते ।
बिहडइ विट्ठंसइ ते सरीरयं, समयं गोयम मा पमायए ॥२७॥

वोच्छिद सिणेहमप्पणो, कुमुयं सारइयं पाणियं ।
 से सव्वसिणेहवज्जिए, समयं गोयम मा पमायए ॥ २८ ॥
 चिच्छाण धणं च भारियं, पव्वइओ हि सि अणगारियं ।
 मा बंतं पुणो वि आइए, समयं गोयम मा पमायए ॥ २९ ॥
 अवउज्झिय मित्तबंधवं, विउलं चेव घणोहसंचयं ।
 मा तं बिइयं गवेसए, समयं गोयम मा पमायए ॥ ३० ॥
 न हु जिणे अज्ज दिस्सई, बहुमए दिस्सइ मग्गदेसिए ।
 संपइ नेयाउए पहे, समयं गोयम मा पमायए ॥ ३१ ॥
 अवसोहिय कंटगा पहं, ओइण्णो सि पहं महालयं ।
 गच्छसि मग्गं विसोहिया, समयं गोयम मा पमायए ॥ ३२ ॥
 अबले जह भारवाहए, मा मग्गो विसमे वग्गाहिया ।
 पच्छा पच्छाणुतावए, समयं गोयम मा पमायए ॥ ३३ ॥
 तिण्णो हु सि अण्णवं महं किं पुष्प चिट्ठसि तीरमागओ ।
 अमितुर पारं गमित्तए, समयं गोयम मा पमायए ॥ ३४ ॥
 अकलेवरसेणिमूसिया, सिद्धिं गोयम लोयं गच्छसि ।
 खेमं च सिवं अणुत्तरं, समयं गोयम मा पमायए ॥ ३५ ॥
 बुद्धे परिनिब्बुडे चरे, गामगए नगरे व संजए ।
 संतीमग्गं च बूहए, समयं गोयम मा पमावए ॥ ३६ ॥
 बुद्धस्स निसम्म भासियं, सुकहियमट्ठपओवसोहियं ।
 रागं दोसं च छिंदिया, सिद्धिगइं गए गोयमे ॥ ३७ ॥
 त्ति वेमि ॥ ॥ इति दुमपत्तयं णाम दसमं अज्झयणं
 समत्तं ॥ १० ॥

॥ अहं बहुस्सुयं एगारसं अज्झयणं ॥

संजोगा विप्पमुक्कस्स, अणगारस्स भिक्खुणो ।

आयारं पाउकरिस्सामि, आणुपुब्बिं सुणेह मे ॥ १ ॥

जे यावि होइ निव्विज्जे, थद्धे लुद्धे अणिग्गहे ।

अभिक्खणं उल्लवई, अविणीए अबहुस्सुए ॥ २ ॥

अहं पंचहिं ठाणेहिं, जेहिं सिक्खा न लब्भई ।

थंभा माहा पमाएणं, रोगेणालस्सएण य ॥ ३ ॥

अहं अट्ठहिं ठाणेहिं, सिक्खासीले त्ति वुच्चई ।

अहस्सिरे सया दंते, न य मम्ममुदाहरे ॥ ४ ॥

नासीले न विसीले, न सिया अइलोलुए ।

अकोहणे सच्चरए, सिक्खासीले त्ति वुच्चई ॥ ५ ॥

अहं चउदसहिं ठाणेहिं, वट्टमाणे उ संजए ।

अविणीए वुच्चई सो उ, निव्वाणं च न गच्छइ ॥ ६ ॥

अभिक्खणं कोही हवई, पबंधं च पकुव्वइ ।

मेत्तिज्जमाणो वमइ, सुयं लद्धूण मज्जइइ ॥ ७ ॥

अवि पावपरिक्खेची, अवि मित्तेसु कुप्प ।

सुप्पियस्सावि मित्तस्स, रहे भासइ पावयं ॥ ८ ॥

पइन्नवाई दुहिले, थद्धे लुद्धे अनिग्गहे ।

असंविभागी अवियत्ते, अविणीए त्ति वुच्चई ॥ ९ ॥

अहं पन्नरसहिं ठाणेहिं, सुविणीए त्ति वुच्चई ।

नीयावत्ती अचवले, अमाई अकुऊहले ॥ १० ॥

अप्यं च अहिक्खिवइ, पबंधं च न कुव्वई ।
 मेत्तिज्जमाणो भयई, सुयं लद्धं न मज्जई ॥ ११ ॥
 न य पावपरिक्खेवी, न य मित्तेसु कुप्पई ।
 अप्पियस्सावि मित्तस्स, रहे कल्लाण भासई ॥ १२ ॥
 कलहडमरवज्जिए, बुद्धे अभिजाइगे ।
 हिरिमं पडिसंलीणे, सुविणीए त्ति वुच्चई ॥ १३ ॥
 वसे गुरुकुले निच्चं, जोगवं उवहाणवं ।
 पियंकरे पियंवाई, से सिक्खं लद्धुमरिहई ॥ १४ ॥
 जहा संखम्मि पयं, निहियं दुहओ वि विरायइ ।
 एवं बहुस्सुए भिक्खू, धम्मो किन्ती तहा सुयं ॥ १५ ॥
 जहा से कंबोयाणं, आइण्णे कंधए सिया ।
 आसे जवेण पवरे, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ १६ ॥
 जहाइण्णसमारूढे, सूरे दढपरक्कमे ।
 उभओ नंदिघोसेणं, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ १७ ॥
 जहा करेणुपरिकिण्णे, कुंजरे सट्ठिहायणे ।
 बलवंते अप्पडिहए, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ १८ ॥
 जहा से तिक्खसिंगे, जायखंवे विरायई ।
 वसहे जूहाहिवई, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ १९ ॥
 जहा से तिक्खदाढे, उदग्गे दुप्पहंसए ।
 सीहे मियाण पवरे, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २० ॥
 जहा से वासुदेवे, संखचक्कगदाधरे ।
 अप्पडिहयबले जोहे, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २१ ॥

जहा से चाउरंते, चक्रवट्टी महिड्डुए ।
 चोइसरयणाहिबई, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २२ ॥
 जहा से सहस्सक्खे, वज्जपाणी पुरंदरे ।
 सक्के देवाहिबई, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २३ ॥
 जहा से तिमिरविद्धंसे, उच्चिद्धंते दिवायरे ।
 जलंते इव तेण्ण, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २४ ॥
 जहा से उडुवई चंदे, नक्खत्तपरिवारिए ।
 पडिपुण्णे पुण्णमासीए, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २५ ॥
 जहा से सामाइयाणं, कोट्टागारे सुरक्खिए ।
 नाणाधन्नपडिपुण्णे, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २६ ॥
 जहा सा दुमाण पवरा, जम्बू नाम्म सुदंसणा ।
 आणाढियस्स देवस्स, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २७ ॥
 जहा सा नईण पवरा, सलिला सागरंगमा ।
 सीया नीलवंतपवहा, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २८ ॥
 जहा से नगाण पवरे, सुमहं मंदरे गिरि ।
 नाणोसहिपज्जलिए, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ २९ ॥
 जहा से सयंभूरमणे, उदही अक्खओदए ।
 नाणारयणपडिपुण्णे, एवं हवइ बहुस्सुए ॥ ३० ॥
 समुद्गंभीरसमा दुरासया, अचक्किया केणइ दुप्पहंसया ।
 सुयस्स पुण्णाविउलस्स त्तिड्ढो, खवित्तु कम्मं गइमुत्तमं गया ॥ ३१ ॥
 तम्हा सुयमहिट्ठिज्जा, उत्तमट्ठगवेसए ।
 जेणप्पाणं परं चैव, सिद्धिं संपाउणेज्जासि ॥ ३२ ॥

त्ति वेमि ॥ इति बहुस्सुयं णाम एगारस्सं अज्झयणं समत्तं ॥ ११ ॥

॥ अहं हरिणसिज्जं वारहं अज्झयणं ॥

सोवागकुलसंभूओ, गुणुत्तरधरो मुणी ।

हरिणसबलो नाम, आसि भिक्खू जिइंदिओ ॥ १ ॥

इरिणसणभासाए, उच्चारसमितीसु य ।

जओ आयाणनिक्खेवे, संजओ सुसमाहिओ ॥ २ ॥

मणगुत्तो, वयगुत्तो, कायगुत्ता जिइंदिओ ।

भिक्खट्ठा बंभइज्जम्मि, जन्नवाडमुवट्ठिओ ॥ ३ ॥

तं पासिऊणं एज्जंतं, तवेण परिसोसियं ।

पंतोवहिउबगरणं, उन्नहसंति अणारिया ॥ ४ ॥

जार्हमयपडिथद्धा, हिंसगा अजिइंदिया ।

अबंभचारिणो बाला, इमं वयणमच्छवी ॥ ५ ॥

कयरे आगच्छई दित्तरूवे, काले विगसले फोक्कनासे ।

ओमचेले पंसुपिसायभूए, संकरदूसं परिहरीय कंठे ॥ ६ ॥

कयरे तुमं इय अदंसणिज्जे, काए व आसाईहमागओ सि ।

ओमचेलगा पंसुपिसायभूया, गच्छ क्वलाहि किमिहं
ठिओ सि ॥ ७ ॥

जक्ख्हा तहिं तिंदुगरुक्खवासी, अणुकंपओ तस्स महामुणिस्स ।

पच्छायइत्ता नियमं सरीरं, इमाइं वयणाईमुदाहरित्था ॥ ८ ॥

समणो अहं संजओ बंभयारी, विरओ धणपयणपरिगगाओ ।

परपवित्तस्स उ भिक्खुकाले, अत्तस्स अट्ठा इहमागओ सि ॥ ९ ॥

वियरिज्जइ खज्जइ भुज्जइ, अन्नं पभूयं भवयाणमेयं ।
 जाणाहि मे जायणजीविणो त्ति, सेसावसेसं लभऊ तवस्सी ॥१०॥
 उवक्खंडं भोयण माहणाणं, अत्तट्ठियं सिद्धमिहेगपक्खं ।
 न ऊ वयं एरिसमन्नपाणं, दाहामु तुज्झं किमिहं ठिओ सि ॥११॥
 थलेसु बीयाइ ववंति कासगा, तहेव निन्नेसु य आससाए ।
 एयाए सद्धाए दलाहि मज्झं, आराहए पुण्णमिणं खु खित्तं ॥१२॥
 खेत्ताणि अम्हं विइयाणि लोए, जहिं पक्किण्णो विरुहंति पुण्णा ।
 जे माहणा जाइविज्जोववेया, ताइं तु खेत्ताइ सुपेसलाइं ॥१३॥
 कोहो य माणो य वहेो य जेसिं, मोसं अदत्तं च परिगहं च ।
 ते माहणा जाइविज्जाविहूणा, ताइं तु खेत्ताइ सुपावयाइं ॥१४॥
 नुब्भेत्थ भो भारधरा गिराणं, अट्ठं न जाणाह अहिज्ज वेए ।
 सच्चावयाइं मुणिणो चरंति, ताइं तु खेत्ताइ सुपेसलाइं ॥१५॥
 अज्झावयाणं पडिक्कलभासी, पभाससे किं तु सगासि अम्हं ।
 अवि एतं विणस्सउ अन्नपाणं, न य णं दाहामु तुमं नियंठा ॥१६॥
 समितीहि मज्झं सुसमाहियस्स, गुत्तीहि गुत्तस्स जित्तिदियस्स ।
 जइ मे न दाहित्थ अहेसणिज्जं, किमित्थ जन्नाण लहित्थ

लाहं ॥ १७ ॥

के एत्थ खत्ता उवजोइया वा, भज्झावया वा सह खंडिएहिं ।
 एयं तु दंडेण फलेण हंता, कंठम्मि धेत्तूण खलेज्ज जो णं ॥१८॥
 अज्झावयाणं वयणं सुणेत्ता, उद्धाइया तत्थ बहू कुमारा ।
 दंडेहि वित्तेहि कसेहि चेव, समागया तं इसेत्तालयंति ॥१९॥

रन्नो तर्हि कोसलियस्स धूया, भद्दं त्ति नामेण अणिदियंगी ।
 तं पासिया संजय हम्ममाणं, कुद्धे कुमारे परिनिव्ववेइ ॥२०॥
 देवाभिओगेण निओइण्णं, दिन्ना मु रन्ना मणसा न ज्ञाया ।
 नरिंददेविंदभिवंदिण्णं, जेणामि वंता इसिणा स एसो ॥२१॥
 एसो हु सो उग्गतवो महप्पा, जित्तिंदिओ संजओ बंभयारी ।
 जो मे तथा नेच्छइ दिज्जमाणिं, पिउणा सयं कोसलिण्ण रन्ना
 ॥ २२ ॥

महाजसो एस महाणुभावो, घोरव्वओ घोरपरक्कमो य ।
 मा एयं हीलेह् अहीलिणज्जं, मा सव्वे तेएण भे निइहेजा
 ॥ २३ ॥

एयाइ तीसे वयणाइ सोच्चा, पत्तीइ भद्दाइ सुहासियाइ ।
 इसिस्स वेयावडियट्ठयाए, जक्खा कुमारे विणिवारयंति
 ॥ २४ ॥

ते धोरूवा ठिय अंतलिकखेऽसुरा तर्हि तं जण तालयंति ।
 ते भिन्नदेहे रूहिरं वमंते, पासित्तु भद्दा इणमाहु भुज्जो
 ॥ २५ ॥

गिरिं नहेहिं खणह्, अयं दंतेहिं खायह् ।
 जायतेह् पाएहि हणह्, जे भिक्खुं अवमन्नह् ॥ २६ ॥
 आसीविसो उग्गतवो महेसी, घोरव्वओ घोरपरक्कमो य ।
 अगणिं व पक्खंद पयंगसेणा, जे भिक्खुयं भत्तकाले वइह
 ॥ २७ ॥

सीसेण एयं सरणं उवेह, समागया सव्वजणेण तुब्भे ।
जइ इच्छह जीवियं वा धणं वा लोमं पि एसो कुबिओ
डहेज्जा ॥ २८ ॥

अवहेडिय पिट्टिसउत्तमंगे, पसारिया बहु अकम्मचेट्ठ ।
निज्जेरियच्छे रुहरं वमंते, उद्धमुहे निग्गयजीहनेत्ते ॥ २९ ॥
ते पासिया खंडियकट्ठभूए, विमणो विसण्णो अह माहणो सो ।
इसिं पसाएइ सभारियाओ, हीलं च निंदं च खमाह भंते
॥ ३० ॥

वालेहि मूढेहि अयाणएहिं, जं हीलिया तस्स खमाह भंते ।
महप्पसाया इसिणो हवंति, न हु मुणी कोवपरा हवंति
॥ ३१ ॥

पुत्थिं च इण्हिं च अणागयं च, मणप्पदोसो न मे अत्थि कोइ ।
जक्खा हु वेयावडियं करेत्ति, तम्हा हु एए निहया कुमारा
॥ ३२ ॥

अत्थं च धम्मं च वियाणमाणा, तुब्भे न वि कुप्पह भूइपन्ना ।
तुब्भं तु पाए सरणं उवेमो, समागया सव्वजणेण अम्हे
॥ ३३ ॥

अरुचेमु ते महाभाग, न ते किंचि न अच्चिमो ।
भुंजाहि सालिमं करं, नाणावंजणसंजुयं ॥ ३४ ॥
इमं च मे अत्थि पभूयमन्नं, तं भुंजसू अम्ह अणुगहट्ठा ।
वाटं ति पडिच्छइ मत्तपाणं, मासस्स ऊ पारणए महप्पा
॥ ३५ ॥

तहियं गंधोदयपुष्पवासं, दिव्वा तहिं वसुहारा य बुद्धो ।

पइयाओ दुंदुहीओ सुरेहिं, आगासे अहो दाणं च घुट्ठं

॥ ३६ ॥

सक्खं खु दीसइ तवोविसेसो, न दीसई जाइविसेस कोई ।

सोवागपुत्तं हरिएससाहुं, जस्सेरिसा इट्ठिमहाणुभागा ॥३७॥

किं माहणा जोइसमारभंता, उदएण सोहिं बहिया विमग्गह ।

जं मग्गहा वाहिरियं विसोहिं, न तं सुदिट्ठं कुसला वयंति ॥३८॥

कुसं च जूवं तणकट्टमग्गिं, सायं च पायं उदगं फुसंता ।

पाणाइ भूयाइ विहेडयंता, भुज्जो वि मंदा पगरेह पावं ॥३९॥

कहं च रे भिक्खु वयं जयामो, पावाइ कम्माइ पुणोल्लयामो ।

अक्खाहि नो संजय जक्खपूइया, कहं सुजट्ठं कुसला वयंति ॥४०॥

छज्जीवकाए असमारभंता, मोसं अदत्तं च असेवमाणा ।

परिग्गहं इत्थिओ माणमायं, एयं परिन्नाय चरंति दंता ॥४१॥

सुसंवुडो पंचहिं संवरेहिं, इह जीवियं अणवकंखमाणो ।

वोसट्ठकाओ सुइचत्तदेहो, महाजयं जयति जन्नसिट्ठं ॥४२॥

के ते जोई के व ते जोइठाणे, का ते सुया किं व ते कारिसंगं ।

एहा य ते कयरा संति भिक्खु, कयरेण होमेण हुणासि जोइं ॥४३॥

तवो जोई जीवो जोइठाणं, जोगा सुया सरीरं कारिसंगं ।

कम्मेहा संजमजोगसंती, होमं हुणामि इसिणं पसत्थं ॥४४॥

के ते हरए के य ते संतितित्थे, कहिं सिणाओ व रयं जहासि ।

आइक्ख नो संजय जक्खपूइया, इच्छामो नाउं भवओ सगासे

॥ ४५ ॥

धम्मं हरणं बंधे संतितित्थे, अणाविले अत्तपसन्नलेसे ।
 जहिं सिणाओ विमलो विसुद्धो, सुसीइभूओ पजहामि देसं ॥ ४६ ॥
 एयं सिणाणं कुसलेहि दिट्ठं, महासिणाणं इसिणं पसत्थं ।
 जहिं सिणाया विमला विसुद्धा, महारिसी उत्तमं ठाणं पत्त ॥ ४७ ॥
 त्ति बेमि ॥ इति हरिणसिज्जणाम् बारहं अज्झयणं समत्तं ॥ १२ ॥

॥ अहं चित्तसंभूइज्जं तेरहमं अज्झयणं ॥

जाईपराजइओ खलु, कासि नियाणं तु हत्थिणपुरम्मि ।
 चुलणीए बंधदत्तो, उववन्नो पउमगुम्माओ ॥ १ ॥
 कंप्पिल्ले संभूओ, चित्तो पुण जाओ पुरिमतालम्मि ।
 सेट्ठिकुलम्मि विसाले, धम्मं सोऊण पव्वइओ ॥ २ ॥
 कंप्पिल्लम्मि य नयरे, समागया दे वि चित्तसंभूया ।
 सुहदुक्खफलविवागं, कहंति ते एकमिक्कस्स ॥ ३ ॥
 चक्कवट्ठी महिइढीअ, बंधदत्तो मण्णो ।
 भायरं बहुमाणेणं, इमं वयणमब्बवा ॥ ४ ॥
 आसीमो भायरो दे वि, अन्नमन्नवसाणुगा ।
 अन्नमन्नमणूरत्ता, अन्नमन्नहितेसिणो ॥ ५ ॥
 दासा दसण्णे आसी, मिया कालिंजरे नगे ।
 इंसा मयंगतीरे, सोवागा कासिभूमिए ॥ ६ ॥

देवा य देवलोगम्भि, आसि अम्हे महिइडिया ।
 इमा नो छट्टिया जाई. अन्नमन्नेण जा विणा ॥ ७ ॥
 कम्मा नियाणपयडा, तुमे राय विचितिया ।
 तेसिं फलविवागेण, विप्पआगमुवागया ॥ ८ ॥
 सच्चसोयप्पगडा, कम्मा मए पुरा कडा ।
 ते अज्ज परिमुंजामो, किं तु चित्ते वि से तहा ॥ ९ ॥
 सव्वं सुचिण्णं सफलं नराणं, कडाण कम्माण न मोक्खेवा अत्थि ।
 अत्थेहि कामेहि य उत्तमेहिं, आया ममं पुण्णफलोववेए ॥ १० ॥
 जाणाहि संभूय महाणुभागं, महिइडियं पुण्णफलोववेयं ।
 चित्तं पि जाणाहि तहेव रायं, इहं जुई तस्स वियप्पभूया ॥ ११ ॥
 मत्थथरूवा वयणप्पभूया, गाहाणुगीया नरसंघमज्झे ।
 जं भिक्खुणो सीलगुणोववेया, इहं जयंते समणो मि जाओ
 ॥ १२ ॥

उच्चोयए महु कक्के य वंभे, पवेइया आवसहा य रम्मा ।
 इमं गिहं चित्तं धणप्पभूयं, पसाहि पंचालगुणेववेयं ॥ १३ ॥
 नट्टेहि गीएहि य वाइएहिं, नारीजणाहिं परिवारयंते ।
 भुंजाहि भोगाइ इमाइ भिक्खु, मम रोयई पव्वज्जा हु दुक्खं
 ॥ १४ ॥
 तं पुव्वनेहेण कयाणुरागं, नराहिवं कामगुणेषु गिद्धं ।
 चम्मस्सिओ तस्स हियाणुपेही, चित्तो इमं वयणमुदाहरित्था
 ॥ १५ ॥

सव्वं विलवियं गीयं, सव्वं नट्टं विडंलियं ।
 सव्वे आभरणा भारा, सव्वे कामा दुहावहा ॥ १६ ॥
 बालाभिरामेसु दुहावहेसु, न तं सुहं कामगुणेसु रायं ।
 विरत्तकामाण तवोहणाणं, जं भिक्खुणं सीलगुणे रयाणं ॥ १७ ॥
 नरिंद जाई अहमा नराणं, सोवागजाई दुहओ गयाणं ।
 जहिं वयं सव्वजणस्स वेस्सा, वसी य सोवागनिवेसणेसु ॥ १८ ॥
 तीसे य जाईइ उ पावियाए, वुच्छामु सोवागनिवेसणेसु ।
 सव्वस्स लोगस्स दुगंछणिज्जा, इह तु कम्माइ पुरे कडाइं ॥ १९ ॥
 सो दाणि सिं राय महाणुभागो, महिइडिओ पुण्णफलोबवेआ ।
 चइत्तु भोगाइ असासयाइं, आदानहेउं अभिणिक्खमाहि ॥ २० ॥
 इह जीविए राय असासयम्मि, धणियं तु पुण्णाइ अकुव्वमाणो ।
 से सोयई मच्चुमुहोवणीए, धम्मं अकाऊण परम्मि लोए ॥ २१ ॥
 जहेह सीहो व मियं गहाय, मच्चू नरं नेइ हु अंतकाले ।
 न तस्स माया व पिया व भाया, कालम्मि तम्मंसहरा भवंति
 ॥ २२ ॥

न तस्स दुक्खं विभयंति नाइओ, न मित्तवग्गा न सुया न बंधवा ।
 एक्को सयं पच्चणुहेइ दुक्खं, कत्तारमेव अणुजाइ कम्मं ॥ २३ ॥
 चेच्चा दुपयं च चउप्पयं च, खेत्तं गिहं धणधन्नं च सव्वं ।
 सकम्मवीओ अवसो पयाइ, परं भवं सुंदर पावगं वा ॥ २४ ॥
 तं एकं तुच्छसरीरगं से, चिईगयं दहिय उ पावगेणं ।
 भज्जा य पुत्तावि य नायओ य, दायारमन्नं अणुसंकमेति
 ॥ २५ ॥

उवणिज्जई जीवियमप्पमायं, वण्णं जरा हरइ नरस्स रायं ।
 पंचालराया वयणं सुणाहि, मा कासि कम्माइ महालयाइ ॥२६॥
 अहं पि जाणामि जहेह साहू, जं मे तुमं साहसि वक्कमेयं ।
 भोगा इमे संगकरा हवंति, जे दुज्जया अज्जो अम्हारिसेहिं ॥२७॥
 हत्थिणपुरम्मि चित्ता, दहूणं नरवइं महिद्धियं ।

कामभोगेसु गिद्धेणं, नियाणमसुहं कडं ॥ २८ ॥

तस्स मे अपडिकंतस्स, इमं एयारिसं फलं ।

जाणमाणो वि जं धम्मं, कामभागेसु मुच्छिओ ॥२९॥

नागो जहा पंकजलावसन्नो, दहू थलं नाभिसमेइ तीरं ।

एवं वयं कामगुणेसु गिद्धा, न मिक्खुणो मग्गमणुव्वयामो
 ॥३०॥

अच्चेइ कालो तूरंति राइओ, न यावि भोगा पुरिसाण निवा ।

उविच्च भोगा पुरिसं चयंति, दुमं जहा स्त्रीणफलं व पक्खी
 ॥३१॥

जइ तं सि भोगे चइउं असत्तो, अज्जाइ कम्माइ करेहि रायं ।

धम्मे ठिआ सव्वपयाणुकंपी, तो होहिसि देवो इओ विउन्वी
 ॥३२॥

न तुज्झ भोगे चइऊण बुद्धी, गिद्धो सि आरंभपरिग्गहेसु ।

मोहं कओ एत्तिउ विप्पलावो, गच्छामि रायं आमंतिओ सि
 ॥३३॥

पंचालराया वि य बंभदत्तो, साहुस्स तस्स वयणं अकाडं ।

अणुत्तरे भुंजिय कामभोगे, अणुत्तरे सो नरए पविट्ठो ॥३४॥

चित्तो वि कामेहि विरक्तकामो, उदग्चारित्तवो महेसी ।
 अणुत्तरं संजम पालइत्ता, अणुत्तरं सिद्धिगइं गआं ॥३५॥
 त्ति बेमि ॥ इति चित्तसंभूइज्जं णाम तेरहमं अज्झयणं समत्तं
 ॥१३॥

॥ अइ उमुयारिज्जं चोदहमं अज्झयणं ॥

देवा भवित्ताण पुरे भवम्भी, केई चुया एगविमाणवासी ।
 पुरे पुराणे उमुयारनामे, खाए समिद्धे सुरलोगरम्मे ॥ १ ॥
 सकम्मसेसेण पुराकहणं, कुलसुदग्गेसु य ते पसूया ।
 निव्विण्णसंसारभया जहाय, जिणिंदमग्गं सरणं पवन्ता ॥ २ ॥
 पुमत्तमागम्म कुमार दो वी, पुरोहिओ तस्स जसा य पत्ती ।
 विसालकित्ती य तहोमुयारो, रायत्थ देवी कमलावई य ॥ ३ ॥
 जाईजरामच्चुभयाभिभूया, बहिंविहाराभिनिविट्ठचित्ता ।
 संसारचक्कस्स विमोक्खणट्ठा, दट्ठेण ते कामगुणे विरत्ता ॥४॥
 पियपुत्तगा दोन्नि, वि माहणस्स, सकम्मसीलस्स पुरोहियस्स ।
 सरित्तु पौराणिय तत्थ जाइं, तहा सुचिण्णं तवसंजमं च ॥५॥
 ते कामभोगेसु असज्जमाणा, माणुस्सएसुं जे यावि दिक्वा ।
 माक्खाभिकंखी अभिजायसट्ठा, तायं उवागम्म इमं उदाहु ॥६॥
 असासयं दट्ठु इमं विहारं बहु अंतरायं न य दीहमाउं
 तम्हा गिहंसि न रइं लभामो, आमंतयामो चरिस्सामु मोणं
 ॥ ७ ॥

अहं तायगो तत्थ मुणीण तेसिं, तवस्स वाघायकरं वयासी ।
 इमं वयं वेयविओ वयंति, जहा न होई असुयाण लोगो ॥८॥
 अहंज्ज वेए परिविस्स विप्पे, पुत्ते परिट्ठप्प गिहंसि जाया ।
 भोच्चाण भोए सह इत्थियाहिं, आरण्णगा होह मुणी पसत्था ॥९॥
 सोयग्गिणा आयगुणिं धणेणं, मोहाणिला पज्जलणाहिणं ।
 संतत्तमाचं परितप्पमाणं, लालप्पमाणं बहुहा बहुं च ॥१०॥
 पुरोहियं तं कमसो ऽणुणंतं, निमंतयंतं च सुए धणेणं ।
 जहक्कमं कामगुणेहिं चेव, कुमारगा ते पसमिक्ख वक्कं ॥११॥
 वेया अहीया न भवंति ताणं, भुत्ता दिंया निति तमं तमेणं ।
 जाया य पुत्ता न हवंति ताणं, को णाम ते अणुमन्नेज्ज एयं
 ॥१२॥

खणमेत्तसोक्खा बहुकालदुक्खा, पगामदुक्खा अणिगामसोक्खा ।
 संसारमोक्खस्स विपक्खमूया, खाणी अणत्थाण उ कामभोगा
 ॥१३॥

परिव्वयंते अनियत्तकामे, अहो य राओ परितप्पमाणे ।
 अन्नप्पमत्ते धणमेसमाणे, पप्पोत्ति मच्चुं पुरिसे जरं च ॥१४॥
 इमं च मे अत्थि इमं च नत्थि, इमं च मे किञ्च इमं अकिञ्चं ।
 तं एवमेव लालप्पमाणं, हरा हरंति त्ति कहं पमाए ॥१५॥
 धणं पभूयं सह इत्थियाहिं, सयणा तहा कामगुणा पगामा ।
 तवं कए तप्पइ जस्स लोगो, तं सव्वसाहीणमिहेव तुब्भं
 ॥१६॥

धणेण किं धम्मधुराहिगारे, सयणेण वा कामगुणेहि चेव ।
समणा भविस्सामु गुणेहधारी, बहिंविहारा अभिगम्म भिक्खं
॥१७॥

जहा य अग्गी अरणी असंतो, खीरे घयं तेल्लमहा तिलेसु ।
एमेव ताया सरीरंसि सत्ता, संमुच्छई नासइ नावचिट्ठे ॥१८॥
नो इंदियग्गेज्झ अमुत्तभावा, अमुत्तभावा वि य होइ निच्चो ।
अज्झत्थहेउं निययस्स बंधो, संसारहेउं च वयंति बंधं ॥१९॥
जहा वयं धम्ममजाणमाणा, पावं पुरा कम्ममकासि मोहा ।
ओरूढमाणा परिरिक्खियंता, तं नेव भुज्जो वि समायरामो
॥२०॥

अब्भाहयम्मि लोगम्मि सव्वओ परिवारिए ।
अमोहाहिं पडंतीहिं, गिहंसि न रइं लभे ॥२१॥
केण अब्भाहओ लोगो, केण वा परिवारिओ ।
का वा अमोहा वुत्ता, जाया चिंतावरो हुमे ॥ २२ ॥
मच्चुणाऽब्भाहओ लोगो, जराए परिवारिओ ।
अमोहा रयणी वुत्ता, एवं तांय बिजाणह ॥ २३ ॥
जा जा वच्चइ रयणी, न सा पडिनियत्तई ।
अहम्मं कुणमाणस्स, अफला जंति राइओ ॥२४॥
जा जा वच्चइ रयणी, न सा पडिनियत्तई ।
धम्मं च कुणमाणस्स, सफला जंति राइओ ॥ २५ ॥
एगओ संबसित्ताणं, दुइओं सम्मत्तसंजुया ।
पच्छा जाया गमिस्सामो, भिक्खमाणा कुल कुले ॥ २६ ॥

जस्सत्थि मच्चुणा सक्खं, जस्स वत्थि पलायणं ।
 जो जाणइ न मरिस्सामि, सो हु कंखे सुए सिया ॥ २७ ॥
 अज्जेव धम्मं पडिवज्जयामो, जहिं पवन्ना न पुणब्भवामो ।
 अणागयं नेव य अत्थि किं ची, सद्धाखमं णे विणइत्तु रागं ॥ २८ ॥
 पहीणपुत्तस्स हु नत्थि वासो, वासिट्ठि भिक्खायरियाइ कालो ।
 साहाहि रुक्खो लहई समहिं, छिन्नाहि साहाहि तमेव खाणं
 ॥ २९ ॥

पंखाविहूणो व्व जहेव पक्खी, भिच्चविहीणो व्व रणे नरिदो ।
 विवन्नसारो वणिओ व्व पोए, पहीणपुत्तो मि तथा अहं पि ॥ ३० ॥
 सुसंभिया कामगुणा इमे ते, संपिंडिया अगगरसत्पभूयो ।
 भुंजामु ता कामगुणे पगामं, पच्छा गमिस्सामु पहाणमगं
 ॥ ३१ ॥

भुत्ता रसा भोइ जहाइ णे वओ, न जीवियट्ठा पजहामि भोए ।
 लाभं अलाभं च सुहं च दुक्खं, संचिक्खमाणो चरिस्सामि मोणं
 ॥ ३२ ॥

मा हू तुमं सोयरियाण संभरे, जुण्णो व हंसो पडिसोत्तगामी ।
 भुंजाहि भोगाइ मए समाणं, दुक्खं खु भिक्खायरियाविहारो
 ॥ ३३ ॥

जहा य भोई तणुयं भुयंगो, निम्मोयणिं हिच्च पलेइ मुत्तो ।
 एमेव जाया पयहंति भोए, ते हं कहं नाणुगमिस्समेक्को ॥ ३४ ॥
 छिंदित्तु जालं अबलं व रोहिया, मच्छा जहा कामगुणे पहाय ।
 वेरेयसीला तवसा उदारा, धीरा हु भिक्खायरियं चरंति ॥ ३५ ॥

नहेव कुंचा समइक्कमंता, तयाणि जालाणि दलित्तु हंसा ।
 पलेंति पुत्ता य पर्ई य मज्झं, तेहं कहं नाणुगमिस्समेक्का ॥३६॥
 पुरोहियं तं ससुयं सदारं, सोच्चा ऽभिनिक्खम्म पहाय भोए ।
 कुडुबसारं विउलुत्तमं च, रायं अभिक्खं समुवाय देवी ॥३७॥
 वंतासी, पुरिसो रायं, न सो होइ पसंसिओ ।
 माहणेण प्ररिच्चत्तं, धणं आदाउमिच्छसि ॥३८॥
 सव्वं जगं जइ तुहं, सव्वं वावि धणं भवे ।
 सव्वं पि ते अपज्जत्तं, नेव ताणाय तं तव ॥३९॥
 मरिहिसि रायं जया तथा वा, मणोरमे कामगुणे पहाय ।
 एक्को हुधम्मो नरदेव ताणं, न विज्जई अन्नमिहेह किंचि ॥४०॥
 माह रमे पक्खिणि पंजरे वा, संताणछिन्ना चरिस्सामि मोणं ।
 अकिंचणा उज्जुकडा निरामिसा, परिग्गहारंभनियत्तदोसा ॥४१॥
 इवग्गिणां जहा रण्णे, डज्झमाणेसु जंतुसु ।
 अन्ने सत्ता पमोयंति, रागहोसवसं गया ॥४२॥
 एवमेव वयं मूढा, कामभोगेसु मुच्छिया ।
 डज्झमाणं न बुज्झामो, रागहोसग्गिणा जगं ॥४३॥
 भोगे भोच्चा वमित्ता य, लहुभूयविहारिणो ।
 आमोयमाणा गच्छंति, दिया कामकमा इव ॥४४॥
 इमे य बद्धा फंदंति, मम हत्थज्जमागया ।
 वयं च सत्ता कामेसु, भविस्सामो जहा इमे ॥४५॥
 सामिसं कुललं दिस्स, बज्झमाणं निरामिसं ।
 आमिसं सव्वमुज्झित्ता, विहरिस्सामो निरामिसा ॥४६॥

गिद्धोत्रमे उ नच्चाणं, कामे स'सारवड्डणे ।
 उरगो सुवण्णपासे व्व, संकमाणो तणुं चरे ॥४७॥
 नागो व्व ब'घणं छित्ता, अप्पणो वसहिं वए ।
 एयं पच्छं महारायं, उसुयारि त्ति मे सुयं ॥४८॥
 चइत्ता विउलं रज्जं, कामभोगे य दुच्चए ।
 निव्विसया निरामिसा, निन्नेहा निप्परिग्गहा ॥४९॥
 सम्मं धम्मं वियाणित्ता, चच्चा कामगुणे वरे ।
 तव' पगिज्झहक्खायं, धारं धोरपरक्कमा ॥५०॥
 एव' ते कमसो बुद्धा, सव्वे धम्मपरायणा ।
 जम्ममच्चुभउव्विग्गा, दुक्खस्स'तगवेसिणों ॥५१॥
 सासणे विगयमोहाणं, पुव्वि भावणभाविया ।
 अचिरेणेव कालेण, दुक्खस्स'तमुवागया ॥५२॥
 राया सह देवीए, माहणो य पुरोहिओ ।
 माहणी दारगा चेव, सव्वे ते परिनिव्वुडा ॥५३॥
 त्ति बेमि ॥ इति उसुयारिज्जं णाम चोदहम' अज्झयणं समत्तं
 ॥१४॥

॥ अह सभिक्षू प'चदहं अज्झयणं ॥

मेणं चरिस्सामि सभिच्च धम्मं, सहिए उज्जुकडे नियाणछिन्ने ।
 स'थवं जहिज्ज अकामकामे, अन्नायएसो परिव्वए स भिक्षू
 ॥१॥

राआवरयं चरेज्ज लाढे, विरए वेयवियायरक्खिए ।
 पन्ने अभिभूय सव्वदंसी, जे कम्हि वि न मुच्छिए स भिक्खू ॥२॥
 अक्कोसवहं विइत्तु धीरे, मुणी चरे लाढे निच्चमायगुत्ते ।
 अक्कगमणे असंपहिट्ठे, जे कसिणं अहियासए स भिक्खू ॥३॥
 पंलं सयणासणं भइत्ता, सीउण्हं विविहं च दंसमसगं ।
 अक्कगमणे असंपहिट्ठे, जे कसिणं अहियासए स भिक्खू ॥४॥
 नेो सक्कइमिच्छई न पूयं, नेो य वंदणं कुओ पसंसं ।
 से ये ज्ञप्पं सुव्वए तवस्सी, सहिए आयगवेसए स भिक्खू ॥५॥
 जेण पुण जहाइ जीवियं, मोहं वा कसिणं नियच्छई ।
 नरनारिं फज्जे सया तवस्सी, न य कोऊहलं उवेइ स भिक्खू
 ॥६॥

छिन्नं सरं भोममंतलिकखं, सुमिणं लक्खणदंडवत्थुविज्जं ।
 अंगवियारं सरस्स विजयं, जे विज्जाहिं न जीवइ स भिक्खू
 ॥७॥

मंतं मूलं विविहं वेज्जचितं, वमणविरेयणधूमणेत्तसिणाणं ।
 आउरे सरणं तिगिच्छियं च, तं परिन्नाय परिव्वए स भिक्खू
 ॥८॥

खत्तियगणउगारायपुत्ता, माहणभोइय विविहा य सिप्पिणो ।
 नेो तेसिं वयइ सिलोगपूयं, तं परिन्नाय परिव्वए स भिक्खू
 ॥९॥

गिहिणो जे पव्वइण दिट्ठा, अप्पवइण व संथुग हविज्जा ।
 तेसिं इहलोइयफलट्ठा, जेो संधव न करेइ स भिक्खू ॥१०॥

सयणासणपाणभोयणं, विविहं खाइमसाइमं परेसिं ।

अदए पडिसेहिए निरंठे, जे तत्थ न पउस्सई स भिक्खू ॥११॥

जं किंचि आहारपाणजायं विविहं, खाइमसाइमं परेसिं लधुं ।

जे तं तिविहेण नाणुकपे, मणवयकायसुसं वुडे स भिक्खू

॥१२॥

आयामगं चेव जवोदणं च, सीयं सोवीरं च जवोदणं च ।

न हीलए पिंडं नीरसं तु, पंतकुलाइं परिच्वए स भिक्खू ॥१३॥

सद्दा विविहा भवंति लेए, दिव्वा माणुस्सगा तिरिच्छा ।

भीमा भयभेरवा उराला, जे सोच्चा न विहिज्जई स भिक्खू

॥१४॥

वादं विविहं समिच्च लेए, सहिए खेयाणुगए य केवियप्पा ।

पन्ने अभिभूय सव्वदंसी, उवसंते अविहेडए स भिक्खू ॥१५॥

असिप्पजीवी अगिहे अमित्तो, जिइ दिए सव्वओ विप्पमुक्को ।

अणुक्कसाई लहुअप्पभक्खी, चिच्चा गिहं एगचरे स भिक्खू

॥१६॥

इति वेमि ॥ इति सभिक्खू णाम पंचदहं अज्झयणं समत्तं ॥

॥ अहं बंधचेरसमाहिठाणा सोलसमं अज्झयणं ॥

सुयं मे आउसं तेणं भगवया एवमक्खायं ।

इह खलु थेरेहिं भगवंतेहिं दस बंधचेरसमाहिठाणा पन्नत्ता,

जे भिक्खू सोच्चा निसम्म संजमबहुले संवरबहुले समाहि-

बहुले गुत्ते गुत्तिदिणं गुत्तबंभयारी सया अप्पमत्ते विहरेज्जा ।
 कयरे खलु ते थेरेहिं भगवंतेहिं दस बंभचेरसमाहिठाणा पन्नत्ता,
 जे भिक्खू सोचचा निसम्म संजमबहुले संवरबहुले समाहि-
 बहुले गुत्ते गुत्तिदिणं गुत्तबंभयारी सया अप्पमत्ते विहरेज्जा ॥
 इमे खलु ते थेरेहिं भगवंतेहिं दस बंभचेरठाणा पन्नत्ता,
 जे भिक्खू सोचचा निसम्म संजमबहुले संवरबहुले समाहि-
 बहूले गुत्ते गुत्तिदिणं गुत्तबंभयारी सया अप्पमत्ते विहरेज्जा ।
 तं जहा—विवित्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता हवइ से निगंथे ।
 नेो इत्थीपसुपंडगसंसत्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता हवइ से निगंथे ॥
 तं कहमिति चे, आयरियाह । निगंथस्स खलु इत्थीपसुपंड-
 गसंसत्ताइं सयणासणाइं सेवमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे
 संका वा कंखा वा विइगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेदं वा
 लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं
 हवेज्जा, केवलिपन्नत्ताओं धम्माओं भंसेज्जा । तम्हा नेो
 इत्थीपसुपंडगसंसत्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता हवइ से
 निगंथे ॥१॥

नेो इत्थीणं कहं कहित्ता हवइ से निगंथे ।

तं कहमिति चे, आयरियाह ।

निगंथस्स खलु इत्थीणं कहं कहेमाणस्स बंभयारिस्स
 बंभचेरे संका वा कंखा वा विइगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा,
 भेदं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं
 वा रोगायकं हवेज्जा, केवलिपन्नत्ताओं धम्माओं भंसेज्जा ।
 तम्हा नेो इत्थीणं कहं कहेज्जा ॥२॥

नो इत्थीणं सद्धिं सन्निसेज्जागए विहरित्ता हवइ से निगंथे ।
तं कहमिति चे, आयरियाह । निगंथस्स खलु इत्थीहिं
सद्धिं सन्निसेज्जागयस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा
कंखा वा विइगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेदं वा लभेज्जा,
उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायंकं हवेज्जा,
केवलपन्नत्ताओ धम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु नो
निगंथे इत्थीहिं सद्धिं सन्निसेज्जागए विहरेज्जा ॥३॥

नो इत्थीणं इंदियाइं मणोहराइं मणोरमाइं अलोइत्ता निज्झाइत्ता
हवइ से निगंथे ।

तं कहमिति चे, आयरियाह ।

निगंथस्स खलु इत्थीणं इंदियाइं मणोहराइं मणोरमाइं
आलोएमाणस्स निज्झायमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका
वा विइगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेदं वा लभेज्जा, उम्मायं
वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायंकं हवेज्जा, केवलि-
पन्नत्ताओ धम्माओ भंसेज्जा ।

तम्हा खलु नो निगंथे इत्थीणं इंदियाइं मणोहराइं मणोरमाइं
आलोएज्जा निज्झाएज्जा ॥ ४ ॥

नो निगंथे इत्थीणं कुडुंतरसि वा दूसंतरंसि वा भित्तंतरसि
वा कूइयसहं वा रुइयसहं वा गीयसहं वा हसियसहं वा
थणियसहं तो कंदियसहं वा विलवियसहं वा सुणेत्ता हवइ
से निगंथे । तं कहमिति चे, आयरियाह ।

निगंथस्स खलु इत्थीणं कुडुंतरंसि वा भित्तंतरंसि वा कूइयसहं

वा रूइयसहं वा गीयसहं वा हसियसहं वा थणिसहं वा विलवियसहं वा गीयसहं वा हसियसहं वा थणियसहं वा विलवियसहं वा सुणेमाणस्स वंभयारिस्स वंभचेरे संका वा कंखा वा विइगिच्छा वा समुपज्जिज्जा, भेदं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा केवलपन्नत्ताओ धम्माओ भंसेज्जा ।

तम्हा खलु नो निगंथे इत्थीणं कुडुंतरंसि वा दूसंतरंसि वा भित्ततरंसि वा कुइयसहं वा रूइयसहं वा गीयसहं वा हसियसहं वा थणियसहं वा कंदियसहं वा विलवियसहं वा सुणेमाणे विहरेज्जा ॥५॥

नो निगंथे इत्थीणं पुव्वरयं पुव्वकीलियं अणुसरित्ता हवइ से निगंथे । तं कहमिति चे, आयरियाह । निगंथस्स खलु इत्थीणं पुव्वरयं अणुसरेमाणस्स वंभयारिस्स वंभचेरे संका वा कंखा वा विइगिच्छा वा समुपज्जिज्जा, भेदं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा, केवलपन्नत्ताओ धम्माओ भंसेज्जा । तम्हा नो इत्थीणं निगंथे पुव्वरयं पुव्वकीलियं अणुसरेज्जा ॥६॥

नो निगंथे पणीयं आहारं आहरित्ता हवइ से निगंथे । तं कहमिति चे, आयरियाह । निगंथस्स खलु पणीयं आहारं आहारेमाणस्स वंभयारिस्स वंभचेरे संका वा कंखा वा विइगिच्छा वा समुपज्जिज्जा, भेदं वा लभेज्जा,

उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा,
केवलपन्नत्ताओ धम्माओ भंसेज्जा । तम्हा नो निग्गथे
पणीयं आहारं आहारेज्जा ॥७॥

नो अइमायाए पाणभोयणं आहारेत्ता हवइ से निग्गथे ।
तं कहमिति चे, आयरियाह । निग्गथरस खलु अइमायाए
पाणभोयणं आहारेमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा
कंखा वा विइगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेदं वा लभेज्जा,
उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा,
केवलपन्नत्ताओ धम्माओ भंसेज्जा, तम्हा खलु नो
निग्गथे अइमायाए पाणभोयणं आहारेज्जा ॥८॥

नो विभूसाणुवादी हवइ से निग्गथे । तं कहमिति चे,
आयरियाह । विभूसायत्तिए भूसियसरीरे इत्थिजणस्स
अभिलसणिज्जे हवइ । तओ णं इत्थिजणेणं अभिलसिज्जमा-
णस्स बंभचेरे संका वा कंखा वा विइगिच्छा वा समुप्प-
ज्जिज्जा, भेदं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा,
दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा, केवलपन्नत्ताओ धम्माओ
भंसेज्जा । तम्हा नो विभूसाणुवादी हविज्जा ॥९॥

नो सदरूवरसगंधफासाणुवादी हवइ से निग्गथे । तं
कहमिति चे, आयरियाह । निग्गथरस खलु सदरूवगंधफा-
साणुवादिस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा कंखा वा
विइगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेदं वा लभेज्जा, उम्मायं वा
पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा, केवलपन्नत्ताओ

धम्माआ भंसेज्जा । तम्हा खलु नो सदरुवरसगंधफासाणुवादी
हवेज्जा से निग्गथे । दसमे बंभचेरसमाहिठाणे हवइ ॥१०॥

भवति इत्थं सिलोगा । तं जहा

जं विवित्तमणाइण्णं, रहियं इत्थिजणेण य ।

बंभचेरस्स रक्खट्ठा, आलयं तु निसेवए ॥ १ ॥

मणपल्हायजणणी, कामरागविवट्ठणी ।

बंभचेररओ भिक्खू, थीकहं तु विवज्जए ॥ २ ॥

समं च संधवं थीहिं, संकहं च अभिक्खणं ।

बंभचेररओ भिक्खू, निच्चसो परिवज्जए ॥ ३ ॥

अंगपच्चंगसंठाणं, चारुल्लवियपेहियं ।

बंभचेररओ थीणं, चक्खुगिज्झं विवज्जए ॥ ४ ॥

कूइयं रुइयं गीयं, हसियं थणियकंदियं ।

बंभचेररओ थीणं, सोयगेज्झं विवज्जए ॥ ५ ॥

हासं किट्ठं रइं दणं, सहसावित्तासियाणि य ।

बंभचेररओ थीणं, णो णुचिते कयाइ वि ॥ ६ ॥

पणीयं भत्तपाणं तु, खिप्पं मयविवट्ठणं ।

बंभचेररओ भिक्खू, निच्चसो परिवज्जए ॥ ७ ॥

धम्मलद्धं मियं काले, जत्तत्थं पणिहाणवं ।

नाइमत्तं तु भुंजिज्जा, बंभचेररओ सया ॥ ८ ॥

विभूसं परिवज्जेज्जा, सरीरपरिमंडणं ।

बंभचेररओ भिक्खू, सिंगारत्थं न धारए ॥ ९ ॥

सहे ऋवे य गंधे य, रसे फासे तहेव य ।

पंचविहे कामगुणे, निच्चसो परिवज्जए ॥ १० ॥
 आलओ थीजणाइण्णो, थीकहा य मणोरमा ।
 संधवेा चेव नारीणं, तासिं इंदियदरिसणं ॥ ११ ॥
 कूइयं रुइयं गीयं, हासभुत्तासियाणि य ।
 पणीयं भत्तपाणं च, अइमायं पाणभेयणं ॥ १२ ॥
 गत्तभूसणमिट्ठं च, कामभेगा य दुज्जया ।
 नरस्सत्तगवेस्सिस्स, विसं तालउडं जहा ॥ १३ ॥
 दुज्जए कामभोगे य, निच्चसो परिवज्जए ।
 संकाथाणाणि सव्वाणि, वज्जेज्जा पणिहाणवं ॥ १४ ॥
 धम्मारामे चरे भिक्खु, धिइमं धम्मसारही ।
 धम्मारामे रते दंते, बंभचेरसमाहिए ॥ १५ ॥
 देवदाणवगंधवा, जक्खरक्खसकिन्नरा ।
 बंभयारिं नमंसंति, दुक्करं जे करंति तं ॥ १६ ॥
 एस धम्मे ध्रुवे निच्चे, सासए जिणदेसिए ।
 सिद्धा सिज्झंति चाणेण, सिज्झिस्संति तहावरे ॥ १७ ॥
 ति बेमि ॥
 इति बंभचेरसमाहिठाणा णाम सोलसमं अज्झयणं समत्तं ॥ १८ ॥

॥ अह पावसमणिज्जं सत्तदहं अज्झयणं ॥

जे केइ उ पव्वइए नियंठे, धम्मं सुणित्ता विणओववन्ने ।
 बुदुल्लहं लहिडं बोहिलाभं, विहरेज्ज पच्छा य जहासुहं तु ॥ १९ ॥

सेज्जा दढा पाउरणम्मि अत्थि, उप्पज्जई भोतु तहेव पाउं ।
जाणामि जं वट्ठइ आउसो त्ति, किं नाम काहामि सुएण
भंते ॥ २ ॥

जे केई पव्वइए, निहासीले पगामसो ।
भोच्चा पेच्चा सुहं सुवइ, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ ३ ॥

आयरियउवज्झाएहिं, सुयं विणयं च गाहिए ।
ते चेव खिसई बाले, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ ४ ॥

आयरियउवज्झायाणं, सम्मं न पडितप्पइ ।
अप्पडिपूयए थद्धे, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ ५ ॥

संमद्दमाणो पाणाणि, वीयाणि हरियाणि य ।
असंजए संजयमन्नमाणो, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ ६ ॥

संथारं फलगं पीढं, निसेज्जं पायकंबलं ।
अप्पमज्जियमारुहइ, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ ७ ॥

दवदवस्स चरई, पमत्ते य अभिक्खणं ।
उल्लघणे य चंडे य, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ ८ ॥

पडिलेहेइ पमत्ते, अवउज्झइ पायकंबलं ।
पडिलेहा अणाउत्तो, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ ९ ॥

पडिलेहेइ पमत्ते, से किंचि हु निसामिया ।
गुरुपारिभावए निच्चं, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ १० ॥

बहुमाई य मुहरी, थद्धे लुद्धे अणिग्गहे ।
असंविभागी अवियत्ते, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ ११ ॥

विवादं च उदीरेइ, अहम्मे अत्तपन्नहा ।
 वुग्गहे कलहे रत्ते, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ १२ ॥
 अथिरासणे कुकुइए, जत्थ तत्थ निसीयई ।
 आसणम्मि अणाउत्ते, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ १३ ॥
 ससरक्खपाए सुवइ, सेज्जं न पडिलेहइ ।
 संथारए अणाउत्ते, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ १४ ॥
 दुद्धदहीविगईओ, आहारेई अभिक्खणं ।
 अरण्यं तवोकम्मे, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ १५ ॥
 अत्थंतम्मि य सूरम्मि, आहारेइ अभिक्खणं ।
 चोइओ पडिचोएइ, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ १६ ॥
 आयरियपरिच्चाई, परपासंडसेवए ।
 गाणंगणिए दुब्भूए, पावसमणे त्ति वुच्चइ ॥ १७ ॥
 सयं गेहं परिच्चज्ज, परगेहंसि वावरे ।
 निमित्तेण य ववहरइ, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ १८ ॥
 सन्नाइपिंडं जेमेइ, नेच्छई सामुदाणियं ।
 गिहिनिसेजं च वाहेइ, पावसमणे त्ति वुच्चई ॥ १९ ॥
 एयारिसे पंचकुसीलसंवुडे, रूवंधरे मुणिपवराण हेट्ठिमे ।
 अयंसि लोए विसमेव गरहिए, न से इहं नेव परत्थलोए ॥ २० ॥
 जे वज्जए एते सया उ दोसे, से सुव्वए होइ मुणीण मज्झे ।
 अयंसि लोए अमयं व पूइए, आराहए लोगमिणं तहा परं
 ॥ २१ ॥ त्ति वेमि ॥
 इति पावसमणिज्जं णाम सत्तदहं अज्झयणं समत्तं ॥ २७ ॥

॥ अह संजइज्जं अट्टारहमं अज्झयणं ॥

कंपिल्ले नयरे राया, उदिण्णवलवाहणे ।
 नामेणं संजए नामं, मिगव्वं उवणिग्गए ॥ १ ॥
 हयाणीए गयाणीए, रहाणीए तहेव य ।
 पायत्ताणीए महया, सव्वओ परिवारिए ॥ २ ॥
 मिए छुभित्ता हयगओ, कंपिलुज्जाण केसरे ।
 भीए संते मिए तत्थ, वहेइ रसमुच्छिए ॥ ३ ॥
 अह केसरम्मि उज्जाणे, अणगारे तवोधणे ।
 सज्झायज्जाणसंजुत्ते, धम्मज्जाणं झियायइ ॥ ४ ॥
 अण्णोवमंडवम्मि, ज्ञायइ क्खवियासवे ।
 तस्सागए मिगे पासं, वहेई से नराहिवे ॥ ५ ॥
 अह आसगओ राया, सिग्घमागम्म सो तर्हि ।
 हए मिए उ पासित्ता, अणगारं तत्थ पासई ॥ ६ ॥
 अह राया तत्थ संभंतो, अणगारो मणा हओ ।
 मए उ मंदपुण्णेणं, रसगिद्धेण घण्णुणा ॥ ७ ॥
 आसं विसज्जइत्ताणं, अणगारस्स सो निवो ।
 विण्णएण वंदए पाए, भगवं एत्थ मे खमे ॥ ८ ॥
 अह मोणेण सो भगवं, अणगारे ज्ञाणमस्मिए ।
 रायाणं न पडिमंतेइ, तओ राया भयदुओ ॥ ९ ॥
 संजओ अहमम्मीति, भगवं वाहराहि मे ।
 कुद्धे तेएण अणगारे, डहेज्ज नरकोडिओ ॥ १० ॥

अभओ पत्थिवा तुब्भं, अभयदाया भवाहि य ।
 अणिच्चे जीवलोगम्मि, किं हिंसाए पसज्जसी ॥ ११ ॥
 जया सव्वं परिच्चज्ज, गंतव्वमवसस्स ते ।
 अणिच्चे जीवलोगम्मि, किं रज्जम्मि पसज्जसी ॥ १२ ॥
 जीवियं चेव रूवं च, विज्जुसंपायचंचलं ।
 जत्थ तं मुज्झसी रायं, पेच्चत्थं नावबुज्झसे ॥ १३ ॥
 दाराणि य सुया चेव, मित्ता य तह बंधवा ।
 जीवंतमणुजीवंति, मयं नाणुव्वयंति य ॥ १४ ॥
 नीहरंति मयं पुत्ता, पितरं परमदुक्खिया ।
 पितरो वि तहा पुत्ते, बंधू रायं तवं चरे ॥ १५ ॥
 तओ तेणज्जिए दब्बे, दारे य परिरिक्खिए ।
 कीलंतिज्ज्जे नरा रायं, हट्ठतुट्ठमलंकिया ॥ १६ ॥
 तेणावि जं कयं कम्मं, सुहं वा जइ वा दुहं ।
 कम्मणा तेण संजुत्तो, गच्छई उ परं भवं ॥ १७ ॥
 सोऊण तस्स सो धम्मं, अणगारस्स अंतिए ।
 महया संवेगनिव्वेदं, समावन्नो नराहिवो ॥ १८ ॥
 संजओ चइउं रज्जं, निक्खंतो जिणसासणे ।
 गहभालिस्स भगवओ, अणगारस्स अंतिए ॥ १९ ॥
 चिच्चा रट्ठे पव्वइए, खत्तिए परिभासइ ।
 जहा ते दासई रूवं, पसन्नं ते तहा मणो ॥ २० ॥
 किंनामे किंगोत्तो, कस्सट्ठाए व माहणे ।
 कहं पडियरसी बुद्धे, कहं विणीए त्ति बुच्चसी ॥ २१ ॥

संजओ नामं नामेणं, तहा गोत्तेण गोयमो ।
 गहभाली ममायरिया, विज्जाचरणपारगा ॥ २२ ॥
 किरियं अकिरियं विणयं, अन्नाणं च महामुणी ।
 एएहिं चउहिं ठाणेहिं, मेयन्ने किं पभासई ॥ २३ ॥
 इइ पाउकरे बुद्धे, नायए परिणिव्वुए ।
 विज्जाचरणसंपन्ने, सच्छे सच्चपरक्कमे ॥ २४ ॥
 पडंति नरए धेरे, जे नरा पावकारिणों ।
 दिव्वं च गइं गच्छंति, चरित्ता धम्ममारियं ॥ २५ ॥
 मायावुइयमेयं तु, मुसाभासा निरत्थिया ।
 संजममाणो वि अहं, वसामि इरियामि य ॥ २६ ॥
 सव्वेते विइया मज्झं, मिच्छादिट्ठी अणारिया ।
 विज्जमाणे परे लोए, सम्मं जाणामि अप्पगं ॥ २७ ॥
 अहमासि महापाणे, जुइमं वरिससओवमे ।
 जा सा पालीमहापाली, दिव्वा वरिससओवमा ॥ २८ ॥
 से चुए वंभलोराओ, माणुसं भवमागए ।
 अप्पणो य परेसिं च, आउं जाणे जहा तहा ॥ २९ ॥
 नाणारुइं च छंदं च, परिवज्जेज्ज संजए ।
 अणट्ठा जे य सव्वत्था, इइ विज्जामणुसंचरे ॥ ३० ॥
 पडिक्कमामि पसिणाणं, परमंतेहिं वा पुणो ।
 अहो उट्ठिए अहोरायं, इइ विज्जा तवं चरे ॥ ३१ ॥
 जं च मे पुच्छसी काले, सम्मं सुद्धेण चेयसा ।
 ताइं पाउकरे बुद्धे, तं नाणं जिणसासणे ॥ ३२ ॥

किरियं च रोयई धीरे, अकिरीयं परिवज्जए ।
 दिट्ठीए दिट्ठीसंपन्ने, धम्मं चरसु दुच्चरं ॥ ३३ ॥
 एयं पुण्णपयं सोच्चा, अत्थधम्मोवसोहियं ।
 भरहो वि भारहं वासं, चेच्चा कामाइ पव्वए ॥ ३४ ॥
 सगरो वि सागरंतं, भरहवासं नराहिवो ।
 इस्सरियं केवलं हिच्चा, दयाइ परिनिव्वुडे ॥ ३५ ॥
 चइत्ता भारहं वासं, चक्कवट्ठी महाड्ढिओ ।
 पव्वज्जमब्भुवगओ, मघवं नाम महाजसो ॥ ३६ ॥
 सणकुमारो मणुस्सिंदो, चक्कवट्ठी महड्ढिओ ।
 पुत्तं रज्जे ठवेऊणं, सो वि राया तवं चरे ॥ ३७ ॥
 चइत्ता भारहं वासं, चक्कवट्ठी महड्ढिओ ।
 संति संतिकरे लेए, पत्तो गइमणुत्तरं ॥ ३८ ॥
 इक्खागरायवसभो, कुंथू नाम नरीसरो ।
 विक्खायकित्ती भगवं, पत्तो गइमणुत्तरं ॥ ३९ ॥
 सागरंतं चइत्ताणं, भरहं नरवरीसरो ।
 अरो य अरयं पत्तो, पत्तो गइमणुत्तरं ॥ ४० ॥
 चइत्ता विउलं रज्जं चइत्ता बलवाहणं ।
 चइत्ता उत्तमे भोए, महापउमे तवं चरे ॥ ४१ ॥
 एगच्छत्तं पसाहित्ता, महिं माणनिसूरणो ।
 हरिसेणो मणुस्सिंदो, पत्तो गइमणुत्तरं ॥ ४२ ॥
 अन्निओ रायसहस्सेहिं, सुपरिच्चाई दमं चरे ।

जयनामो जिणक्खायं, पत्तो गइमणुत्तरं ॥ ४३ ॥
दसण्णरज्जं मुदियं, चइत्ताणं मुणी चरे ।
दसण्णभद्दो निक्खंतो, सक्खं सक्केण चोइओ ॥ ४४ ॥
नमी नमेइ अण्णणं, सक्खं सक्केण चोइओ ।
चइऊण गेहं वइदेही, सामण्णे पज्जुवट्ठिओ ॥ ४५ ॥
करकडु कलिंगेसु, पंचालेसु य दुम्मुहो ।
नमी राया विदेहेसु, गंधारेसु य नग्गई ॥ ४६ ॥
एण नरिंदवसभा, निक्खंता जिणसासणे ।
पुत्ते रज्जे ठवेऊणं, सामण्णे पज्जुवट्ठिया ॥ ४७ ॥
सोवीररायवसभो, चइत्ताण मुणी चरे ।
उदायणो पव्वइओ, पत्तो गइमणुत्तरं ॥ ४८ ॥
तहेव कासीराया, सेओसच्चपरक्कमे ।
कामभोगे परिच्चज्ज, पइणे कम्ममहावणं ॥ ४९ ॥
तहेव विजओ राया, अणट्ठाकित्ति पव्वए ।
रज्जं तु गुणसमिद्धं, पयहित्तु महाजसो ॥ ५० ॥
तहेवुगं तवं किच्चा, अव्वक्खित्तेण चेयसा ।
महब्बलो रायरिसी, आदाय सिरसा सिरिं ॥ ५१ ॥
कहं धीरो अहेऊहिं, उम्मत्तो व महिं चरे ।
एण विसेसमादाय, सूरा दढपरक्कमा ॥ ५२ ॥
अच्चंतनियाणखमा, सच्चा मे भासिया वई ।
अतरिंसु तंतगे, तरिस्संति अणागया ॥ ५३ ॥
कहिं धीरे अहेऊहिं, अत्ताणं परियावसे ।

सव्वसंगविनिम्मुक्के, सिद्धे भवइ नीरणे ॥ ५४ ॥

त्ति बेमि ॥

इति संजइज्जं णाम अट्टारहमं अज्झयणं समत्तं ॥ १८ ॥

॥ मियापुत्तीयं एगूणवीसइमं अज्झयणं ॥

सुग्गीवे नयरे रम्मे, काणणुज्जाणसोहिण्णं ।

राया बलभहिं त्ति, मिया तस्सग्गमाहसी ॥ १ ॥

सेसिं पुत्तं बलसिरि, मियापुत्ते त्ति विस्सुए ।

अम्मापिऊण दइए, जुवराया दमोसरे ॥ २ ॥

नंदणे सो उ पासाए, कीलए सह इत्थिहिं ।

देवे दोगुंदगे चेव, निच्चं मुइयमाणसो ॥ ३ ॥

मणिरयणकोट्टिमतले, पासायालोयणट्ठिओ ।

आलोएइ नगरस्स, चउक्कत्तियचच्चरे ॥ ४ ॥

अहं तत्थ अइच्छंतं, पासई समणसंजयं ।

तवनियमसंजमधरं, सीलहुं गुणआगरं ॥ ५ ॥

तं देहई मियापुत्ते, दिट्ठीए अणिमिसाए च ।

कहिं मन्नेरिसं रूवं, दिट्ठपुव्वं मए पुरा ॥ ६ ॥

साहुस्स दरिसणे तस्स, अज्झवसाणम्मि सोहणे ।

मोहंगयस्स संतस्स, जाईसरणं समुप्पन्नं ॥ ७ ॥

जाईसरणे समुप्पन्नं, मियापुत्ते महिड्डिए ।

सरई पोरानियं जाइं, सामणं च पुरा कयं ॥ ८ ॥

विसएहि अरज्जंतो, रज्जंतो संजमम्मि य ।

अम्मापियरमुवागम्म, इमं वयणमव्ववी ॥ ९ ॥

सुयाणि मे पंच महव्वयाणि, नरएसु दुक्खं च तिरिक्खजोणिसु ।

निव्विण्णकामो मि महण्णवाओ, अणुजाणह पव्वइस्सामि

अम्मो ॥ १० ॥

अम्म ताय मए भोगा, भुत्ता विसफलोवमा ।

पच्छा कडुयविवागा, अणुबंधदुहावहा ॥ ११ ॥

इमं सरीरं अणिच्चं, असुई असुइसंभवं ।

असासयावासमिणं, दुक्खकेसाण भायणं ॥ १२ ॥

असासए सरीरम्मि, रइं नेवलभामहं ।

पच्छा पुरा व चइयव्वे, फेणबुब्बुयसन्निभे ॥ १३ ॥

माणुसत्ते असारम्मि, वाहीरोगाण आलए ।

जरामरणघत्थम्मि, खणं पि न रमामहं ॥ १४ ॥

जम्मं दुक्खं जरा दुक्खं, रोगाणि मरणाणि य ।

अहो दुक्खो हुं संसारो, जत्थ कीसंति जंतवो ॥ १५ ॥

खेत्तां वत्थुं हिरण्णं च, पुत्तदारं च बंधवा ।

चइत्ताण इमं देहं, गंतव्वमवसस्स मे ॥ १६ ॥

जह किंभगफलाण, परिणामो न सुंदरो ।

एवं भुत्ताण भोगाणं, परिणामो न सुंदरो ॥ १७ ॥

अद्धाणं जो महंतं तु, अप्पाहेओ पवज्जई ।

गच्छंतो सो दुही होइ, छुहातण्हाए पीडिओ ॥ १८ ॥

एवं धम्मं अकाङ्खं, जो गच्छइ परं भवं ।
 गच्छंतो सो दुही होइ, वाहीरोगेहि पीडिओ ॥ १९ ॥
 अद्धानं जो महंतं तु, सपाहेओ पवज्जई ।
 गच्छंतो सो सुही होइ, छुहातन्हाविवज्जिओ ॥ २० ॥
 एवं धम्मं पि काङ्खं, जो गच्छइ परं भवं ।
 गच्छंतो सो सुही होइ, अप्पकम्मे अवेयणे ॥ २१ ॥
 जहा गेहे पलित्तम्मि, तस्स गेहस्स जो पहू ।
 सारभंडाणि नीणेइ, असारं अवज्जइ ॥ २२ ॥
 एवं लेए पलित्तम्मि, जराए मरणेण य ।
 अप्पाणं तारइस्सामि, तुब्भेहिं अणुमन्निओ ॥ २३ ॥
 तं बे'ति अम्मापियरो, सामणं पुत्ता दुच्चरं ।
 गुणाणं तु सहस्साइं, धारेयव्वाइं भिक्खुणो ॥ २४ ॥
 समया सव्वभूएसु, सत्तूमित्तेसु वा जगे ।
 पाणाइपायविरई, जावज्जीवाए दुक्करं ॥ २५ ॥
 निच्चकालप्पमत्तेण, मुसावायविवज्जणं ।
 भासियव्वं हियं सच्चं, निच्चाउत्तेण दुक्करं ॥ २६ ॥
 दंतसोहणमाइस्स, अदत्तस्स विवज्जणं ।
 अणवज्जेसणिज्जस्स, गिण्हणा अवि दुक्करं ॥ २७ ॥
 विरई अवांभचेरस्स, कामभोगरसन्नुणा ।
 उगं महव्वयं वंभं, धारेयव्वं सुदुक्करं ॥ २८ ॥
 धणधन्नपेसवग्गेसु, परिग्गहलिवज्जणं ।
 सव्वारंभपरिच्चाओ, निममत्तं सुदुक्करं ॥ २९ ॥

चउव्विहे वि आहारे, राईभोयणवज्जणा ।
 सन्निहीसंचओ चेव, वज्जेयव्वो सुदुक्करं ॥ ३० ॥
 छुहा तण्हा य सीउण्हं, दंसमसगवेयणा ।
 अक्कोसा दुक्खसेज्जा य, तणफासा जल्लमेव य ॥ ३१ ॥
 तालणा तज्जणा चेव, वहवंधपरीसहा ।
 दुक्खं भिक्खायरिया, जायणा य अलाभया ॥ ३२ ॥
 कावोया जा इमा वित्ती, केसलोओ य दारुणो ।
 दुक्खं बंभव्वयं घोरं, धारेउ य महप्पणो ॥ ३३ ॥
 सुहोइओं तुमं पुत्ता, सुकुमालो सुमज्जिओ ।
 न ह सी पभू तुमं पुत्ता, सामणमणुपालिया ॥ ३४ ॥
 जावज्जीवमविस्सामो, गुणाणं तु महव्वभरो ।
 गुरू उ लोहभारु व्व, जो पुत्ता होइ दुव्वहो ॥ ३५ ॥
 आगासे गंगसेउ व्व, पडिसोओ व्व दुत्तरो ।
 बाहाहिं सागरो चेव, तरियव्वो गुणोदही ॥ ३६ ॥
 वालुयाकवलो चेव, निरस्साए उ संजमे ।
 असिधारागमणं चेव, दुक्करं चरिउं तवो ॥ ३७ ॥
 अही वेगंतदिट्ठीए, चरित्ते पुत्त दुक्करे ।
 जवा लोहमया चेव, चावेयव्वा सुदुक्करं ॥ ३८ ॥
 जहा अगिसिहा दित्ता, पाउं होइ सुदुक्करा ।
 तहा दुक्करं करेउं जे, तारुण्णे समणत्तणं ॥ ३९ ॥
 जहा दुक्खवं भरेउं जे, होइ वायस्स कोत्थलो ।
 तहा दुक्खं करेउं जे, कीवेणं समणत्तणं ॥ ४० ॥

जहा तुलाए तोलेउं, दुक्करो मंदरो गिरी ।
 तहा निहुयनीसंकं दुक्करं समणत्तणं ॥ ४१ ॥
 जहा भुयाहिं तरिउं, दुक्करं रयणायरो ।
 तहा अणुवसंतेणं, दुक्करं दमसागरो ॥ ४२ ॥
 भुंज माणुस्सए भोगे, पंचलकखणए तुमं ।
 भुत्तभोगी तओ जाया, पच्छा धम्मं चरिस्ससि ॥ ४३ ॥
 सो वेइ अम्मापियरो, एवमेयं जहा फुडं ।
 इहलोए निप्पिवासस्स, नत्थि किंचि वि दुक्करं ४४
 सारीरमाणसा चेव, वेयणाआं अणंतसो ।
 मए सोढाओ भीमाओ, असइ दुक्खभयाणि य ॥ ४५ ॥
 जरामरणकंतारे, चाउरंते भयागरे ।
 मए सोढाणि भीमाणि, जम्माइं मरणाणि य ॥ ४६ ॥
 जहा इहं अगणी उण्हे, इत्तोडणंतगुणे तहिं ।
 नरएसु वेयणा उण्हा, अस्साया वेइया मए ॥ ४७ ॥
 जहा इहं इमं सीयं, इत्तोडणंतगुणे तहिं ।
 नरएसु वेयणा सीया, अस्साया वेइया मए ॥ ४८ ॥
 कंदतो कंदुकुंभीसु, उद्धपाओ अहोसिरो ।
 हुयासणे जलंतम्मि, पक्कपुव्वो अणंतसो ॥ ४९ ॥
 महादवगिसंकासे, मरुम्मि वइरवालुए ।
 कलंबवालुयाए य, दद्धपुव्वो अणंतसो ॥ ५० ॥
 रसंतो कंदुकुंभीसु, उद्धं बद्धो अबध्वो ।
 करवत्तकरकयाईहिं, छिन्नपुव्वो अणंतसो ॥ ५१ ॥

अइतिकखकं टगाइण्णे, तुगे सिं बलिपायवे ।
 खेवियं पासबद्धेणं, कड्ढोकड्ढाहिं दुक्करं ॥ ५२ ॥
 महाजंतेसु उच्छ्र वा, आरसंतो सुभेरवं ।
 पीडिओ मि सकम्मेहिं, पावकम्मो अणंतसो ॥ ५३ ॥
 कुवंतो कोलसुणएहिं, सामेहिं सबलेहि य ।
 पाडिओ फालिओ छिम्नो, विप्फुरंतो अणेगसो ॥ ५४ ॥
 असीहि अयसिवण्णाहिं, भल्लीहिं, पट्टिसेहि य ।
 छिन्नो भिन्नो विभिन्नो य, ओइण्णो पावकम्मुणा ॥ ५५ ॥
 अवसो लोहरहे जुत्तो, जलंतै संमिलजुए ।
 चोइओ तुत्तजुत्तेहिं, रोझ्झो वा जह पाडिओ ॥ ५६ ॥
 हुयासणे जलंतम्मि, चियासु महिसो विव ।
 दड्ढो पक्को य अवसो, पावकम्मेहि पाविओ ॥ ५७ ॥
 बला संडासतुं डेहिं, लोहतुं डेहि पक्खिहिं ।
 विलुत्तो विलवंतो हं, ढंकगिद्धेहि णंतसो ॥ ५८ ॥
 तण्हाकिलंतो धावंतो, पत्तो वेयरणिं नदिं ।
 जलं पाहिं ति चिंतंतो, सुरधाराहिं विवाइओ ॥ ५९ ॥
 उण्हाभितत्तो संपत्तो, असिपत्तं महावणं ।
 असिपत्तोहिं पडंतैहिं, छिन्नपुव्वो अणेगसो ॥ ६० ॥
 मुग्गरेहिं मुसुंढीहिं, सूलैहिं मुसलेहि य ।
 गयासं भग्गगत्तेहिं, पत्तं दुक्खं अणंतसो ॥ ६१ ॥
 खुरेहिं तिक्खधारेहिं, छुरियाहिं कप्पणीहि य ।
 कप्पिओ फालिओ छिन्नो, उक्कित्तो य अणेगसो ॥ ६२ ॥

पासेहिं कूडजालेहिं, मिओ वा अवसो अहं ।
 वाहिओ बद्धरूढो वा, बहुसो चेव विवाइओ ॥ ६३ ॥
 गलेहिं मगरजालेहिं, मच्छो वा अवसो अहं ।
 उल्लिओ फालिओ गहिओ, मारिओ य अणंतसो ॥ ६४ ॥
 वीदंसएहिं जालेहिं, लेप्पाहिं सउणो विव ।
 गहिओ लग्गो बद्धो य, मारिओ य, अणंतसो ॥ ६५ ॥
 कुहाडफरसुमाईहिं, वड्ढईहिं दुमो विव ।
 कुट्टिओ फालिओ छिन्नो, तच्छिओ य अणंतसो ॥ ६६ ॥
 चवेडमुट्टिमाईहिं, कुमारेहिं अयं पिव ।
 ताडिओ कुट्टिओ भिन्नो, चुण्णिओ य अणंतसो ॥ ६७ ॥
 तत्ताइं तंबलोहाइं, तउयाइं सीसयाणि य ।
 पाइओ कलकलंताइं, आरसंतो सुभेखं ॥ ६८ ॥
 तुहं पियाइं मंसाइं, खंडाइं सोल्लगाणि य ।
 खाविओ मिसमंसाइं, अग्गिवण्णाइण्णेगसो ॥ ६९ ॥
 तुहं पिया सुरा सीहू, मेरओ य महूणि य ।
 पाइओ मि जलंतीओ, वसाओ रूहिराणि य ॥ ७० ॥
 निच्चं भीएण तत्थेण, दुहिएण वहिएण य ।
 परमा दुहसंबद्धा, वेयणा वेदिता मए ॥ ७१ ॥
 तिक्कचंडप्पगाढाओ, घोराओ अइदुस्सहा ।
 महब्भयाओ भीमाओ, नरएसु वेदिता मए ॥ ७२ ॥
 जारिसा माणुसे लोए, ताया दीसंति वेयणा ।
 एत्तो अणंतगुणिया, नरएसु दुक्खवेयणा ॥ ७३ ॥

सव्वभवेसु अस्माया, वेयणा वेदिता मए ।
 निमेसंतरमित्तं पि जं साता नत्थि वेयणा ॥ ७४ ॥
 तं वितम्मापियरो, छुंदेणं पुत्त पव्वया ।
 नवरं पुण सामण्णे, दुक्खं निप्पडिकम्मया ॥ ७५ ॥
 सो वेइ अस्मापियरो. एवमेयं जहा फुडं ।
 पडिकम्मं को कुणइ, अरण्णे मियपक्खिणं ॥ ७६ ॥
 एगच्चूए अरण्णे व. जहा उ चरई मिगे ।
 एव धम्मं चरिस्सामि, सज्जेण तवेण य ॥ ७७ ॥
 जया मिगरस आयंको, महारण्णम्मि जायई ।
 अच्चंतं रुक्खमूलम्मि, को णं ताहे तिगिच्छई ॥ ७८ ॥
 को वा से ओसहं वेइ, को वा से पुच्छई सुहं ।
 को से भत्तं च पाण वा, आहरित्तु पणामए ॥ ७९ ॥
 जया य से सुढी होइ, तया गच्छइ गोयरं ।
 भत्तपाणस्स अट्ठाए, वल्लराणि सराणि य ॥ ८० ॥
 खाइत्ता पाणियं पाउं, वल्लरेहिं सरेहि य ।
 मिगचारियं चरित्ताणं, गच्छई मिगचारियं ॥ ८१ ॥
 एवं समुट्ठिओ भिक्खू, एवमेव अणेगए ।
 मिगचारियं चरित्ताणं, उड्ढं पक्कमई दिसं ॥ ८२ ॥
 जहा मिए एग अणेगचारी, अणेगवासे धुवगोयरे य ।
 एवं मुणी गोयरियं पविट्ठे. नो हीलए नो वि य
 खिसएज्जा ॥ ८३ ॥
 मिगचारियं चरिस्सामि, एवं पुत्ता जहासुहं ।

अस्मापईहि गुन्नाओ, जहाइ उवहिं तहा ॥ ८४ ॥
 मियचारियं चरिस्सामि, सव्वदुक्खविमोक्खणिं ।
 तुब्भेहिं अब्भणुन्नाओ, गच्छ पुत्त जहासुह ॥ ८५ ॥
 एवं सो अस्मापियरो, अणुमाणिताण बहुविहं ।
 ममत्तं छिंदई ताहे, महानागो व्व कंचुकं ॥ ८६ ॥
 इद्धी वित्तं च मित्ते य, पुत्तदारं च नायओ ।
 रेणुयं व पडे लग्गं, निद्धणिताण निग्गओ ॥ ८७ ॥
 पंचमहव्वयजुत्तो, पचहिं समिओ तिगुत्तिगुत्तो य ।
 सव्विंतरबाहिरओ, तवोक्कम्मम्मि उज्जुत्तो ॥ ८८ ॥
 निम्ममो निरहंकारो, निस्संगो चत्तगारवो ।
 समो य सव्वभूएसु, तसेसु थावरेसु य ॥ ८९ ॥
 लाभालाभे षहे दुक्खे, जीविए मरणे तहा ।
 समो निदापसंसासु, तहा माणावमाणओ ॥ ९० ॥
 गारवेसुं, कसाएसुं दंडसल्लभएसु य ।
 नियत्तो हाससोगाओ, अनियाणो अबंधणो ॥ ९१ ॥
 अणिस्सिओ इहं लेए, परलेए अणिस्सिओ ।
 बासीचंदणक्कपो य, असणे अणसणे तहा ॥ ९२ ॥
 अप्पसत्थेहिं दारेहिं, सव्वओ पिहियासवे ।
 अज्झप्पज्झाणजोगेहिं, पसत्थदमसासणे ॥ ९३ ॥
 एवं नाणेण चरणेण, दंसणेण तवेण य ।
 भावणाहिं य सुद्धाहिं, सस्मं भावेत्तु अप्पयं ॥ ९४ ॥
 बहुयाणि उ वासाणि. सामणमणुपालिया ।

मासिण उ भत्तेण, सिद्धिं पत्तो अणुत्तरं ॥ ९५ ॥
 एवं करंति संबुद्धा, पंडियो पवियक्खणा ।
 विणिअट्ठंति भोगेसु, मियापुत्ते जहामिसी ॥ ९६ ॥
 महापभावस्स महाजसस्स, मियाइ पुत्तस्स निसम्म भासियं ।
 तवप्पहाणं चरियं च उत्तमं, गइप्पहाणं च
 तिलोगविस्सुतं ॥ ९७ ॥
 वियाणिया दुक्खविबद्धणं धणं, ममत्तबंधं च महाभयावहं ।
 सुहावहं धम्मधुरं अणुत्तरं, धारेज्ज निव्वाणगुणावहं
 महं ॥ ९८ ॥
 त्ति बेमि ॥ इति मियापुत्तीयं णाम एगुणवीसइमं अज्झयणं
 समत्तं ॥ ९९ ॥

॥ अहं महानियंठिज्जं वीसइमं अज्झयणं ॥

सिद्धाण नमो किच्चा, संजयाणं च भावओ ।
 अत्थधम्मगइ तच्चं, अणुसट्ठिं सुणेह मे ॥ १ ॥
 पभुयरयणो राया, सेणिओ मगहाहिवो ।
 विहारजत्तं निज्जाओ, मंडिकुच्छिसि चेइए ॥ २ ॥
 नाणादुमलताइण्णं, नाणापक्खिनिसेवियं ।
 नाणाकुसुमसंछन्नं, उज्जाणं नंदणेवमं ॥ ३ ॥
 तत्थ सो पासई म्माहुं, संजयं सुसमाहियं ।
 निसिन्नं रुक्खमूलम्मि, सुकुमालं सुहोइयं ॥ ४ ॥

तस्स रूवं तु पासित्ता, राइणो तम्मि संजए ।
 अच्चंतपरमो आसी, अउलो रूवविम्हओ ॥ ५ ॥
 अहो वण्णो अहो रूवं, अहो अज्जस्स सोमया ।
 अहो खंती अहो मुत्ती, अहो भोगे असंगया ॥ ६ ॥
 तस्स पाए उ वंदित्ता, काऊण य पयाहिणं ।
 नाइदूरमणासन्ने, पंजली पडिपुच्छई ॥ ७ ॥
 तरुणो सि अज्जो पव्वइओ, भोगकालम्मि संजया ।
 उवट्ठिओ सि सामण्णे, एयमट्ठं सुणेमि ता ॥ ८ ॥
 अणाहो मि महाराय, नाहो मज्झ न विज्जई ।
 अनुकंपगं सुहिं वावि, कंचि नाभिसमेमहं ॥ ९ ॥
 तओ सो पहसिओ राया, सेणिओ मगहाहिवा ।
 एवं ते इड्ढिमंतस्स, कहं नाहो न विज्जई ॥ १० ॥
 हेमि नाहो भयंताणं, भोगे भुंजाहि संजया ।
 मित्तनाईपरिवुटो, माणुस्सं खु सुदुल्लहं ॥ ११ ॥
 अत्पणा वि अणाहो सि, सेणिया मगहाहिवा ।
 अत्पणा अणाहो संतो, कस्स नाहो भविस्ससि ॥ १२ ॥
 एवं वुत्तो नरिंदो सो, सुसंभंतो सुविम्हओ ।
 वयणं अस्सुयपुव्वं, साहुणा विम्हयन्निओ ॥ १३ ॥
 अस्सा हत्थी मणुस्सा मे, पुरं अंतेउरं च मे ।
 भुंजामि माणुसे भोगे, आणा इस्सरियं च मे ॥ १४ ॥
 एरिसे संपयगगम्मि, सव्वकामसमप्पिए ।
 कहं अणाहो भवइ, मा हु भंते मुसं वए ॥ १५ ॥

न तुमं जाणे अणाहस्स, अत्थं पुत्थं च पत्थिवा ।
 जहा अणाहे भवई, सणाहे वा नराहिवा ॥ १६ ॥
 सुणेह मे महाराय, अव्वक्खित्तेण चेयसा ।
 जहा अणाहे भवई, जहा मेयं पवत्तिग्रं ॥ १७ ॥
 कोसंबी नाम नयरी, पुराण पुरभेयणी ।
 तत्थ आसी पिया मज्ज, पभूयधणसंचओ ॥ १८ ॥
 पढमे वए महाराय अउला मे अच्छिवेयणा ।
 अहेत्था विउलो दाहे, सव्वंगेसु य पत्थिवा ॥ १९ ॥
 सत्थं जहा परमत्तक्खं, सरीरविवरंतरे ।
 आवील्लिज्ज अरी कुद्धो, एवं मे अच्छिवेयणा ॥ २० ॥
 तियं मे अंतरिच्छं च, उत्तमंगं च पीडई ।
 इंदसणिसमा घोरा. वेयणा परमदारुणा ॥ २१ ॥
 उवट्ठिया मे आयरिया, विज्जामंततिगिच्छया ।
 अधीया सत्थकुसला, मंतमूलविसारया ॥ २२ ॥
 ते मे तिगिच्छं कुर्वंति, चाउप्पायं जहाहियं ।
 न य दुक्खा विमोयंति, एसा मज्झ अणाहया ॥ २३ ॥
 पिया मे सव्वसारं पि, दिज्जा हि मम कारणा ।
 न य दुक्खा विमोएइ, एसा मज्झ अणाहया ॥ २४ ॥
 माया य मे महाराय, पुत्तसोगदुहट्ठिया ।
 न य दुक्खा विमोएइ. एसा मज्झ अणाहया ॥ २५ ॥
 भायरो मे महाराय, सगा जेट्ठकणिट्ठगा ।
 न य दुक्खा विमोयंति, एसा मज्झ अणाहया ॥ २६ ॥

भङ्गीओ मे महाराय, सगा जेट्टकणिट्ठगा ।
 न य दुक्खा विमोयंति, एसा मज्झ अणाहया ॥ २७ ॥
 भारिया मे महाराय, अणुरत्ता अणुव्वया ।
 अंसुपुण्णेहिं नयणेहिं, उरं मे परिसिंचई ॥ २८ ॥
 अन्नं पाणं च ष्हाणं च, गंधमल्लविलेवणं ।
 मए नायमनायं वा, सा बाला नेव भुंजई ॥ २९ ॥
 खणं पि मे महाराय, पासाओ मे न फिट्ठई ।
 न य दुक्खा विमोएइ. एसा मज्झ अणाहया ॥ ३० ॥
 तओ हं एवमाहंसु, दुक्खमा हु पुणो पुणो ।
 वेयणा अणुभविउं जे, संसारम्म अणंतए ॥ ३१ ॥
 सइं च जइ मुच्चेज्जा, वेयणा विउला इओ ।
 खंतो दंतो निरारंभो, पठ्वए अणगारियं ॥ ३२ ॥
 एवं च चित्तइत्ताणं, पसुत्तो मि नराहिवा ।
 परियत्तंतीए राईए, वेयणा मे खयं गया ॥ ३३ ॥
 तओ कल्ले पभायम्मि, आपुच्छित्ताण बधवे ।
 खंतो दतो निरारंभो, पव्वइओऽणगारियं ॥ ३४ ॥
 तो हं नाहो जाओ, अप्पणो य परस्स य ।
 सव्वे सिं चैव भूयाणं, तसाण थावराण य ॥ ३५ ॥
 अप्पा नई वेयरणी, अप्पा मे कूडसामली ।
 अप्पा कामदुहा घेणू, अप्पा मे नंदणं वण ॥ ३६ ॥
 अप्पा कत्ता विकत्ता य, दुक्खाण य सुहाण य ।
 अप्पा मित्तममित्तं च, दुप्पट्ठियसुपट्ठिओ ॥ ३७ ॥

इमा हु अन्ना वि अणाहया निवा, तमेगचित्तो निहुओ सुणेहि ।
नियंठधम्मं लहियाण वी जहा, सीयंति एगे बहुकायरा

नरा ॥ ३८ ॥

जो पव्वइत्ताण महव्वयाइं, सम्मं च नो फासयई पमाया ।
अनिग्गहप्पा य रसेसु गिद्धे, न मूलओ छिन्नइ

बंधणं से ॥ ३९ ॥

आउत्तया जस्स य नत्थि काइ, इरियाए भासाए तहेसणाए ।
आयाणनिकखेवदुगुंछणाए, न धीरजायं अणुजाइ

मगं ॥ ४० ॥

चिरं पि से मुंडरूई भवित्ता, अथिरव्वए तवनियमेहि भट्टे ।
चिरं पि अप्पाण किलेसइत्ता, न पारए होइ हु

संपराए ॥ ४१ ॥

पुल्ले व मुट्ठी जह से असारे, अयंतिए कूडकहावणे वा ।
राढामणी वेरूलियप्पगासे, अमहग्घए होइ य जाणएसु ॥ ४२ ॥

कुसीललिंगं इह धारइता, इसिज्झयं जीविय बूहइत्ता ।

असंजए संजयलप्पमाणे, विणिग्घायमागच्छइ से

चिरं पि ॥ ४३ ॥

विसं तु पीयं जह कालकूडं, हणाइ सत्थं जह कुग्गहीयं ।

एसो वि धम्मो विसओववन्नो, हणाइ वेयाल

इवाविवन्नो ॥ ४४ ॥

जे लक्खणं सुविण पउंजमाणे, निमित्तकोऊहलसंपगाढे ।

कुहेडविज्जासबदारजीवी, न गच्छई सरणं तम्मि काले ॥ ४५ ॥

तमं तमेणेव उ से असीले, सया दुही विप्परियामुवेइ ।
 संघावई नरगतिरिक्खजोणिं, मेणं विराहेत्तु असाहुरूवे ॥ ४६ ॥
 उद्देसियं कीयगडं नियागं, न मुंचई किंच अणेसणिज्जं ।
 अग्गी विवा सव्वभक्खी भवित्ता, इत्तो चुए गच्छइ कट्ठु
 पावं ॥ ४७ ॥

न तं अरी कंठहेत्ता करेइ, जं से करे अप्पणिया दुरप्पया ।
 से नाहई मच्चुमुहं तु पत्ते, पच्छाणुतावेण दयाविहूणे ॥ ४८ ॥
 निरट्टिया नगरूई उ तस्स, जे उत्तमट्ठं विवज्जासमेइ ।
 इमे वि से नत्थि परे वि लेए, दुहओ वि से झिज्जइ
 तत्थ लेए ॥ ४९ ॥

एमेव हा छंदकुसीलरूवे, मगं विराहेत्तु जिणुत्तमाणं ।
 कुररी विवा भोगरसाणुगिद्धा, निरट्टसोया परियावमेइ ॥ ५० ॥
 सोच्चण मेहावि सुभासियं इमं, अणुसासणं नाणुणोववेयं ।
 मगं कुसीलाण जहाय सव्वं, महानियंठाण वए पहेण ॥ ५१ ॥
 चरित्तमायारगुणन्निए तओ, अणुत्तरं संजम पालियाण ।
 निरासवे संखवियाण कम्मं. उवेइ ठाणं विउलुत्तमं धुवं ॥ ५२ ॥
 एवुग्गदंते वि महातवोधणे, महामुणी महापइन्ने महायसे ।
 महानियंठिज्जमिणं महासुयं, से कहेई महया वित्थरेणं ॥ ५३ ॥
 तुट्ठो य सेणिओ राया, इणमुदाहु कयंजली ।
 अणाहत्तं जहाभूयं, सुट्ठु मे उवदंसियं ॥ ५४ ॥
 तुज्झं सुलद्धं खु मणुस्सजम्मं, लाभा सुलद्धा य तुमे महेसी ॥

तुब्भे सणाहा य संबंधवा य, जं भे ठिया मग्गे

जिणुत्तमाणं ॥ ५५ ॥

तं सि नाहो अणाहाणं, सव्वभूयाण संजया ।

खामेमि ते महाभाग, इच्छामि अणुसासिउं ॥ ५६ ॥

पुच्छिऊण मए तुब्भं, ज्ञाणविग्धाओ जो कओ ।

निमंतिया य भोगेहिं, तं सव्वं मरिसेहि मे ॥ ५७ ॥

एवं शुणित्ताण स रायसीहो, अणगारसीहं परमाइ भत्तीए ।

सओरोहो सपरियणो संबंधवो, धम्माणुरत्तो विमलेण

चेयसा ॥ ५८ ॥

ऊससियरोमकूवो, काऊण य पयाहिणं ।

अभिवंदिऊण सिरसा, अइयाओ नराहिवो ॥ ५९ ॥

इयरो वि गुणसमिद्धो तिगुत्तिगुत्तो तिदडविरओ य ।

विहग इव विप्पमुक्को, विहरइ वसुहं विगयमोहो ॥ ६० ॥

त्ति बेमि ॥

महानियंठिज्जं णाम वीसइमं अज्झयणं समत्तं ॥ २० ॥

॥ अह समुदपालीयं एगवीसइमं अज्झयणं ॥

चंपाए पाळिए नाम; सावए आसि वाणिए ।

महावीरस्स भगवओ, सोसे सो उ महप्पणो ॥१॥

निगंगे पावयणे, सावए से वि कोविए ।

पोएण ववहरंते, पिहुंडं नगरमागए ॥२॥

पिहुंढे ववहरंतस्स, वाणिओ देइ धूरं ।

तं ससत्तं पइगिज्झ, सदेसमह पत्थिओ ॥३॥

अह पालियस्स घरणी, समुदंमि पसुवती ।

अह बालए तहिं जाए समुदपाणल त्ति नामए ॥४॥

खेमेण आगए चंपं, सावए वाणिए घरं ।

संवड्ढई तस्स घरे, दाए से सुहोइए ॥५॥

वावत्तरी कलाओ य, सिक्खई नीइकोविए ।

जेण्वणेण य संपन्ने, सुरूवे पियदसणे ॥६॥

तस्स रुववइं भज्जं, पिया आणेइ रुविणिं ।

पासाए कीलए रम्मे, देवो दागुंदओ जहा ॥७॥

अह अन्नया कयाइ, पासायालेयणट्ठिओ ।

वज्झमंडणसोभागं, वज्झं पासइ वज्झगं ॥८॥

तं पासिऊण संवेगं, समुदपालो इणमब्बवी ।

अहो ऽसुभाण कम्माणं, निज्जाणं पावगं इमं ॥ ९ ॥

संबुद्धो सो तहिं भगवं, परमसंवेगमागओ ।

आपुच्छम्मापियरो, पव्वए अणगारियं ॥ १० ॥

जहित्तु ऽसगंथमहाकिलेसं, महंतमोहं कसिणं भयावहं ।

परियायधम्मं च ऽभिरोयएज्जा, वयाणि सीलाणि

परीसहे य ॥११॥

अहिंससच्चं च अतेणयं च, तत्तो अबंभं अपरिग्गहं च ।

पडिवज्जिया पंच महव्वयाणि, चरिज्ज धम्मं जिणदेसियं

विदू ॥ १२ ॥

सत्वेहि भूएहि दयाणुकं पे, खंतिक्खमे संजयवंभयारी ।
 सावज्जजोगं परिवज्जयंतो, चरिज्ज भिक्खू सुसमाहिइं दिए ॥१३॥
 कालेण कालं विहरेज्ज रट्ठे, बलाबलं जाणिय अप्पणो य ।
 सीहो व सहेण न संतसेज्जा, वयजोग सुच्चा न

असच्चमाहु ॥ १४ ॥

उवेहमाणो उ परिव्वएज्जा, पियमप्पियं सत्त्व तित्तिक्खएज्जा ।
 न सत्त्व सत्त्वत्थऽभिरोयएज्जा, न यावि पूयं गरहं च
 संजए ॥ १५ ॥

अणेगच्छंदा इह माणवेहिं, जे भावओ संपगरेइ भिक्खू ।
 भयभेरवा तत्थ उइंति भीमा, दिट्ठा मणुस्सा भदुवा
 तिरिच्छा ॥ १६ ॥

परीसहा ण्विसहा अणेगे, सीयंति जत्था बहुकायरा नरा ।
 से तत्थ पत्तो न वहिज्ज भिक्खू, संगामसीसे इव
 नागराया ॥ १७ ॥

सीओसिणा दंसमसा य फासा, आयंका विविहा फुसंति देहं ।
 अकुक्कुओ तत्थ ऽहियासएज्जा, रयाइ खेवेज्ज पुरे
 कयाइं ॥ १८ ॥

पहाय रागं च तहेव दोसं, मोहं च भिक्खू सततं वियक्खणो ।
 मेरु व्व वाएण अकंपमाणो, परीसहे आयगुत्ते सहेज्जा ॥ १९ ॥
 अणुन्नए नावणए महेसी, न यावि पूयं गरहं च संजए ।
 स उज्जभावं पडिबज्ज संजए, निट्ठाणमग्गं विरए उवेइ ॥ २० ॥
 अरइरइसहे पहीणसंथवे, विरए आयहिए पहाणवं ।

परमदृष्टिं चिद्वै, छिन्नसोए अममे अकिंचणे ॥ २१ ॥
 विवित्तलयणाइ भएज्ज ताई, निरोवलेवाई असंभडाई ।
 इसीहि चिण्णाइ महायसेहिं, काएण फासेज्ज परीसहाई ॥ २२ ॥
 सन्नाणनाणोवगए महेसी, अणुत्तरं चरिउं धम्मसंचयं ।
 अणुत्तरे नाणधरे जसंसी, ओभासई सूरिए वंतलिकखे ॥ २३ ॥
 दुविहं खवेऊण व पुण्णपावं, निरंगणे सव्वओ विष्णुमुक्के ।
 तरित्ता समुदं व महाभवेधं, समुदपालि अपुणागमं गए ॥ २४ ॥
 त्ति वेमि ॥ इति समुदपालीयं णाम एगवीसइमं अज्झयणं
 समत्तं ॥ २१ ॥

॥ अहं रद्वनेमिज्जं बावीसइमं अज्झयणं ॥

सोरियपुरंमि नयरे, आसि राया महिड्डिए ।
 वसुदेवो त्ति नामेणं, रायलक्खणसंजुए ॥ १ ॥
 तस्स भज्जा दुवे भासी, रोहिणी दैवई तहा ।
 तासिं दोण्हं दुवे पुत्ता इट्ठा रामकेसवा ॥ २ ॥
 सोरियपुरंमि नयरे, आसि राया महिड्डिए ।
 समुदविजए नामं, रायलक्खणसंजुए ॥ ३ ॥
 तस्स भज्जा सिवा नाम, तीसे पुत्तो महायसो ।
 भगवं अरिद्वनेमि त्ति, लोगनाहे दमीसरे ॥ ४ ॥
 सोऽरिद्वनेमिनामो उ, लक्खणस्सरसंजुओ ।
 अट्ठसहस्सलक्खणधरो, गोयमो कालगच्छवी ॥ ५ ॥

वज्जरिसहसंघयणो, समचउरं सो झसोयरो ।
 तस्स रायमईकन्नं, भज्जं जायइ केसवो ॥ ६ ॥
 अह सा रायवरकन्ना, सुसीला चारुपेहणी ।
 सव्वलक्खणसंपन्ना, विज्जुसोयामणिप्पभा ॥ ७ ॥
 अहाह जणओ तीसे, वासुदेवं महिद्धदियं ।
 इहागच्छऊ कुमारो, जा से कन्नं दलामहं ॥ ८ ॥
 सव्वोसहीदिहं ण्हविअे, कयकोउयमंगलो ।
 दिव्वज्जुयलपरिहिओ, आभरणेहिं विभूसिओ ॥ ९ ॥
 मत्तं च गंधहत्थि, वासुदेवस्स जेट्ठगं ।
 आरुढो सोहए अहियं, सिरे चूडामणी जहा ॥ १० ॥
 अह ऊसिएण छत्तेण, चामराहि य सोहिए ।
 दसारचक्केण य सो, सव्वओ परिवारिओ ॥ ११ ॥
 चउरंगिणीए सेणाए, रइयाए जहक्कमं ।
 तुरियाण सन्निनाएण, दिव्वेण गगणं फुसे ॥ १२ ॥
 एयारिसाए इद्धीए, जुत्तीए उत्तमाइ य ।
 नियगाआं भवणाओ, निज्जाओ वण्हिपुंगवो ॥ १३ ॥
 अह सो तत्थ निज्जंतो, दिस्स पाणे भयहुए ।
 वाडेहिं पंजरेहिं च, सन्निरूद्धे सुटुक्खिए ॥ १४ ॥
 जीवियंतं तु संपत्ते, मंसट्ठा भक्खियव्वए ।
 पासेत्ता से महापन्ने, सारहिं इणमव्ववी ॥ १५ ॥
 कस्स अट्ठा इमे पाणा, एए सव्वे सुहेसिणो ।
 वाडेहिं पंजरेहिं च, सन्निरूद्धा य अच्छहिं ॥ १६ ॥

अह सारही तओ भणइ, एए भहा उ पाणिणो ।
 तुब्झं विवाहकब्जंमि, भोयावेउं बहुं जणं ॥ १७ ॥
 सोऊण तस्स वयणं, बहुपाणिविणासणं ।
 चित्तेइ से महापन्नो, साणुक्कोसो जिए हिओ ॥ १८ ॥
 जइ म झ कारणा एए, इम्मंति सुबहू जिया ।
 न मे एयं तु निस्सेसं, परलोगे भविस्सई ॥ १९ ॥
 सो कुंडलाण जुयलं, सुत्तगं च महायसो ।
 आभरणाणि य सव्वाणि, साराहेस्स पणामए ॥ २० ॥
 मणपरिणामे य कए, देवा य जहोइयं समोइण्णा ।
 सव्वड्ढिइ सपरिसा, निक्खमणं तस्स काउं जे ॥ २१ ॥
 देवमणुस्सपरिवुडो, सीयारयणं तओ समरूढो ।
 निक्खमिय बारगाओ, रेवययंमि ठ्ठिओ भगवं ॥ २२ ॥
 उज्जाणं संपत्तो, ओइण्णो उत्तमाउ सीयाओ ।
 साहस्सीइ परिवुडो, अह निक्खमई उ चित्ताहिं ॥ २३ ॥
 अह से सुगंधगंधिए, तुरियं मउकुंचिए ।
 सयमेव लुंचई केसे, पंचमुट्ठीहिं समाहिओ ॥ २४ ॥
 वासुदेवो य णं भणइ, लुत्तकेसं जिइंदियं ।
 इच्छियमणोरहं तुरियं, पावसू तं दमीसरा ॥ २५ ॥
 नाणेण दसणेणं य, चरित्तेण तहेव य ।
 खंतीए मुत्तीए, वड्ढमाणो भवाहि या ॥ २६ ॥
 एवं ते रामकेसवा, दसारा य बहू जणा ।
 अरिट्ठणेमि वंदित्ता, अभिगया बारगापुरिं ॥ २७ ॥

सोऊण रायकन्ना, पव्वज्जं सा जिणस्स उ ।
 नीहासा य निराणंदा, सोगेण उ समुत्थिया ॥ २८ ॥
 राईमई विचिंतेइ, धिरत्थु मम जीवियं ।
 जा हं तेण परिच्चत्ता, सेयं पव्वइउं मम ॥ २९ ॥
 अह सा भमरसन्निभे, कुच्चफणगसाहिण ।
 सयमेव लु चई केसे, धिइमंता ववस्सिया ॥ ३० ॥
 वासुदेवो य णं भणइ, लुत्तकेसं जिइंदियं ।
 संसारसागरं घोरं, तर कन्ने लहुं लहुं ॥ ३१ ॥
 सा पव्वइया संती, पव्वावेसी त्तिहिं बहुं ।
 सयणं परियणं चेव, सीलवन्ता बहुस्सुया ॥ ३२ ॥
 गिरिं रेवतयं जंती, वासेणुल्ला उ अंतरा ।
 वासंते अंबयारंमि, अंतो लयणस्स सा ठिया ॥ ३३ ॥
 चीवराइं विसारंती, जहा जाय त्ति पासिया ।
 रहनेमी भग्गचित्तो, पच्छा दिट्ठो य तीइ वि ॥ ३४ ॥
 भीया य सा त्तिहिं दट्ठुं, एगंते संजयं तयं ।
 बाहाहिं काउ संगोप्फं, वेवमाणी निसीयई ॥ ३५ ॥
 अह सो वि रायपुत्तो, समुहविजयंगओ ।
 भीयं पवेवियं दट्ठुं, इमं वक्कं उदाहरे ॥ ३६ ॥
 रहनेमी अहं भदे, सुरूवे चारुभासिणि ।
 ममं भयाहि सुयणु, न ते पीला भविस्सई ॥ ३७ ॥
 एहि ता भुंजिमो भोए, माणुस्सं खु सुदुल्लहं ।
 भुत्तभोगी पुणो पच्छा, जिणमग्गं चरिस्समो ॥ ३८ ॥

ददृष्टुण रहनेमिं तं, भग्गुज्जोयपराजियं ।
 राईमई असंभंता, अप्पाणं संवरे तहिं ॥ ३९ ॥
 अह सा रायवरकन्ना, सुट्टिया नियमव्वए ।
 जाई कुलं च सीलं च, रक्खमाणी तयं वए ॥ ४० ॥
 जइ सि रूवेण वेसमणो, लल्लिएण नल्लूवरो ।
 तहा वि ते न इच्छामि, जह सि सक्खं पुरंदरो ॥ ४१ ॥
 पक्खंदे जल्लियं जोइं, धूमकेउं दुरासयं ।
 नेच्छंति वंतयं भुत्तं, कुले जाया अगंधणे ॥ ४२ ॥
 धिरत्थु ते ऽज्झोकासी, जो तं जीवियकारणा ।
 वंतं इच्छसि आवेउं, सेयं ते मरणं भवे ॥ ४३ ॥
 अहं च भोगरायस्स, तं च सि अंधगवण्हिणो ।
 मा कुले गंधणा होमो, संजमं निहुओ चर ॥ ४४ ॥
 जइ तं काहिसि भावं, जा जा दिच्छसि नारिओ ।
 वायाइद्धो व्व हडो, अट्टिअप्पा भविस्ससि ॥ ४५ ॥
 गोवालो भंडवालो वा, जहा तइव्वणिस्सरो ।
 एवं अणिस्सरो तं पि, सामण्णस्स भविस्ससि ॥ ४६ ॥
 तीसे सो वयणं सोच्चा, संजयाए सुभासियं ।
 अंकुसेण जहा नागो, धम्मे संपडिवाइओ ॥ ४७ ॥
 कोहं माणं निगिण्हित्ता, मायं लोभं च सव्वसो ।
 इंदियाइं वसे काऊ, अप्पाणं उवसंहरे ॥ ४८ ॥
 मणगुत्तो वयगुत्तो, कायगुत्तो जिइंदिओ ।
 सामण्णं निच्चलं फासे, जावज्जीवं दढव्वओ ॥ ४९ ॥

उगं तवं चरिन्नाणं, जाया देाणि वि केवली ।
 सच्चं कम्मं खवित्ताणं, सिद्धिं पत्ता अणुत्तरं ॥ ५० ॥
 एवं करंति संबुद्धा, पंडिया पवियक्खणा ।
 विणियट्ठंति भोगेसु, जहा सो पुरिसोत्तमो ॥ ५१ ॥
 त्ति वेमि ।
 इति रहनेमिज्जं णाम बावीसइमं अज्झयणे समत्तं ॥ २२ ॥

॥ अह केसिगोयमिज्जं तेवीसइमं अज्झयणं ॥

जिणे पासि त्ति नामेण, अरहा लोगपूइओ ।
 संबुद्धप्पा य सच्चन्नू, धम्मतिथ्यरे जिणे ॥ १ ॥
 तस्स लोगपईवस्स, आसि सीसे महायसे ।
 केसी कुमारसमणे, विज्जाचरणपारगे ॥ २ ॥
 ओहिनाणसुए बुद्धे, सीससंघसमाउले ।
 गामाणुगामं रीयंते, सावत्थि पुरमागए ॥ ३ ॥
 तिंदुयं नाम उज्जाणं, तम्मी नगरमंडले ।
 फासुए सिज्जसंधारे, तत्थ वससमुबागए ॥ ४ ॥
 अह तेणेव कालेणं, धम्मतिथ्यरे जिणे ।
 भगवं वद्धमाणि त्ति, सच्चलोगस्मि विस्सुए ॥ ५ ॥
 तस्स लोगपईवस्स, आसि सीसे महायसे ।
 भगवं गोयमे नामं, विज्जाचरणपारए ॥ ६ ॥

बारसंगविऊ बुद्धे, सीससंघसमाउले ।
 गामाणुगामं रीयंते, से वि सावत्थिमागए ॥ ७ ॥
 कोट्टुगं नाम उज्जाणं, तम्मी नगरमंडले ।
 फासुए सिज्जसंथारे, तत्थ वासमुवागए ॥ ८ ॥
 केसी कुमारसमणे, गोयमे य महायसे ।
 उभओ वि तत्थ विहारिंसु, अल्लीणा सुसमाहिया ॥ ९ ॥
 उभआ सीससंघाणं, संजयाणं तवस्सिणं ।
 तत्थ चिंता समुप्पन्ना, गुणवंताण ताइणं ॥ १० ॥
 केरिसो वा इमो धम्मो, इमो धम्मो व केरिसो ।
 आयरधम्मपणिही, इमा वा सा व केरिसी ॥ ११ ॥
 चाउज्जामो य जो धम्मो, जो इमो पंचसिक्खिओ ।
 देसिओ वद्धमाणेण, पासेण य महामुणी ॥ १२ ॥
 अचेलओ य जो धम्मो, जो इमे संतरुत्तरो ।
 एगकज्जपवन्नाणं, विसेसे किं नु कारणं ॥ १३ ॥
 अह ते तत्थ सीसाणं, बिन्नाय पवितक्कियं ।
 समागमे कयमई, उभओ केसिगोयमा ॥ १४ ॥
 गोयमे पडिरूवन्नू, सीससंघसमाउले ।
 जेट्ठं कुलमवेक्खंतो, तिंदुयं वणमागओ ॥ १५ ॥
 केसी कुमारसमणे, गोयमं दिस्समागयं ।
 पडिरूवं पडिवत्तिं, सम्मं संपडिवज्जई ॥ १६ ॥
 पलालं फासुयं तत्थ, पंचमं कुसतणाणि य ।
 गोयमस्स निसेज्जाए, खिण्णं संपणामए ॥ १७ ॥

केसी कुमारसमणे, गोयमे य महायसे ।
 उभओ निसण्णा सोहंति, चंदसूरसमप्पभा ॥ १८ ॥
 समागया बहू तत्थ, पासंडा कोउगा मिया ।
 गिहत्थाणं च णेगाओ, साहस्सीओ समागया ॥ १९ ॥
 देवदाणवगंधच्वा, जक्खरक्खसकिन्नरा ।
 अदिस्साणं च भूयाणं, आसी तत्थ समागमो ॥ २० ॥
 पुच्छामि ते महाभाग, केसी गोयममव्ववी ।
 तओ केसिं बुवंतं तु, गोयमो इणमव्ववी ॥ २१ ॥
 पुच्छ भंवे जहिच्छं ते, केसी गोयममव्ववी ।
 तओ केसी अणुन्नाए, गोयमं इणमव्ववी ॥ २२ ॥
 चाउज्जामो इमो धम्मो, जौ इमो पंचसिक्खिओ ।
 देसिओ वद्धमाणेण, पासेण य महामुणी ॥ २३ ॥
 एगकज्जपवन्नाणं, विसेसे किं नु कारणं ।
 धम्मे दुविहे मेहावि, कहं विप्पच्चओ न ते ॥ २४ ॥
 तओ केसिं बुवंतं तु, गोयमो इणमव्ववी ।
 पन्ना समिक्खए धम्मतत्तं तत्तविणिच्छियं ॥ २५ ॥
 पुरिमा उज्जुजडा उ, वंकजडा य पच्छिमा ।
 मज्झिमा उज्जुपन्ना उ, तेण धम्मे दुहा कए ॥ २६ ॥
 पुरिमाणं दुव्विसेज्झो उ, चरिमाणं दुरणुपालओ ।
 कप्पो मज्झिमगाणं तु, सुव्विसेज्झो सुपालओ ॥ २७ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ २८ ॥

अचेलगो य जो धम्मो, जो इमो संतरुत्तरो ।
 देसिओ वद्धमाणेण, पासेण य महाजसा ॥ २९ ॥
 एगकज्जपवन्नाणं, विसेसे किं नु कारणं ।
 लिंगे दुविहे मेहावी, कहं विप्पच्चओ न ते ॥ ३० ॥
 केसिमेवं बुवाणं तु, गोयमो इणमब्बवी ।
 विन्नाणेण समागम्म, धम्मसाहणमिच्छियं ॥ ३१ ॥
 पच्चयत्थं च लोगस्स, नाणाविहविगप्पणं ।
 जत्तत्थं गहणत्थं च, लोगे लिंगपओयण ॥ ३२ ॥
 अह भवे पइन्ना उ, मोक्खसब्भूयसाहणा ।
 नाणं च दंसणं चेव, चरित्तं चेव निच्छए ॥ ३३ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ३४ ॥
 अणेगाणं सहस्साणं, मज्झे चिट्ठसि गोयमा ।
 ते य ते अहिगच्छंति, कहं ते निज्जिया तुमे ॥ ३५ ॥
 एगे जिए जिया पंच, पंच जिए जिया दस ।
 दम्पहा उ जिणित्ताणं, सव्वसत्तू जिणामहं ॥ ३६ ॥
 सत्तू य इइ के वुत्ते केसी गोयममब्बवी ।
 केसिमेवं बुवंतं तु, गोयमो इणमब्बवी ॥ ३७ ॥
 एगप्प अजिए सत्तू, कसाया इंदियाणि य ।
 ते जिणित्ता जहानायं, विहरामि अहं मुणी ॥ ३८ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ३९ ॥

दीसन्ति बहवे लोए, पासबद्धा सरोरिणो ।
 मुक्कपासो लहुब्भूओ, कहं तं विहरसी मुणी ॥ ४० ॥
 ते पासे सव्वसो छित्ता, निहंतूण उवायओ ।
 मुक्कपासो लहुब्भूओ, विहरामि अहं मुणी ॥ ४१ ॥
 पासा य इइ के वुत्ता केसी गोयममव्ववी ।
 केसिमेवं बुवंतं तु, गोयमो इणमव्ववी ॥ ४२ ॥
 रागहोसादओ तिच्चा, नेहपासो भयंकरो ।
 ते छिट्तिंता जहानायं, विहरामि जहक्कमं ॥ ४३ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ४४ ॥
 अंतोहियसंभूया, लया चिट्ठइ गोयमा ।
 फलेइ विसभक्खाणि, सा उ उद्धरिया कहं ॥ ४५ ॥
 तं लयं सव्वसो छित्ता, उत्तरित्ता समूलियं ।
 विहरामि जहानायं, मुक्को मि विसभक्खणं ॥ ४६ ॥
 लया य इइ का वुत्ता, केसी गोयममव्ववी ।
 केसिमेवं बुवंतं तु, गोयमो इणमव्ववी ॥ ४७ ॥
 भवतण्हा लया वुत्ता, भीमा भीमफलोदया ।
 तमुद्धिच्चा जहानायं, विहरामि जहासुहं ॥ ४८ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ४९ ॥
 संपज्जलिया घोरा, अग्गी चिट्ठइ गोयमा ।
 जे ढहंति सरीरत्था, कहं विज्झाविया तुमे ॥ ५० ॥

महामेहप्पसूयाओ, गिज्झ वारि जलुत्तमं ।
सिंचामि सययं देहं, सित्ता नो व डहंति मे ॥ ५१ ॥
अग्गी य इइ के वुत्ता, केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु, गोयमा इणमब्बवी ॥ ५२ ॥
कसाया अग्गिणो वुत्ता, सुयसीलतवो जलं ।
सुयधाराभिहया संता, भिन्ना हु न डहंति मे ॥ ५३ ॥
साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ५४ ॥
अयं साहसिओ भीमो, दुट्ठस्सो परिधावई ।
जंसि गोयम आरूढो, कहं तेण न हीरसि ॥ ५५ ॥
पधावंतं निगिण्हामि, सुयरस्सीसमाहियं ।
न मे गच्छइ उम्मगं, मगं च पडिवज्जई ॥ ५६ ॥
आसे य इइ के वुत्ते, केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु, गोयमो इणमब्बवी ॥ ५७ ॥
मणो साहसिओ भीमो, दुट्ठस्सो परिधावई ।
तं सम्मं तु निगिण्हामि, धम्मसिक्खाइ कंथगं ॥ ५८ ॥
साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ५९ ॥
कुप्पहा बहवो लोए जेहिं नासंति जंतुणो ।
अद्धाणे कह वट्ठंते, तं न नाससि गोयमा ॥ ६० ॥
जे य मग्गेण गच्छंति जे य उम्मगपट्ठिया ।
ते सव्वे बेइया मज्झं, तं न नस्सामहं सुणी ॥ ६१ ॥

मग्गे य इइ के वुत्ते, केसी गोयममब्बवी ।
 केसिमेवं बुवंतं तु, गोयमो इणमब्बवी ॥ ६२ ॥
 कुप्पवयणपासंडी, सब्बे उम्मग्गपट्ठिया ।
 सम्मग्गं तु जिणक्खायं, एस मग्गे हि उत्तमे ॥ ६३ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ६४ ॥
 महाउदगवेगेण, वुज्झमाणाण पाणिणं ।
 सरणं गई पइट्ठा य, दीवं कं मन्नसी मुणी ॥ ६५ ॥
 अत्थि एगो महादीवो, वारिमज्झे महालओ ।
 महाउदगवेगस्स, गई तत्थ न विज्जई ॥ ६६ ॥
 दीवे य इइ के वुत्ते, केसी गोयममब्बवी ।
 केसिमेवं बुवंतं तु, गोयमो इणमब्बवी ॥ ६७ ॥
 जरामरणवेगेणं, वुज्झमाणाण पाणिणं ।
 धम्मो दीवो पइट्ठा य, गई सरणमुत्तमं ॥ ६८ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ६९ ॥
 अण्णवंसि महेहंसि, नावा विपरिधावई ।
 जंसि गोयममारूढो, कहं पारं गमिस्ससि ॥ ७० ॥
 जा उ अस्साविणी नावा, न सा पारस्स गामिणी ।
 जा निरस्साविणी नावा, सा उ पारस्स गामिणी ॥ ७१ ॥
 नावा य इइ का वुत्ता, केसी गोयममब्बवी ।
 केसिमेवं बुवंतं तु, गोयमो इणमब्बवी ॥ ७२ ॥

सरीरमाहु नाव त्ति, जीवे वुच्चइ नाविओ ।
 संसारो अण्णवो वुत्तो, जं तरंति महेसिणो ॥ ७३ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ७४ ॥
 अंधयारे तमोघोरे, बहू चिट्ठंति पाणिणो ।
 को करिस्सइ उज्जोयं, सव्वलोयम्मि पाणिणं ॥ ७५ ॥
 उग्गओ विमलो भाणू, सव्वलोयपभंकरो ।
 सो करिस्सइ उज्जोयं, सव्वलोयम्मि पणिणं ॥ ७६ ॥
 भाणू य इइ के वुत्ते, केसी गोयममव्ववी ।
 केसिमेवं वुवंतं तु, गोयमो इणमव्ववी ॥ ७७ ॥
 उग्गओ खीणसंसारो, सव्वन्नू जिणभक्खरो ।
 सो करिस्सइ उज्जोयं, सव्वलोयम्मि पाणिणं ॥ ७८ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 अन्नो वि संसओ मज्झं, तं मे कहसु गोयमा ॥ ७९ ॥
 सारीरमाणसे दुक्खे, वज्झमाणाणं पाणिणं ।
 खेमं सिवमणाबाहं, ठाणं किं मन्नसी मुणी ॥ ८० ॥
 अत्थि एगं धुवट्ठाणं, लोगगम्मि दुरारुहं ।
 जत्थ नत्थि जरा मच्चू, वेयणा बाहिणो तहा ॥ ८१ ॥
 ठाणे य इइ के वुत्ते, केसी गोयममव्ववी ।
 केसिमेवं वुवंतं तु, गोयमो इणमव्ववी ॥ ८२ ॥
 निव्वाणं ति अबाहं ति, सिद्धी लोगगमेव य ।

खेमं सिवं अणावाहं, जं चरंति महेसिणो ॥ ८३ ॥
 तं ठाणं सासयं वासं, लोयगाम्मि दुरारुहं ।
 जं संपत्ता न सोयंति, भवेहंतकरा मुणी ॥ ८४ ॥
 साहु गोयम पन्ना ते, छिन्नो मे संसओ इमो ।
 नमो ते संसयातीत, सव्वसुत्तमहोयही ॥ ८५ ॥
 एवं तु संसए छिन्ने, केसी घोरपरक्कमे ।
 अभिवंदित्ता सिरसा, गोयमं तु महायसं ॥ ८६ ॥
 पंचमहव्वयधम्मं, पडिवज्जइ भावओ ।
 पुरिमस्स पच्छिमम्मि, मग्गे तत्थ सुहावहे ॥ ८७ ॥
 केसी गोयमओ निच्चं, तम्मि आसि समागमे ।
 सुयसीलसमुक्कं सो,, महत्थत्थविणिच्छओ ॥ ८८ ॥
 तोसिया परिसा सव्वा, सम्मंगं समुवट्ठिया ।
 संथुया ते पसीयंतु, भयवं केसिगोयमे ॥ ८९ ॥
 त्ति बेमि ।
 केसिगोयमिज्जं णाम तेवीसइमं अज्झयणं समत्तं ॥ २३ ॥

॥ अह समिइओ चउवीसइमं अज्झयणं ॥

अट्ट पवयणमायाओ, समिई गुत्ती तहेव य ।
 पंचेव य समिईओ, तओ गुत्तीओ आहिया ॥ १ ॥
 इरियाभासेसणादाणे, उच्चारं समिई इय ।
 मणगुत्ती वयगुत्ती, कायगुत्ती य अट्टमा ॥ २ ॥

एयाओ अट्ट समिईओ, समासेण वियाहिया ।
 दुवालसंगजिणक्खायं, मायं जत्थं उ पवयणं ॥ ३ ॥
 आलंबणेण कालेण, मग्गेण जयणाय य ।
 चउकारणपरिसुद्धं, संजए इरियं रिए ॥ ४ ॥
 तत्थ आलंबणं नाणं, दंसणं चरणं तथा ।
 काले य दिवसे वुत्ते, मग्गे उप्पहवज्जिए ॥ ५ ॥
 दव्वओ खेत्तओ चेव, कालओ भावओ तथा ।
 जयणा चउव्विहा वुत्ता, तं मे कित्तयओ सुण ॥ ६ ॥
 दव्वओ चक्खुसा पेहे, जुगमित्तं च खित्तओ ।
 कालओ जाव रीइज्जा, उवउत्ते य भावओ ॥ ७ ॥
 इंदियत्थे विवज्जित्ता, सज्झायं चेव पंचहा ।
 तम्मुत्ती तप्पुरक्कारे, उवउत्ते रियं रिए ॥ ८ ॥
 कोहे माणे य मायाए, लोभे य उवउत्तया ।
 हासे भए मोहरिए, विकहासु तहेव य ॥ ९ ॥
 एयाइं अट्ट ठाणाइं, परिवज्जित्तु संजए ।
 असावज्जं मियं काले, भासं भासिज्ज पन्नवं ॥ १० ॥
 गवेसणाए गहणे य, परिभोगेसणाय य ।
 आहारोवहिसेज्जाए, एए तिन्नि विसोहए ॥ ११ ॥
 उग्गमुप्पायणं पढमे, बीए सोहेज्ज एसणं ।
 परिभोयम्मि चउक्कं, विसोहेज्ज जयं जई ॥ १२ ॥
 ओहोवहोवग्गहियं, भंडं तु दुविहं मुणी ।
 गिण्हंतो निक्खवंतो वा, पउजेज्ज इमं विहिं ॥ १३ ॥

चक्खुसा पडिलेहिता, पमज्जेज्ज जयं जई ।
 आइए निक्खिवेज्जा वा, दुहओ वि समिए सया ॥ १४ ॥
 उच्चारं पासवणं, खेलं सिंघाणजल्लियं ।
 आहारं उवहिं देहं, अन्नं वावि तहाविहं ॥ १५ ॥
 अणावायमसंलोए, अणोवाए चेव होइ संलोए ।
 आवायमसंलोए, आवाए चेव संलोए ॥ १६ ॥
 अणावायमसंलोए, परस्सणुवघाइए ।
 समे अज्झुसिरे यावि, अचिरकालकयम्मि य ॥ १७ ॥
 वित्थिण्णे दूरमोगाढे, नासन्ने विलवज्जिए ।
 तसपाणवीयरहिए, उच्चाराईणि वोसिरे ॥ १८ ॥
 एयाओ पंच समिईओ, समासेण वियाहिया ।
 एत्तो तओ य गुत्तीओ, वोच्छामि अणुपुव्वसो ॥ १९ ॥
 सच्चा तहेव मोसा य, सच्चमोसा तहेव य ।
 चउत्थी असच्चमोसा य, मणगुत्तीओ चउव्विहा ॥ २० ॥
 संरंभसमारंभे, आरंभे य तहेव य ।
 मणं पवत्तमाणं तु, नियत्तेज्ज जयं जई ॥ २१ ॥
 सच्चा तहेव मोसा य, सच्चमोसा तहेव य ।
 चउत्थी असच्चमोसा य, वइगुत्ती चउव्विहा ॥ २२ ॥
 संरंभसमारंभे, आरंभे य तहेव य ।
 वयं पवत्तमाणं तु, नियत्तेज्ज जयं जई ॥ २३ ॥
 ठाणे निसीयणे चेव, तहेव य तुयट्ठणे ।
 उल्लंघणपल्लंघणे, इंदियाण य जुंजणे ॥ २४ ॥

संरंभसमारंभे, आरंभे य तद्देव य ।
 कार्यं पवत्तमाणं तु, नियत्तेज्ज जयं जई ॥ २५ ॥
 एयाओ पंच समिइओ, चरणस्स य पवत्तणे ।
 गुत्ती नियत्तणे वुत्ता, असुभत्थेसु सव्वसो ॥ २६ ॥
 एसा पवयणमाया, जे सम्मं आयरे मुणी ।
 सो खिप्पं सव्वसंसारो, विप्पमुच्चइ पंडिए ॥ २७ ॥
 त्ति वेमि ॥
 इति समिइओ चउवीसइमं अज्झयणं समत्तं ॥ २४ ॥

॥ अह जन्मइज्जं पंचवीसइमं अज्झयणं ॥

माहणकुलसंभूओ, आसि विप्पो महत्थसो ।
 जायाई जमजन्नम्मि, जयघोसे त्ति नामओ ॥ १ ॥
 इंदियगामनिग्गाही, मग्गगामी महामुणी ।
 गामाणुग्गामं रीयंतो, पत्तो वाणारसिं पुरिं ॥ २ ॥
 वाणारसीए वहिया, उज्जाणम्मि मणोरमे ।
 फासुए सेज्जसंथारे, तत्थ वासमुवागए ॥ ३ ॥
 अह तेणेव कालेणं, पुरीए तत्थ माहणे ।
 विजयघोसे त्ति नामेण, जन्नं जयइ वेयवी ॥ ४ ॥
 अह से तत्थ अणगारे, मासक्खमणपारणे ।
 विजयघोसस्स जन्नम्मि, मिक्खमट्ठा उवट्ठिए ॥ ५ ॥

समुवट्ठियं तहिं स'तं, जायगो पडिसेहए ।
 न हु दाहामि ते भिक्खुं, भिक्खू जायाहि अन्नओ ॥ ६ ॥
 जे य वेयविऊ विप्पा, जन्नट्टा य जिइ'दिया ।
 जाइंसंगविऊ जे य, जे य धम्मस्स पारगा ॥ ७ ॥
 जे समत्था समुद्धत्तुं, परमप्पाणमेव य ।
 तेसिं अन्नमिणं देयं, भो भिक्खू सव्वकामियं ॥ ८ ॥
 सो तत्थ एव पडिसिद्धो, जायगेण महामुणी ।
 न वि रुट्ठो न वि तुट्ठो, उत्तमट्ठगवेसओ ॥ ९ ॥
 नन्नट्ठं पाणहेउं वा, नवि निव्वाहणाय वा ।
 तेसिं विमोक्खनट्टाए, इणं वयणमव्ववी ॥ १० ॥
 नवि जाणसि वेयमुहं, नवि जन्नाण जं मुहं ।
 नक्खत्ताण मुहं जं च, जं च धम्माण वा मुहं ॥ ११ ॥
 जे समत्था समुद्धत्तुं, परमप्पाणमेव य ।
 न ते तुमं वियाणासि. अह जाणासि तो भण ॥ १२ ॥
 तस्सक्खेवपमोक्खं तु, अवयंतो तहिं दिओ ।
 सपरिसे पंजली होउं, पुच्छई तं महामुणिं ॥ १३ ॥
 वेयाणं च मुहं बूहि, बूहि जन्नाण जं मुहं ।
 नक्खत्ताण मुहं बूहि, बूहि धम्माण वा मुहं ॥ १४ ॥
 जे समत्था समुद्धत्तुं, परमप्पाणमेव य ।
 एयं मे स'सयं सव्वं, साहू कहसु पुच्छिओ ॥ १५ ॥
 अग्निहुत्तमुहा वेया, जन्नट्ठी वेयसा मुहं ।
 नक्खत्ताण मुहं च'दो, धम्माण कासवो मुहं ॥ १६ ॥

जहा चंदं गहाईया, चिटुंती पंजलीउडा ।
 वंदमाणा नमंसंता, उत्तमं मणहारिणो ॥ १७ ॥
 अजाणगा जन्नवाई, विज्जामाहणसंपया ।
 गूढा सज्झायतवसा, भासच्छन्ना इवग्निणो ॥ १८ ॥
 जो लोए बंभणो वुत्तो, अग्गी व महिओ जहा ।
 सया कुसलसंदिट्ठं, तं वयं बूम माहणं ॥ १९ ॥
 जो न सज्जइ आगंतुं, पव्वयंतो न सोयई ।
 रमइ अज्जवयणम्मि, तं वयं बूम माहणं ॥ २० ॥
 जायरूवं जहामिट्ठं, निद्धंतमलपावगं ।
 रागदोसभयाईयं, तं वयं बूम माहणं ॥ २१ ॥
 तवस्सियं कियं दंतं, अवचियमंससोणियं ।
 भुव्वयं पत्तनिव्वाणं, तं वयं बूम माहणं ॥ २२ ॥
 तसपाणे वियाणेत्ता, संगहेण य थावरे ।
 जो न हिंसइ तिविहेण, तं वयं बूम माहणं ॥ २३ ॥
 कोहा वा जइ वा हासा, लोहा वा जई वा भया ।
 सुसं न वयई जो उ, तं वयं बूम माहणं ॥ २४ ॥
 चित्तमंतमचित्तं वा, अप्पं वा जइ वा बहुं ।
 न गिण्हई अदत्तं जे, तं वयं बूम माहणं ॥ २५ ॥
 दिव्वमाणुसतेरिच्छं, जो न सेवइ मेहुणं ।
 मणसा कायवक्केणं, तं वयं बूम माहणं ॥ २६ ॥
 जहा पोमं जले जायं, नोवलिप्पइ वारिणा ।
 एवं अलित्तं कामेहिं, तं वयं बूम माहणं ॥ २७ ॥

अलोलुपं मुहाजीविं, अणगारं अक्किचनं ।
 असंसत्तं गिहत्थेसु, तं वयं वूम माहणं ॥ २८ ॥
 जहित्ता पुव्वसंजोगं, नाइसंगे य बंधवे ।
 जो न सज्जइ भोगेसुं तं वयं वूम माहणं ॥ २९ ॥
 पसुबंधा सव्ववेया य, जट्ठं च पावकम्मुणा ।
 न तं तायंति दुस्सीलं, कम्माणि बलवंति हि ॥ ३० ॥
 न वि मुंडिएण समणो, ओंकारेण न बंभणो ।
 न मुणो रण्णवासेणं, कुसचीरेण तावसो ॥ ३१ ॥
 समयाए समणो होइ, बंभचेरेण बंभणो ।
 नाणेण उ मुणी होइ, तवेण होइ तावसो ॥ ३२ ॥
 कम्मुणा बंभणो होइ, कम्मुणा होइ खत्तिओ ।
 वइसो कम्मुणा होइ, सुद्धो हवइ कम्मुणा ॥ ३३ ॥
 एए पउकरे वुद्धे, जेहिं होइ सिंणायओ ।
 सव्वकम्मविनिम्मुक्कं, तं वयं वूम माहणं ॥ ३४ ॥
 एवं गुणसमाउत्ता, जे भवंति दिउत्तमा ।
 ते समत्था उ उद्धत्तं, परमप्पाणमेव य ॥ ३५ ॥
 एवं तु संसए छिन्ने, विजयघोसे य माहणे ।
 समुदाय तयं तं तु, जयघोसं महामुणिं ॥ ३६ ॥
 तुट्ठे य विजयघोसे, इणमुदाहु कयंजली ।
 माहणत्तं जहाभूयं, सुट्ठु मे उवदंसियं ॥ ३७ ॥
 तुव्वे जइया जन्नाणं, तुव्वे वेयविऊविऊ ।
 जौइसंगविऊ तुव्वे, तुव्वे धम्माण पारगा ॥ ३८ ॥

तुम्हे समत्था उद्धत्तुं, परमप्पाणमेव य ।
तमणुग्गहं, करेहम्हं, भिक्खेणं भिक्खु उत्तमा ।
न कज्जं मज्झ भिक्खेण, खिप्पं निक्खमसू दिया ।
मा भमिहिसि भयावट्टे, घोरे संसारसागरे ॥ ४० ॥
उवलेवा होइ भोगेसु, अभोगी नेवलिप्पइ ।
भोगी भमइ संसारे, अभोगी विप्पमुच्चई ॥ ४१ ॥
उल्लो सुक्को य दो छुटा, गोलया मट्टियामया ।
दो वि आवडिया कुट्टे, जो उल्लो सो उत्थ लग्गई ॥ ४२ ॥
एवं लग्गंति दुस्सेहा, जे नरा कामलालसा ।
विरत्ता उ न लग्गंति, जहा से सुक्कगोलए ॥ ४३ ॥
एवं से विजयघोसे, जयघोसस्स अत्तिए ।
अणगारस्स निक्खंतो, धम्मं सोच्चा अणुत्तरं ॥ ४४ ॥
खवित्ता पुव्वकम्माइं, संजमेण तवेण य ।
जयघोसविजयघोसा, सिद्धिं पत्ता अणुत्तरं ॥ ४५ ॥
त्ति वेमि ॥ इति जन्नइज्जं णाम पंचवीसइमं
अञ्जयणं समत्तं ॥ २५ ॥

॥ अह सामायारी लव्वीसइमं अञ्जयणं ॥

सामायारिं पवक्खामि, सव्वदुक्खविमोक्खणिं ।
जं चरित्ताण निगंथा, तिण्णा संसारसागरं ॥ १ ॥

पढमा आवस्सिया नाम, बिइया य निसीहिया ।
 आपुच्छणा य तइया, चउत्थी पडिपुच्छणा ॥ २ ॥
 पंचमी छंदणा नाम, इच्छाकारो य छट्ठओ ।
 सत्तमो मिच्छाकारो उ, तहकारो य अट्ठमो ॥ ३ ॥
 अब्भुट्ठाणं च नवमं, दसमी उवसंपदा ।
 एसा दसंगा साहूणं, सामायारी पवेइया ॥ ४ ॥
 गमणे आवस्सियं कुजा, उाणे कुज्जा निसीहियं ।
 आपुच्छणा सयंकरणे, परकरणे पडिपुच्छणा ॥ ५ ॥
 छंदणा दव्वजाएणं, इच्छाकारो य सारणे ।
 मिच्छाकारो य निंदाए, तहकारो पडिस्सुए ॥ ६ ॥
 अब्भुट्ठाणं गुरुपूया, अच्छणे उवसंपदा ।
 एवं दुपंचसंजुत्ता, सामायारी पवेइया ॥ ७ ॥
 पुव्विल्लम्मि चउवभाए, आइच्चम्मि समुट्ठिए ।
 भंडयं पडिलेहित्ता, वंदित्ता य गुरुं तओ ॥ ८ ॥
 पुच्छिज्ज पंजलिउडो, किं कायव्वं मए इह ।
 इच्छं निओइउं भंते, वेयावच्चे व सज्झाए ॥ ९ ॥
 वेयावच्चे निउत्तेण, कायव्वं अगिलायओ ।
 सज्झाए वा निउत्तेण, सव्वदुक्खविमोक्खणे ॥ १० ॥
 दिवसस्स चउरो भागे, भिक्खू कुज्जा वियक्खणो ।
 तओ उत्तरगुणे कुज्जा, दिणभागेसु चउसु वि ॥ ११ ॥
 पढमं पोरिसि सज्झायं, बीयं ज्ञाणं ज्ञियायई ।
 तइयाए भिक्खायरियं, पुणो चउत्थीइ सज्झायं ॥ १२ ॥

आसाढे मासे दुपया, पोसे मासे चउप्पया ।
 चित्तासोएसु मासेसु, तिप्पया हवइ पोरिसी ॥ १३ ॥
 अंगुलं सत्तरत्तेणं पक्खेणं च दुअंगुलं ।
 वड्ढए हायए वावि. मासेणं चउरंगुलं ॥ १४ ॥
 आसाढवहुलपक्खे, भवए कत्तिए य पोसे य ।
 फग्गुणवाइसाहेसु य, बोद्धव्वा ओमरत्ताओ ॥ १५ ॥
 जेट्ठामूले आसाढसावणे, छहिं अंगुलेहिं पडिलेहा ।
 अट्ठहिं वीयतयम्मि, तइए दस अट्ठहिं चउत्थे ॥ १६ ॥
 रत्तिं पि चउरो भागे, भिक्खु कुज्जा वियक्खणो ।
 तओ उत्तरगुणे कुज्जा, राइभाएसु चउसु वि ॥ १७ ॥
 पढमं पोरिसि सज्झायं वित्तिं ज्ञाणं झियायई ।
 तइयाए निहमोक्खं तु, चउत्थी भुज्जे वि सज्झायं ॥ १८ ॥
 जं नेइ जया रत्तिं, नक्खत्तं तम्मि नभचउब्भाए ।
 संपत्तो विरमेज्जा, सज्झायं पओसकालम्मि ॥ १९ ॥
 तम्मेव य नक्खत्तो, गयणचउद्भागसा वसेसम्मि ।
 वेरत्तियं पि कालं, पनिलेहित्ता मुणी कुज्जा ॥ २० ॥
 पुट्ठिवलम्मि चउब्भाए, पडिलेहित्ताण भंडयं ।
 गुरुं वंदित्तु सज्झायं, कुज्जा दुक्खविमोक्खणं ॥ २१ ॥
 पोरिसीए चउब्भाए, वंदित्ताण तओ गुरुं ।
 अपडिक्कमित्ता कालस्स, भायणं पडिलेहए ॥ २२ ॥
 मुहपोत्तिं पडिलेहित्ता, पडिलेहिज्ज गोच्छगं ।
 गोच्छगल-इयंगुलिओ, वत्थाइं पडिलेहए ॥ २३ ॥

उड्डं थिरं अतुरियं, पुव्वं ता वत्थमेव पडिलेहे ।
 तो विइयं पफोडे, तइयं च पुणो पमज्जिज्ज ॥ २४ ॥
 अणच्चावियं अवलियं, अणाणुबंधिममोसल्लिं चेव ।
 छप्पुरिमा नव खोडा, पाणीपाणिविसोहणं ॥ २५ ॥
 आरभडां सम्महा, वज्जेयव्वा य मोसली तइया ।
 पफोडणा चउत्थी, विक्खित्ता वेइया छट्ठी ॥ २६ ॥
 पसिठिलपलंबलोला, एगा मोसा अणेगरूवधुणा ।
 कुणइ पमाणिपमायं, संकियगणणोवगं कुज्जा ॥ २७ ॥
 अणूणाइरित्तपडिलेहा, अविवच्चासा तहेव य ।
 पढमं पयं पसत्थं, सेसाणि य अप्पसत्थाइं ॥ २८ ॥
 पडिलेहणं कुणंतो, मिहोक्कहं कुणइ जणवयक्कहं वा ।
 देइ व पच्चक्खाण, वाणइ सयं पडिच्छइ वा ॥ २९ ॥
 पुढवी आउक्काए, तेऊ वाऊ-वणस्सइ तसाणं ।
 पडिलेहणापमत्तो, छण्हं पि विराहओ होइ ॥ ३० ॥
 पुढवी-आउक्काए, तेऊ-वाऊ-वणस्सइ-तसाणं ।
 पडिलेह-णाआउत्तो, छण्हं संरक्खओ होइ ॥ ३१ ॥
 तइयाए पोरिसीए, भत्तं पाणं गवेसए ।
 छण्हं अन्नयराए, कारणम्मि उवट्ठिए ॥ ३२ ॥
 वेयण-वेयावच्चे, इरियट्ठाए य संजमट्ठाए ।
 तह पाणवत्तियाए, छट्ठं पुण धम्मचिंताए ॥ ३३ ॥
 निगणंथो धिइमंतो, निगणंथी वि न करेज्ज छहिं चेव ।
 थाणेहि उ इमेहिं, अणइक्कमणाइ से होइ ॥ ३४ ॥

आयंके उवसग्गे, तितिकखया वंभचेरगुत्तीसु ।
 पाणिदया तवहेउं, सरीवोच्छेयणट्टाए ॥ ३५ ॥
 अवसेसं भंडगं गिज्झ, चक्खुसा पडिलेहए ।
 परमद्वज्जायणाओ, विहारं विहरे मुणी ॥ ३६ ॥
 चउत्थीए पोरिणी, निक्खिवित्ताण भायणं ।
 सज्झायं च तओ कुज्जा, सव्वभावविभावणं ॥ ३७ ॥
 पोरिणीए चउत्थाए, वंदित्ताण तओ गुरुं ।
 पडिक्कमित्ता कालस्स, सेज्जं तु पडिलेहए ॥ ३८ ॥
 पासवणुच्चारभूमिं च, पडिलेहिज्ज जयं जई ।
 काउस्सगं तओ कुज्जा, सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥ ३९ ॥
 देवसियं च अईयारं, चित्तिज्जा अणुपुव्वसो ।
 नाणंमि दंसणे चेव, चरित्तम्मि तहेव य ॥ ४० ॥
 पारियाकाउस्सग्गो, वंदित्ताण तओ गुरुं ।
 देसियं तु अईयारं, आलोएज्ज जहक्कमं ॥ ४१ ॥
 पडिक्कमित्तु निस्सहो, वंदित्ताण तओ गुरुं ।
 काउस्सगं तओ कुज्जा, सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥ ४२ ॥
 पारियाकाउस्सग्गो, वंदित्ताण तओ गुरुं ।
 थुइमंगलं च काऊण, कालं संपडिलेहए ॥ ४३ ॥
 पढमं पोरिसि सज्झायं, बित्तिथं ज्ञाणं झियायई ।
 तइयाए निहमोक्खं तु, सज्झायं तु चउत्थीए ॥ ४४ ॥
 पोरिणीए चउत्थीए, कालं तु पडिलेहिया ।
 सज्झायं तु तओ कुज्जा, अबोहंतो असंजए ॥ ४५ ॥

पोरिसीए चउच्चाए, वंदिऊण तओ गुरुं ।
 पडिक्कमित्तु कालस्स, कालं तु पडिलेहए ॥ ४६ ॥
 आगए कायवोस्सग्गे, सव्वदुक्खविमोक्खणे ।
 काउस्सग्गं तओ कुज्जा, सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥ ४७ ॥
 राइयं च अईयारं, चित्तिज्ज अणुपुव्वसो ।
 नाणंमि दंसणंमि य, चरित्तांमि तवंमि य ॥ ४८ ॥
 पारियकाउस्सग्गे, वंदित्ताण तओ गुरुं ।
 राइयं तु अईयारं, आलोएज्ज जहक्कमं ॥ ४९ ॥
 पडिक्कमित्तु निस्सल्लो, वंदित्ताण तओ गुरुं ।
 काउस्सग्गं तओ कुज्जा, सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥ ५० ॥
 किं तवं पडिवज्जामि, एवं तत्थ विचित्तए ।
 काउस्सग्गं तु पारित्ता, वंदई य तओ गुरुं ॥ ५१ ॥
 पारियकाउस्सग्गे, वंदित्ताण तओ गुरुं ।
 तवं तु पडिवज्जेज्जा, कुज्जा सिद्धाण संथवं ॥ ५२ ॥
 एसा सामायारी, समासेण वियाहिया ।
 जं चरित्ता बहू जीवा, तिण्णा संसारसागरं ॥ ५३ ॥
 त्ति बेमि ॥ इति सामायारी णाम छव्वोसइमं
 अज्झयणं समत्तं ॥ २६ ॥

॥ अहं खलुंकिज्जं सत्तवीसइमं अज्झयणं ॥

थेरे गणहरे गग्गे, मुणी आसि विसारए ।

आइण्णे गणिभावम्मि, समाहिं पडिसंघए ॥ १ ॥

वहणे वहमाणस्स, कंतारं अइवत्तई ।

जोगे वहमाणस्स, संसारं अइवत्तई ॥ २ ॥

खलुंके जो उ जोएइ, विहम्माणो किलिस्सई ।

असमाहिं च वेएइ, तोत्तओ से य भज्जई ॥ ३ ॥

एगं डसइ पुच्छम्मि, एगं विंधइ ऽभिकखणं ।

एगो भंजइ समिलं, एगो उप्पहपट्ठिओ ॥ ४ ॥

एगो पडइ पासेणं, निवेसइ निवज्जई ।

उक्कुहइ उप्फडइ, सढे बालगवी वए ॥ ५ ॥

माई मुद्धेण पडइ, कुद्धे गच्छे पडिप्पहं ।

मयलक्खेण चिट्ठई, वेगेण य पहावई ॥ ६ ॥

छिन्नाले छिंदई सेलिं, दुहंतो भंजए जुगं ।

से वि य सुस्सुयाइत्ता, उज्जहित्ता पत्तायए ॥ ७ ॥

खलुंका जारिसा जोज्जा, दुस्सीसा वि हु तारिसा ।

जोइया धम्मजाणम्मि, भज्जंती धिइदुब्बला ॥ ८ ॥

इइढीगारविए एगे, एगे ऽत्थ रसगारवे ।

सायागारविए एगे, एगे सुचिरकोहणे ॥ ९ ॥

भिक्खालसिए एगे, एगे ओमाणभीरुए ।

थद्धे एगे अणुसासम्मी, हेऊहिं कारणेहि य ॥ १० ॥

सो वि अंतरभासिल्लो, दासमेव पकुव्वई ।
 आयरियाणं तु वयणं, पडिकूलेइ ऽभिकखणं ॥ ११ ॥
 न सा ममं वियाणाइ, न वि सा मज्झ दाहिई ।
 निग्गया हेहिई मन्ने, साहू अन्नो ऽत्थ वच्चउ ॥ १२ ॥
 पेसिया पलिउंचंति, ते परियंति समंतओ ।
 रायवेट्ठिं च मन्नंता, करेति भिउडिं मुहे ॥ १३ ॥
 वाइया संगहिया चेव, भत्तपाणेण पोसिया ।
 जायपक्खा जहा हंसा, पक्कमंति दिसो दिसिं ॥ १४ ॥
 अह सारही विचित्तेइ, खलुकेहिं समागओ ।
 किं मज्झ दुट्ठसीसेहिं, अप्पा मे अवसीयई ॥ १५ ॥
 जारिसा मम सीसाओ, तारिसा गलिगइहा ।
 गलिगइहे जहित्तानं, दढं पणिण्हई तवं ॥ १६ ॥
 मिउमद्वसंपन्नो, गंभीरो सुसमाहिओ ।
 विहरइ महिं महंपा, सीलभूएण अप्पणा ॥ १७ ॥
 त्ति बेमि ॥
 इति खलुकिज्जं णाम सत्तवीसइमं अज्झयणं समत्तं ॥ २७ ॥

॥ अह मोक्खमग्गगई अट्ठ वीसइमं अज्झयणं ॥

मोक्खमग्गगइं तच्चं, सुणेह जिणभासियं ।
 चउकारणसंजुत्तं, नाणदंसणलक्खणं ॥ १ ॥

नाणं च दंसणं चेव, चरित्तं च तवो तथा ।
 एस मग्गो त्ति पन्नत्तो, जिणेहिं वरदंसिहिं ॥ २ ॥
 नाणं च दंसणं चेव, चरित्तं च तवो तथा ।
 एयमग्गमणुप्पत्ता, जीवा गच्छन्ति सोग्गइं ॥ ३ ॥
 तत्थ पंचविहं नाणं, सुयं आभिनिबोहियं ।
 ओहिनाणं तु तइयं, मणनाणं च केवलं ॥ ४ ॥
 एयं पंचविहं नाणं, दव्वाण य गुणाण य ।
 पज्जवाण य सव्वेसिं, नाणं नाणीहि दंसियं ॥ ५ ॥
 गुणाणमासओ दव्वं, एगदव्वस्सिया गुणा ।
 लक्खणं पज्जवाणं तु, उभओ अस्सिया भवे ॥ ६ ॥
 धम्मो अहम्मो आगासं, कालो पुग्गलजंतवो ।
 एस लोगो त्ति पन्नत्तो, जिणेहिं वरदंसिहिं ॥ ७ ॥
 धम्मो अहम्मो आगासं, दव्वं इक्किक्कमाहियं ।
 अणंताणि य दव्वाणि; कालो पुग्गलजंतवो ॥ ८ ॥
 गइलक्खणो उ धम्मो. अहम्मो ठाणलक्खणो ।
 भायणं सव्वदव्वाणं; नहं ओगाहलक्खणं ॥ ९ ॥
 वत्तणालक्खणो कालो, जीवो उवओगलक्खणो ।
 नाणेणं दंसणेणं च, सुहेण य दुहेण य ॥ १० ॥
 नाणं च दंसणं चेव, चरित्तं च तवो तथा ।
 वीरियं उवओगो य, एयं जीवस्स लक्खणं ॥ ११ ॥
 संधंधार उज्जोओं, पहा छाया तवो इ वा ।

वण्णरसगंधफासा, पुग्गलाणं तु लक्खणं ॥ १२ ॥
 एगत्तं च पुहत्तं च, संखा संठाणमेव य ।
 संजोगा य विभागा य, पज्जवाणं तु लक्खणं ॥ १३ ॥
 जीवाजीवा य बंधो य, पुण्णं पावाऽसवो तथा ।
 संवरो निज्जरा मोक्खो, संतेए तहिया नव ॥ १४ ॥
 तहियाणं तु भावाणं, सवभावे उवएसणं ।
 भावेणं सहंतस्स, सम्मत्तं तं वियाहियं ॥ १५ ॥
 निसग्गुवएसरुई, आणरुई सुत्त-बीयरुइमेव ।
 अभिगम-वित्थाररुई, किरिया-संखेव धम्मरुई ॥ १६ ॥
 भूयत्थेणाहिगया, जीवाजीवा य पुण्णपावं च ।
 सहसम्मसुइयासवसंवरो य रोएइ उ निस्सग्गो ॥ १७ ॥
 जो जिणदिट्ठे भावे, चउव्विहे सहधाई सयमेव ।
 एमेव नन्नह त्ति व, स निसग्गरुइ त्ति नायव्वो ॥ १८ ॥
 एए चेव उ भावे, उवइट्ठे जो परेण सहधाई ।
 छउमत्थेण जिणेण व, उवएसरुइ त्ति नायव्वो ॥ १९ ॥
 रागो दोसो मोहो, अन्नाणं जस्स अवगयं होइ ।
 आणाए रोयंतो, सो खलु आणारुई नामं ॥ २० ॥
 जो सुतमहिज्ज तो, सुएण ओगाहई उ सम्मतं ।
 अंगेण बाहिरेण व, सो सुत्तरुई त्ति नायव्वो ॥ २१ ॥
 एगेण अणेगाइं, पयाइं जो पसरुई उ सम्मतं ।
 उदए व्व तेल्लविंदू, सो बीयरुई त्ति नायव्वो ॥ २२ ॥
 सो होइ अभिगमरुई, सुयनाणं जेण अत्थओ दिट्ठं ।

एकारस अंगाइ, पइण्णगं दिट्ठिवाओ य ॥ २३ ॥
 दब्बाण सव्वभावा, सव्वपमाणेहि जस्स उवल्लद्धा ।
 सव्वाहिं नयविहीहिं, विंथारुइ त्ति नायव्वो ॥ २४ ॥
 दंसणनाणचरित्ते, तवविणए सच्चसमिइगुत्तीसु ।
 जो किरियाभावरुई, सो खलु किरियारुइ नाम ॥ २५ ॥
 अणिभिग्गहियकुदिट्ठी, सखेवरुई त्ति होई नायव्वो ।
 अविसारओ पवयणे, अणभिग्गहिआ य सेसेसु ॥ २६ ॥
 जो अत्थिकाय धम्मं, सुयधम्मं खलु चरित्तधम्मं च ।
 सदहई जिणाभिहियं, सो धम्मरुई त्ति नायव्वो ॥ २७ ॥
 परमत्थसंथवो वा, सुदिट्ठपरमत्थसेवणं वा वि ।
 वावन्नकुदंसणवज्जणा य सम्मत्तसदहणा ॥ २८ ॥
 नत्थि चरित्तं सम्मत्तविहूणं, दंसणे उ भईयव्वं ।
 सम्मत्तचरित्ताइं, जुगवं पुव्वं च सम्मत्तं ॥ २९ ॥
 नादुंसणिस्स नाणं, नाणेण विणा न हुंति चरणगुणा ।
 अगुणिस्स नत्थि मोक्खो, नत्थि अमोक्खस्स निव्वानं ॥ ३० ॥
 निस्संक्रिय-निक्कंखिय निव्वितिगिच्छा अमूढदिट्ठी य ।
 उव्वूह-थिरीकरणे, वच्छल्ल पभावणे अट्ठ ॥ ३१ ॥
 सामाइयत्थ पढमं, छेआवट्ठावणं भवे बीयं ।
 परिहारविसुद्धीयं, सुहुमं तह संपरायं च ॥ ३२ ॥
 अकसाय-अहक्खायं, छउमत्थस्स जिणस्स वा ।
 एवं चयरित्तकरं, चारित्तं होइ आहियं ॥ ३३ ॥
 तवो य दुविहो वुत्तो, बाहिरब्भंतरो तहा ।

बाहिरो छव्विहो वुत्तो, एमेवम्भंतरो तवो ॥ ३४ ॥

नाणेण जाणई भावे, दंसणेण य सदहे ।

चरित्तेण य गिण्हाइ, तवेण परिसुज्झई ॥ ३५ ॥

खवेत्ता पुव्वकम्माई, सज्जेण तवेण य ।

सव्वदुक्खपहीणट्ठा, पक्कमंति महेसिणो ॥ ३६ ॥

त्ति बेमि ॥ ईति मोक्खमग्गगई णाम अट्ठावीसइमं

अज्झयणं समत्तं ॥ २८ ॥

॥ अहं सम्मत्तपरकमं एगूणतीसइमं अज्झयणं ॥

सुयं मे आउसं तेण भगवया एवमक्खायं । इह खलु
सम्मत्तपरकमे नाम अज्झयणे समणेण भगवया महावीरेणं
कासवेणं पवेइए, जं सम्मं सहित्ता पत्तइत्ता रोयइत्ता
फासित्ता पालइत्ता तीरित्ता कित्तइत्ता सोहइत्ता आराहित्ता
आणाए अणुपालइत्ता बह्वे जीवा सिज्झंति बुज्झंति मुचंति
परिनिव्वायंति सव्वदुक्खाणमंतं करेति । तस्स णं अयमट्ठे
एवम्माहिज्जइ, तं जहा-संवेगे १ निव्वेए २ धम्मसद्धा
३ गुरुसाहम्मियसुस्सुसणया ४ आलोयणया ५ निंदणया
६ गरहणया ७ सामाईए ८ चउव्वी सत्थए ९ वंदणे
१० पडिकमणे ११ काउस्सग्गे १२ पच्चक्खाणे १३ थवथुई-
मंगले १४ कालपडिलेहणया १५ पायच्छित्तकरणे १६

खमावयणया १७ सञ्ज्ञाए १८ वायणया १९ पडिपुच्छणया
 २० पडियदटणया २१ अणुप्पेहा २२ धम्मकहा २३ सुत्तस्स
 आराहणया २४ एगगमणसंनिवेशणया २५ संजमे २६ तवे
 २७ वेदाणे २८ सुहसाए २९ अपडिबद्धया ३० विचित्तस-
 यणासणसेवणया ३१ विणियट्टणया ३२ संभोगपच्चक्खाणे
 ३३ उवहिपच्चक्खाणे ३४ आहारपच्चक्खाणे ३५ कसायपच्च-
 क्खाणे ३६ जोगपच्चक्खाणे ३७ सरीरपच्चक्खाणे ३८ सहा-
 यपच्चक्खाणे ३९ भत्तपच्चक्खाणे ४० सन्भावपच्चक्खाणे ४१
 पडिरूवणया ४२ वेयावच्चे ४३ सव्वगुणसंपुण्णया ४४
 वीयरगया ४५ खंती ४६ मुत्ती ४७ मह्वे ४८ अज्जवे
 ४९ भावसच्चे ५० करणसच्चे ५१ जोगसच्चे ५२ मणगु-
 त्तया ५३ वयगुत्तया ५४ कायगुत्तया ५५ मणसमाधारणया
 ५६ वयसमाधारणया ५७ कायसमाधारणया ५८ नाणसंपन्नया
 ५९ दंसणसंपन्नया ६० चरित्तसंपन्नया ६१ सोईदियनिग्गे
 ६२ चक्खिदियनिग्गे ६३ घाणिदियनिग्गे ६४ जिर्विभिदि-
 यनिग्गे ६५ फासिंदियनिग्गे ६६ कोहविजए ६७ माण-
 विजए ६८ मायाविजए ६९ लोहविजए ७० पेज्जदोसमिच्छा-
 दंसणविजए ७१ सेलेसी ७२ अकम्मया ७३ ॥

संवेगेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

संवेगेणं अणुत्तरं धम्मसद्धं जणयइ,

अणुत्तराए धम्मसद्धाए संवेगं हव्वमागच्छइ,

अणं ताणुवधिकोहमाणमायालोभे खवेइ, कम्मं न बंधइ,

तप्पच्चइयं च णं मिच्छत्तविसोहिं काऊण दंसणाराहए भवइ,
दंसणविसोहीए य णं विसुद्धाए अत्थेगई तेणेव भवग्गहणेणं
सिज्झई ।

सोहीए य णं विसुद्धाए तच्चं पुणे भवग्गहणं नाइक्कमइ ॥१॥
निव्वेएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

निव्वेएणं दिव्वमाणुसतेरिच्छएसु कामभोगेसु
निव्वेयं हव्वमागच्छइ, सव्वविसएसु विरज्जइ,
सव्वविसएसु विरज्जमाणे आरंभपरिच्चायं करेइ,
आरंभपरिच्चायं करेमाणे संसारमग्गं वेच्छिदइ,
सिद्धिमग्गं पडिवन्ने हवइ ॥ २ ॥

धम्मसद्धाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

धम्मसद्धाए णं सायासोक्खेसु रज्जमाणे विरज्जइ,
आगारधम्मं च णं चयइ, अणगारिए णं जीवे सारीरमाण-
साणं दुक्खाणं छेयणभेयणसंजोगाईणं वेच्छेयं करेइ,
अव्वाबाहं च सुहं निव्वत्तेइ ॥ ३ ॥

गुरुसाहम्मियसुस्सूसणाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

गुरुसाहम्मियसुस्सूसणाए णं विणयपडिवत्तिं जणयइ,
विणयपडिवन्ने य णं जीवे अणच्चासायणसीले नेरईयतिरि-
क्खजोणियमणुस्सदेवदुग्गईओ निरुंभइ,
वण्णसंजलणभत्तिबहुमाणयाए मणुस्सदेवगईओ निबंघइ,
सिद्धिं सोग्गइं च विसोहेइ,

पसत्थाइं च णं विणयमूलाइं सव्वकज्जाइं साहेइ,

अन्ने य बहवे जीवे विणिङ्ता भवइ ॥ ४ ॥
 आलोयणाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
 आलोयणाए णं मायानियाणमिच्छादंसणसल्लाणं
 मोक्खमग्गविग्धाणं अणंतसंसारबंधणाणं उद्धरणं करेइ,
 उज्जुभावं च जणयइ, उज्जुभावपडिवन्ने य णं जीवे
 अमाई इत्थीवेयनपुसगवेयं च न बंधइ,
 पुव्वबद्धं च णं निज्जरेइ ॥ ५ ॥

निंदणायाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
 निंदणायाए णं पच्छाणुतावं जणयइ,
 पच्छाणुतावेणं विरज्जमाणे करणगुणसेढिं पडिवज्जइ,
 करणगुणसेढीपडिवन्ने य णं अणगारे मोहणिज्जं कम्मं
 उग्घाएइ ॥ ६ ॥

गरह्णयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
 गरह्णयाए अपुरेक्कारं जणयइ,
 अपुरेक्काराए णं जीवे अप्पसत्थेहिंते जोगेहिंते नियत्तेइ,
 पसत्थे य पडिवज्जइ, पसत्थजोगपडिवन्ने य णं अणगारे
 अणंतघाइपज्जवे खवेइ ॥ ७ ॥

सामाइएणं भंते जीवे किं जणयइ ?
 सामाइएणं सावज्जजोगविरइं जणयइ ॥ ८ ॥
 चउव्वीसत्थएणं भंते जीवे किं जणयइ ?
 च० दंसणविसोहिं जणयइ ॥ ९ ॥
 वंदणएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

च० नीयागोयं कम्मं खवेइ, उच्चागोयं कम्मं निबंघइ,
 सोहगं च णं अपडिहयं आणाफलं निव्वत्तेइ,
 दाहिणभावं च णं जणयइ ॥ १० ॥

पडिक्कमणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
 प० वयल्लिदाणि पिहेइ, पिहियल्लिहे पुण जीवे निरुद्धासवे
 असबलचरित्तो अट्टसु पवयणमायासु उवउत्ते अपुहत्ते
 सुप्पणिहिण विहरई ॥ ११ ॥

काउस्सग्गेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
 का० तीयपडुप्पन्नपायच्छित्तं विसोहेइ,
 विसुद्धपायच्छित्तो य जीवे निव्वुयहियए ओहरियभरो व्व
 भारवहे पसत्थज्झाणोवगए सुहं सुहेणं विहरइ ॥ १२ ॥
 पच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

प० आसवदाराइं निरुंभइ, पच्चक्खाणेणं इच्छानिरोहं
 जणयइ, इच्छानिरोहं गए य णं जीवे सव्वदव्वेसु
 विणीयतण्हे सीइभूए विहरइ ॥ १३ ॥

थवथुइमंगलेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
 थ० नाणदंसणचरित्तबोड्डिलाभं जणयइ,
 नाणदंसणचरित्तबोड्डिलाभसंपन्ने य णं जीवे अंतकिरियं
 कप्पबिमाणोववत्तिगं आराहणं आराहेइ ॥ १४ ॥

कालपडिलेहणयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

का० नाणावरणिज्जं कम्मं खवेइ ॥ १५ ॥

पायच्छित्तकरणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

पा० पावकविसोहिं जणयइ, निरइयारे वावि भवइ,
सम्मं च णं पायच्छित्तं पडिवज्जमाणे मग्गं च मग्गफलं
च विसोहेइ, आयारं च आयारफलं च आराहेइ ॥१६॥
खमावणयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

ख० पल्हायणभावं जणयइ, पल्हायणभावमुवगए य
सव्वपाणभूयजीवसत्तोसु मेत्तीभावमुप्पाएइ मेत्तीभावमुवगए
यावि जीवे भावविसोहिं काऊण निव्वभए भवइ ॥१७॥

सज्झाएण भंते जीवे किं जणयइ ?

स० नाणावरणिज्जं कम्मं खवेइ ॥१८॥

वायणाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

वा० निज्जरं जणयइ, सुयस्स य अणासायणाए वट्टए,
सुयस्स अणु० अणासायणाए वट्टमाणे तित्थधम्मं अवलंबइ,
तित्थधम्मं अवलंबमाणे महानिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ ॥१९॥

पडिपुच्छणयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

प० सुत्तत्थतदुभयाइं विसोहेइ ।

कंखामोहणिज्जं कम्मं वोच्छिदइ ॥ २० ॥

परियट्टणाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

प० वंजणाइं जणयइ, वंजणलद्धिं च उप्पाएइ ॥ २१ ॥

अणुप्पेहाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

अ० आउयवज्जाओ सत्तकम्मप्पगढीओ धणियबं धणवद्धाओ

सिढिलबं धणवद्धाओ पकरेइ, दीहकालट्टिइयाओ

हस्सकालट्टिइयाओ पकरेइ, तिक्वाणुभावाओ मंदाणुभावाओ

पकरेइ, बहुपएसग्गाओ अप्पएसग्गाओ पकरेइ,
 आउयं च णं कम्मं सिया बंधइ, सिया नो बंधइ ।
 असायावेयणिज्जं च णं कम्मं नो भुज्जो भुज्जो उवचिणाइ,
 अणाइयं च णं अणवदग्गं दीहमद्धं चाउरंतं संसारकंतारं
 खिप्पामेव वीइवयइ ॥ २२ ॥

धम्मकहाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
 ध० निज्जरं जणयइ, धम्मकहाए णं पवयणं पभावेइ,
 पवयणपभावेणं जीवे आगमेसस्स भद्दत्ताए कम्मं
 निबंध्यइ ॥ २३ ॥

सुयस्स आराहणयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
 सु० अन्नाणं खवेइ, न य संकिलिस्सइ ॥ २४ ॥
 एगग्गमणसंनिवेशणया ए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
 ए० चित्तनिरोहं करेइ ॥ २५ ॥

संजमएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

स० अण्हयत्तं जणयइ ॥ २६ ॥

तवेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

तवेणं वोदाणं जणयइ ॥ २७ ॥

वोदाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

वो० अकिरियं जणयइ अकिरियाए भवित्ता तओ पच्छा
 सिज्जइ, बुज्झइ मुच्चइ परिनिव्वायइ,
 सव्वदुक्खाणमंतं करेइ ॥ २८ ॥

सुहसाएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

सु० अणुस्सुयत्तं जणयइ, अणुस्सुयाए णं जीवे अणुकंपए
अणुब्भडे विगयसोगे चरित्तमोहणिज्जं कम्मं खवेइ ॥ २९ ॥

अप्पडिबद्धयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

अ० निस्संगत्तं जणयइ ? निस्सगत्तेणं जीवे एगे एगगच्चित्तो
दिया य राओ य असज्जमाणे अप्पडिबद्धे यावि विहरइ ॥ ३० ॥
विवित्तसयणासणयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

वि० चरित्तगुत्तिं जणयइ, चरित्तगुत्ते य णं जीवे विवित्ताहारे
दढचरित्तो एगंतरए मोक्खभावपडिवन्ने अट्टविहकम्मगंठिं
निज्जरेइ ॥ ३१ ॥

विनियट्ठयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

वि० पावकम्माणं अकरणयाए अट्ठमुट्ठेइ,
पुत्त्वबद्धाणं य निज्जरणयाए तं नियत्तेइ,
तओ पच्छा चाउरंतं संसारकंतरं वीइवयइ ॥ ३२ ॥
संभोगपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

सं० आलंबणाइं खवेइ. निरालंबणस्स य आयतट्ठिया
योगा भवंति ।

सएणं लाभेणं संतुस्सइ, परलाभं नो आसादेइ,
परलाभं नो तक्केइ, नो पीहेइ, नो पत्थेइ, नो अभिलसई,
परलाभं अणस्सायमाणे अतक्केमाणे अपीहमाणे अपत्थेमाणे
अणभिलस्समाणे दुत्तचं सुहसेज्जं उवसंज्जित्ता णं
विहरइ ॥ ३३ ॥

उवहिपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

- उ० अपलिमंथं जणयइ, निरुवहिए णं जीवे निक्कंखी
 उवहिमंतरेण य न संकिलिस्सई ॥ ३४ ॥
- आहारपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
- आ० जीवियासंसप्पओगं वोच्छिदइ, जीवियासंसप्पओगं
 वोच्छिदित्ता जीवे आहारमंतरेणं न संकिलिस्सई ॥ ३५ ॥
- कसायपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
- क० वीयरगभावं जणयइ, वीयरगभावपडिवन्ने
 वि य णं जीवे समसुहदुक्खे भवइ ॥ ३६ ॥
- जोगपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
- जो० अजोगत्तं जणयइ, अजोगी णं जीवे नवं कम्मं न
 बंधइ, पुव्वबद्धं निज्जरेइ ॥ ३७ ॥
- सरीरपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
- स० सिद्धाइसयगुणकित्तणं निव्वत्तेइ, सिद्धाइसयगुणसंपन्ने
 य णं जीवे लोगगमुवगए परमसुही भवइ ॥ ३८ ॥
- सहायपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
- स० एगीभावं जणयइ, एगीभावभूए वि य णं जीवे एगगं
 भावे माणे अप्पझंझे अप्पकलहे अप्पकसाए अप्पतुमंतुमे
 संजमबहुले संवरबहुले समाहिए यावि भवइ ॥ ३९ ॥
- भत्तपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
- भ० अणेगाइं भवसयाइं निरुभइ ॥ ४० ॥
- सवभावपच्चक्खाणेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
- स० अनियट्ठिं जणयइ, अनियट्ठिपडिवन्ने य अणगारे चत्तारि

केवलिकम्मंसे खवेइ, तं जहा-वेयणिज्जं आउयं नामं गोयं;
तओ पच्छा सिज्झइ बुज्झइ मुच्चइ परिनिब्बायइ
सव्वदुक्खाणमंतं करेइ ॥ ४१ ॥

पडिरुवयाएणं भंते जीवे किं जणयइ ?
प० लाघवियं जणयइ, लघुभूए णं जीवे अप्पमत्ते पागडलिंगे
पसत्थलिंगे विसुद्धसंमत्ते सत्तसमिइसमत्ते
सव्वपाणभूयजोवसत्तोसु वीससणिज्जरूवे अप्पडिलेहे जिइंदिए
विउलतवसमिइसमन्नागए यावि भवइ ॥ ४२ ॥

वेयावच्चेणं भंते जीवे किं जणयइ ?
वे० तित्थयरनामगोत्तं कम्मं निबंघइ ॥ ४३ ॥

सव्वगुणसंपन्नयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
स० अपुणरावत्तिं जणयइ, अपुणरावत्तिं पत्तए य णं जीवे
सारीरमाणसाणं दुक्खाणं नो भागी भवइ ॥ ४४ ॥

वीयरगयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
वी० नेहाणुबंधणाणि तण्हाणुबंधणाणि य वोच्छिदइ,
मणुन्नामणुन्नेसु सह-फरिस-रूव-रस-गंधेसु चेव विरज्जइ ॥ ४५ ॥
खंतीए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

ख० परीसहे जिणइ ॥ ४६ ॥

मुत्तीए णं भंते जीवे किं जणयइ ?
मु० अकिंचणं जणयइ, अकिंचणे य जीवे अत्थलोलानं
पुरिसाणं अपत्थणिज्जेो भवइ ॥ ४७ ॥

अज्जवयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

अ० काउज्जुययं भावुज्जुययं भासुज्जुययं अविसंवायणं
जणयइ, अविसंवायणसंपन्नयाए णं जीवे धम्मस्स
आराहए भवइ ॥ ४८ ॥

मह्वयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

म० अणुस्सियत्तं जणयइ, अणुस्सियत्तेण जीवे मिउमह्वसंपन्ने
अट्ट भयट्ठाणाइं निट्ठावेइ ॥ ४९ ॥

भावसच्चेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

भा० भावविसोहिं जणयइ, भावविसोहिंए वट्टमाणे जीवे
अरहंतपन्नत्तस्स धम्मस्स आराहणयाए अब्भुट्ठेइ, अरहंतपन्नत्तस्स
धम्मस्स आराहणयाए अब्भुट्ठित्ता परलोगधम्मस्स

आराहए भवइ ॥ ५० ॥

करणसच्चेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

क० करणसत्तिं जणयइ, करणसच्चे वट्टमाणे जीवे

जहा वाई तहा कारी यावि भवइ ॥ ५१ ॥

जोगसच्चेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

जो० जोगं विसोहेइ ॥ ५२ ॥

मणुत्तयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

म० जीवे एगगं जणयइ, एगगचित्ते णं
जीवे मणुत्ते संजमाराहए भवइ ॥ ५३ ॥

वयगुत्तयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

व० निव्वियारत्तं जणयइ, निव्वियारे णं जीवे वइगुत्ते
अज्झप्पजोगसाहणजुत्ते यावि त्रिहरइ ॥ ५४ ॥

कायगुत्तयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

का० संवरं जणयइ, संवरेणं कायगुत्ते

पुणे पावासवनिरोहं करेइ ॥ ५५ ॥

मणसमाहारणयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

म० एगमं जणयइ, एगमं जणइत्ता नाणपज्जवे जणयइ

नाणपज्जवे जणइत्ता संमत्तं विसोहेइ मिच्छत्तं च

विज्जरेइ ॥ ५६ ॥

वयसमाहारणयाए भंते जीवे किं जणयइ ?

व० वयसामहारणदं सणपज्जवे विसोहेइ, वयसाहारणदं सणपज्जवे

विसोहिता सुलहबोहियत्तं निव्वत्तेइ, दुल्लहबोहियत्तं

निज्जरेइ ॥ ५७ ॥

कायसमाहारणया णं भंते जीवे किं जणयइ ?

का० चरित्तपज्जवे विसोहेइ, चरित्तपज्जवे विसोहिता

अहक्खायचरित्तं विसोहेइ, अहक्खायचरित्तं विसोहेत्ता

चत्तारि केवलिकम्मंसे खवेइ, तओ पच्छा सिज्जइ बुज्जइ,

मच्चइ परिनिव्वायइ सव्वदुक्खाणभंतं करेइ ॥ ५८ ॥

नाणसंपन्नयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

ना० जीवे सहभावाहिगमं जणयइ नाणसंपन्ने

णं जीवे चाउरंते संसारकंतारे न विणस्सइ, जहा सुई

ससुत्ता न विणस्सइ तहा जीवे ससुत्ते संसारे न विणस्सइ,

नाणविणयतवचरित्तजोगे संपाउणइ ससमयपरसमयविसारए

य असंघायणिज्जे भवइ ॥ ५९ ॥

दंसणसंपन्नयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

दं० भवमिच्छत्तछेयणं करेइ, परं न विज्झायइ ।

परं अविज्झाएमाणे अणुत्तरेणं नाणदंसणेणं अप्पाणं

संजोएमाणे सम्मं भावेमाणे विहरइ ॥ ६० ॥

चरित्तसंपन्नयाए णं भंते जीवे किं जणयइ ?

च० सेलेसीभावं जणयइ, सेलेसिं पडिवन्ने य अणगारे

चत्तारि केवलिकम्मं से खवंइ, तओ पच्छा सिज्झइ

बुज्झइ मुचइ सव्वदुक्खाणमंतं करेइ ॥ ६१ ॥

सोइंदियनिग्गहेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

सो मणुन्नामणुन्नेसु सहेसु रागदोसनिग्गहं जणयइ,

तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ६२ ॥

चक्खिदियनिग्गहेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

च० मणुन्नामणुन्नेसु रूवेसु रागदोसनिग्गहं जणयइ,

तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ६३ ॥

घाणिंदियनिग्गहेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

घा० मणुन्नामणुन्नेसु गंधेसु रागदोसनिग्गहं जणयइ,

तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ६४ ॥

जिठ्ठिंभदियनिग्गहेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

जि० मणुन्नामणुन्नेसु रसेसु रागदोसनिग्गहं जणयइ,

तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ६५ ॥

फासिंदियनिग्गहेणं भंते जीवे किं जणयइ ?

फा० मणुन्नामणुन्नेसु फासेसु रागदोसनिग्गहं जणयइ,

तत्पच्चद्वयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ६६ ॥

कोहविजएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

को खंतिं जणयइ, कोहवेयणिज्जं कम्मं न बंधइ,

पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ६७ ॥

माणविजएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

मा० महवं जणयइ, माणवेयणिज्जं कम्मं न बंधइ,

पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ६८ ॥

मायाविजएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

मा० अज्जवं जणयइ, मायावेयणिज्जं कम्मं न बंधइ,

पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ६९ ॥

लोभविजएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

लो० संतोसं जणयइ, लोभवेयणिज्जं कम्मं न बंधइ,

पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥ ७० ॥

पिज्जदोसमिच्छादंसणविजएणं भंते जीवे किं जणयइ ?

पि० नाणदंसणचरित्ताराहणयाए अब्भुट्टेइ । अट्टविहस्स

कम्मस्स कम्मगंठिविमोयणयाए तप्पढमयाए जहाणुपुव्वीए

अट्टवीसइविहं मोहणिज्जं कम्मं उग्घाएइ,

पंचविहं नाणावरणिज्जं, नवविहं दंसणावरणिज्जं,

पंचविहं अंतराइयं, एए तिग्निं वि कम्मसे जुगवं खवेइ,

तओ पच्छा अणुत्तरं कसिणं पडिपुण्णं निरावरणं

वित्तिमिरं विसुद्धं लोगालोगप्पभावं केवलवरनाणदंसणं

समुप्पादेइ, जाव सजोगी भवइ, ताव ईरियावहियं कम्मं
निबंध्यइ सुहफरिसं दुसमयठिइयं, तं पढमसमए बद्धं,
बिइयसमए वेइयं, तइयसमए निज्जिण्णं; तं बद्धं पुट्टं
उदीरियं वेइयं निज्जिण्णं, सेयाले य अकम्मं

चावि भवई ॥ ७१ ॥

अह आउयं पालइत्ता अंतोमुहुत्तद्धावसेसाउए जोगनिरोहं
करेमाणे सुहुमकिरियं अप्पडिवाइं सुक्कज्ञाणं ज्ञायमाणे
तप्पढमयाए मणजोगं निरुंभई, वइजोगं निरुंभई, कायाजोगं
निरुंभई, आणपाणनिरोहं करेइ, ईसि पंचरहस्सक्खरुच्चाणट्ठाए
य णं अणगारे समुच्छिन्नकिरियं अनियट्टिसुक्कज्ञाणं
ज्ञियायमाणे वेयणिज्जं आउयं नामं गोत्तं च एए चत्तारि
कम्मंसे जुगवं खवेई ॥ ७२ ॥

तओ ओराळियतेयकम्माइं सव्वाहिं विप्पजहणाहिं
विप्पजहिता उज्जुसेट्ठिपत्ते अफुसमाणगई उड्ढं एगसमएणं
अविग्गहेणं तत्थ गंता सागारोवउत्ते सिज्झइ बुज्झई जाव
अंतं करेई ॥ ७३ ॥

एस खलु सम्मत्तपरक्कमस्स अज्झयणस्स अट्ठे समणेणं
भगवया महावीरेणं आघविए पन्नविए परुविए दंसिए
उवदंसिए ॥ ७४ ॥

त्ति वेमि ॥ इति सम्मत्तपरक्कमे णाम एगोणतीसइमं
अज्झयणं समत्तं ॥ २९ ॥

॥ अह तवमग्गं तीसइमं अज्झयणं ॥

जहा उ पावगं कम्मं रागदोससमज्जियं ।

खवेई तवप्पा भिक्खू, तमेगग्गमणो सुण ॥ १ ॥

पाणवहमुसावायाअदत्तमेहुणपरिग्गहा विरओ ।

राईभेयणविरओ, जीवा भवइ अणासवो ॥ २ ॥

पंचसमिओ तिगुत्तो, अकसाओ जिइंदिओ ।

अगारवो य निस्सल्लो, जीवो होइ अणासवो ॥ ३ ॥

एएसिं तु विवच्चासे, रागदोससमज्जियं ।

खवई य जहा भिक्खू, तं मे एगमणो सुण ॥ ४ ॥

जहा महातलायस्स, सन्निरुद्धे जलागमे ।

उत्तिंसिचणाए तवणाए, कमेणं सोसणा भवे ॥ ५ ॥

एवं तु संजयस्सावि, पावकम्मनिरासवे ।

भवकोडीसंचियं कम्मं, तवसा निज्जरिज्जइ ॥ ६ ॥

सो तवो दुविहो वुत्तो, बाहिरब्भंतरो तहा ।

बाहिरो छव्विहो वुत्तो, एवमब्भंतरो तवो ॥ ७ ॥

अणसणमूणायरिया, भिक्खायरिया य रसपरिच्चाओ ।

कायकिलेसो संलीणया य बज्झो तवो होई ॥ ८ ॥

ईत्तरिय मरणकाला य, अणसणा दुविहा भवे ।

ईत्तरिय सावकंखा, निरवकंखा उ बिइज्जिया ॥ ९ ॥

जो सो ईत्तरियतवो, सो समासेण छव्विहो ।

सेटितवो पसरतवो, घणो य तह होइ वग्गो य ॥ १० ॥

तत्तो य वग्गवग्गो, पंचमो छट्ठो पईण्णतवो ।
 मणइच्छियचित्तत्थो, नायव्वो होइ इत्तरिओ ॥ ११ ॥
 जा सा अणसणा मरणे, दुविहा सा वियाहिया ।
 सवियारमवियारा, कायचिट्ठं पई भवे ॥ १२ ॥
 अहवा सपरिकम्मा, अपरिकम्मा य आहिया ।
 नीहारिमनीहारी, आहारच्छेओ दोसु वि ॥ १३ ॥
 ओमोयरणं पंचहा, समासेण विहाहियं ।
 दव्वओ खेत्तकालेणं, भावेणं पज्जवेहि य ॥ १४ ॥
 जो जस्स उ आहारो, तत्तो ओमं तु जो करे ।
 जहन्नेणेगसित्थाई, एवं दव्वेण ऊ भवे ॥ १५ ॥
 गामे नगरे तह रायहाणिनिगमे य आगरे पल्ली ।
 खेडे कव्वडदोणमुहपट्टणमडंबसंबाहे ॥ १६ ॥
 आसमपए विहारे, सन्निवेसे समायघोसे य ।
 थलिसेणाखंधारे, सत्थे संवट्ठकोट्टे य ॥ १७ ॥
 वाडेसु व रत्थासु व, घरेसु वा एवमित्थियं खेत्तं ।
 कप्पइ उ एवमाई, एवं खेत्तेण ऊ भवे ॥ १८ ॥
 पेडा य अद्धपेडा, गोमुत्तिपयंगवीहिया चेव ।
 संबुक्कावट्टायगंतुपच्चागया छट्ठा ॥ १९ ॥
 दिवसस्स पोरुसीणं, चण्हं पि उ जत्तिओ भवे कालो ।
 एवं चरमाणो खलु, कालोमाणं मुणेयव्वं ॥ २० ॥
 अहवा तइयाए पोरिसीए ऊणाइ घासमेसंतो ।
 चउभागूणाए वा, एव कालेण ऊ भवे ॥ २१ ॥

इत्थो वा पुरिसो वा, अलंकिओ वा नलंकिओ वा वि ।

अन्नयरवयत्थो वा, अन्नयरेणं व वत्थेणं ॥ २२ ॥

अन्नेण विसेसेणं, वण्णेणं भावमणुमुयंते उ ।

एवं चरमाणो खलु, भावोमाणं मुणेयव्वं ॥ २३ ॥

दव्वे खेत्ते काले, भावम्मि य आहिया उ जे भावा ।

एण्हि ओमचरओ, पज्जवचरओ भवे भिक्खू ॥ २४ ॥

अट्ठविहगोयरग्गं तु, तहा सत्तेव एसणा ।

अभिग्गहा य जे अन्ने, भिक्खायरियमाहिया ॥ २५ ॥

खीरदहिसप्पिमाई, पणीयं पाणभोयणं ।

परिवज्जणं रसाणं तु, भणियं रसविवज्जणं ॥ २६ ॥

ठाणा वीरासणाईया, जीवस्स उ सुहावहा ।

उग्गा जहा धरिज्जंति, कायकिलेसं तमाहियं ॥ २७ ॥

एगंतमणावाए, इत्थीपसुविवज्जिए ।

सयणासणसेवणया, विवित्तसयणासणं ॥ २८ ॥

एसो बाहिरगतवो, समासेण वियाहिओ ।

अव्विभतरं तवं एत्तो, वुच्छामि अणुपुव्वसो ॥ २९ ॥

पायच्छित्तं विणओ, वेयावच्चं तहेव सज्झाओ ।

ज्ञाणं च विओसग्गो, एसो अव्विभंतरो तवो ॥ ३० ॥

आलोयणारिहाईयं, पायच्छित्तं तु दसविहं ।

जं भिक्खू वहई सम्मं, पायच्छित्तं तमाहियं ॥ ३१ ॥

अब्भुट्ठाणं अंजलिकरणं, तहेवासणदायणं ।

गुरुभत्तिभावसुस्सूसा, विणओ एस वियाहिओ ॥ ३२ ॥

आयरियमाईए, वेयावच्चम्मि दसविहे ।
 आसेवणं जहाथामं, वेयावच्चं तमाहियं ॥ ३३ ॥
 वायणा पुच्छणा चेव, तहेव परियट्टना ।
 अणुपेहा धम्मकहा, सज्झाओ पंचहा भवे ॥ ३४ ॥
 अट्टरुद्दाणि वज्जित्ता, झाएज्जा सुसमाहिए ।
 धुम्मसुक्काइं झाणाइं, झाणं तं तु बुहावए ॥ ३५ ॥
 सयणासणठाणे वा, जे उ भिक्खू न वावरे ।
 कायस्स विउस्सगो, छट्ठो सो परिकित्तिओ ॥ ३६ ॥
 एवं तवं तु दुविहं, जे सम्मं आयरे मुणि ।
 सो खिप्पं सच्चसंसारा, विप्पमुच्चई पंडिओ ॥ ३७ ॥
 त्ति बेमि ॥ इति तवमगं णाम तीसइमं
 अज्झयणं समत्तं ॥ ३० ॥

॥ अह चरणविही एगतीसइमं अज्झयणं ॥

चरणविहिं ववक्खामि, जीवस्स उ सुहावहं ।
 जं चरित्ता बहू जीवा तिण्णा संसारसागरं ॥ १ ॥
 एगओ विरइं कुज्जा, एगओ य पवत्तणं ।
 असंजमे नियत्तिं च, संजमे य पवत्तणं ॥ २ ॥
 रागदोसे य दो पावे, पावकम्मपवत्तणे ।
 जे भिक्खू रूभई निच्चं, से न अच्छइ मडले ॥ ३ ॥

दंढाणं गारवाणं च, सल्लानं च तियं तियं ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ ४ ॥
 दिब्बे य जे उवसगो, तहा तेरिच्छमाणसे ।
 जे भिक्खू सहई सम्मं, से न अच्छइ मंडले ॥ ५ ॥
 विगहाकसायसन्नाणं, ज्ञाणाणं च दुयं तहा ।
 जे भिक्खू वज्जई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ ६ ॥
 वणुसु इदियत्थेसु, समिईसु किरियासु य ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ ७ ॥
 लेसासु छसु काएसु, छक्के आहारकारणे ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ ८ ॥
 पिंडोग्गहपडिमासु, भयट्टाणेसु सत्तसु ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ ९ ॥
 मदेसु बंभगुत्तीसु, भिक्खुधम्ममि दसविहे ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १० ॥
 उवासगाणं पडिमासु, भिक्खूणं पडिमासु य ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ ११ ॥
 किरियासु भूयगामेसु, परमाहम्मिएसु य ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १२ ॥
 गाहासेलसएहिं, तहा असंजमम्मि य ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १३ ॥
 बभंमि नायज्झयणेसु, ठाणेसु अ समाहिए ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १४ ॥

एगवीसाए सबले, बावीसाए परीसहे ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १५ ॥
 तेवीसाइ सूर्यगडे, रुवाहिणसु सुरेसु य ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १६ ॥
 पणवीसभावणासु, उद्देसेसु दसाइणं ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १७ ॥
 अणगारगुणेहिं च, पगप्पम्मि तहेव य ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १८ ॥
 पावसुयपसंगेसु, मोहठाणेसु चेव य ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ १९ ॥
 सिद्धाइगुणजोगेसु, तेत्तीसासायणासु य ।
 जे भिक्खू जयई निच्चं, से न अच्छइ मंडले ॥ २० ॥
 इय एणसु ठाणेसु, जे भिक्खू जयई सया ।
 सिप्पं सो सव्वसंसारा, विप्पमुच्चइ पंडिओ ॥ २१ ॥
 त्ति बेमि ॥ इति चरणविही णाम एगतीसइमं
 अज्झयणं समत्तं ॥ ३१ ॥

॥ अह पमायट्ठाणं बत्तीसइमं अज्झयणं ॥

अचंचंतकालस्स समूलगस्स, सव्वस्स दुक्खस्स उ जो पमोक्खे ।
 तं भासओ मे पडिपुण्णचित्ता, सूणेह एगंतहियं हियत्थं ॥ १॥

नाणस्स सत्त्वस्स पगासणाए, अन्नाणमोहस्स विवज्जणाए ।
 रागस्स दोसस्स य संखएणं, एगंतसोक्खं समुवेइ मोक्खं ॥२॥
 तस्सेस मग्गो गुरुविद्धसेवा, विवज्जणा बालजणस्स दूरा ।
 सज्झायएगंतनिसेवणा य, सुत्तत्थसंचितणया धिई य ॥३॥
 आहारमिच्छे मियमेसणिज्ज, सहायमिच्छे निउणत्थबुद्धिं ।
 निकेयमिच्छेज्ज विवेगजोग्गं, समाहिकामे समणे तवस्सी ॥४॥
 न वा लभेज्जा निउणं सहायं, गुणाहियं वा गुणओ समं वा ।
 एगो वि पावाइ विवज्जयंतो, त्रिहरेज्ज कामेसु असज्जमाणो ॥५॥
 जहा य अण्डप्पभवा बलागा, अण्डं बलागप्पभवं जहा य ।
 एमेव मोहाययणं खु तण्हा, मोहं च तण्हाययणं वयंति ॥६॥
 रागो य दोसो वि य कम्मबीयं, कम्मं च मोहप्पभवं वयंति ।
 कम्मं च जाइमरणस्स मूलं, दुक्खं च जाइमरणं वयंति ॥७॥
 दुक्खं हयं जस्स न होइ मोहो,
 मोहो हओ जस्स न होइ तण्हा ।
 तण्हा हया जस्स न होइ लोहो,
 लोहो हओ जस्स न किंचणाइं ॥ ८ ॥
 रागं च दोसं च तहेव मोहं, उद्धत्तुकामेण समूलजालं ।
 जे जे उवाया पडिवज्जियध्वा, ते कित्तइस्सामि अहाणुपुण्व ॥९॥
 रसा पगामं न निसेवियत्त्वा, पायं रसा दित्तिकरा नराणे ।
 दित्तं च कामा समभिदवंति, दुमं जहा साउफलं व पक्खी ॥
 जहा दवग्गी पउग्घिणे वणे, समारुओ नोवसमं उवेइ ।
 एविंदियग्गी वि पगामभोइणो, न वंभयारिस्स हियाय कस्सई ॥

विवित्तसेज्जासणजंतियाणं, ओमासणाणं दमिइंदियाणं ।
 न रागसतू धरिसेई चित्तं, पराइओ वाहिरिवोसहेहिं ॥१२॥
 जहा बिरालावसहस्स मूले, न मूसगाणं वसही पसत्था ।
 एमेव इत्थीनिलयस्स मज्झे, न बंभयारिस्स खमो निवासो ॥
 न रूवलावण्णविलासहासं, न जंपियं इंगियपेहियं वा ।
 इत्थीण चित्तंसि निवेसइत्ता, दट्ठं ववस्से समणे तवस्सी ॥१४॥
 अदंसणं चेव अपत्थणं च, अचित्तणं चेव अकित्तणं च ।
 इत्थीजणस्सारियझाणजुगं, हियं सया बंभवए रयाणं ॥१५॥
 कामं तु देवीहि विभूसियाहिं, न चाइया खोभइउं तिगुत्ता ।
 तहा वि एगंतहियं ति नच्चा, विवित्तवासो मुणिणं पसत्थो ॥
 मोक्खामिकंखस्स उ माणवस्स, संसारभीरुस्स ठियस्स धम्मो ।
 नेयारिसं दुत्तरमत्थि लोए, जहित्थिओ बालमणोहराओ ॥१७॥
 एए य संगे समइक्कमित्ता, सुदुत्तरा चेव भवंति सेसा ।
 जहा महासागरमुत्तरित्ता, नई भवे अवि गंगासमाणा ॥१८॥
 कामाणुगिद्धिपभवं खु दुक्खं, सव्वस्स लोगस्स सवेदगरस ।
 जे काइयं माणसियं च किंचि, तस्संतगं गच्छइ वीयरारो ॥
 जहा य किंपागफला मणोरमा, रसेण वण्णेण य भुज्जमाणा ।
 ते खुडुए जीविय पच्चमाणा, एओवमा कामगुणा विवागे ॥
 जे इंदियाण विसया मणुन्ना, न तेसु भावं निसिरे कयाइ ।
 न या मणुन्नेसु मणं न कुज्जा, समाहिकामे समणे तवस्सी ॥
 चक्खुस्स रूवं गहणं वयंति, तं रागहेउं तु मणुन्नमाहु ।
 तं दोसहेउं अमणुन्नमाहु, समो य जो तेसु स वीयरारो ॥

रूवस्स चक्खुं गहणं वयंति, चक्खुस्स रूवं गहणं वयंति ।
 रागस्स हेउं समणुन्नमाहु, दोसस्स हेउं अमणुन्नमाहु ॥२३॥
 रूवेसु जो गिद्धिमुवेइ तिब्बं, अकालियं पावइ से विणासं ।
 रागाउरे से जह वा पयंगे, आलोयलोले समुवेइ मच्चुं ॥२४॥
 जे यावि दोसं समुवेइ तिब्बं, तंसि क्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
 दुदंतदोसेण सएण जंतू, न किंचि रूवं अवरुज्झई से ॥२५॥
 एगंतरत्ते रुइरंसि रूवे, अतालसे से कुणई पओसं ।
 दुक्खस्स संपीलमुवेइ बाले, न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥२६॥
 रूवाणुगासाणुगए य जीवे, चराचरे हिंसइ णेरूवे ।
 चित्तेहि ते परितावेइ बाले. पीलेइ अत्तट्ठगुरू किलिट्ठे ॥२७॥
 रूवाणुवाएण परिगहेण, उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
 वए विओगे य कहं सुहं से, संभोगकाले य अतित्तलाभे ॥
 रूवे अतित्ते य परिगहम्मि, सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठिं ।
 अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स, लोभाविले आययई अदत्तं ॥२९॥
 तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो. रूवे अतित्तस्स परिगहे य ।
 मायामुसं वड्ढइ लोभदोसा,
 तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥ ३० ॥
 मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य, पओगकाले य दुही दुरंते ।
 एवं अदत्ताणि समाययंतो, रूवे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
 रूवाणुरत्तस्स नरस्स एवं, कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किंचि ।
 तत्थेवभोगे वि किलेस दुक्खं,
 निव्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥ ३२ ॥

एमेव रूवम्मि गओ पओसं, उवेइ दुक्खेहपरंपराओ ।
 पटुट्ठचित्तो य चिणाइ कम्मं, जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
 रूवे विरत्तो मणुओ विसोगो, एण दुक्खेहपरंपरेण ।
 न लिप्पए भवमज्जे वि संतो, जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥३४॥
 सोयस्स सद्दं गहणं वयंति, तं रागहेउं तु मणुन्नमाहु ।
 तं दोसहेउं अमणुन्नमाहु, समो य जो तेसु स वीयरगो ॥३५॥
 सद्दस्स सोयं गहणं वयंति, सोयस्स सद्दं गहणं वयंति ।
 रागस्स हेउं समणुन्नमाहु, दोसस्स हेउं अमणुन्नमाहु ॥३६॥
 सद्देसु जो गिद्धिमुवेइ तिव्वं, अकालियं पावइ से विणासं ।
 रागाउरे हरिणमिगे व मुद्धे, सद्दे अतित्ते समुवेइ मच्चुं ॥३७॥
 जे यावि दोसं समुवेइ तिव्वं, तंसि कखणे से उ उवेइ दुक्खं ।
 दुहंतदोसेण सएण जंतू . न किंचि सद्दं अवरुज्झई से ॥३८॥
 एगंतरत्ते रुद्धेरसि सद्दे, अतालसे से कुणई पओसं ।
 दुक्खस्स संपीलमुवेइ बाले, न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥३९॥
 सद्दाणुगासाणुगए य जीवे, चराचरे हिंसइ णेगरूवे ।
 चित्तेहि ते परितावेइ बाले, पीलेइ अतट्ठगुरू किलिट्ठं ॥४०॥
 सद्दाणुवाएण परिगहेण, उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
 वए विओगे य कहं सुहं से,
 संभोगकाले य अतित्तलाभे ॥ ४१ ॥
 सद्दे अतित्ते य परिग्गइम्मि, सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठि ।
 अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स, लोभाविले आयथई अदत्तं ॥४२॥
 तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो, सद्दे अतित्तस्स परिग्गहे य ।

मायामुसं वड्डढई लोभदोसा,
 तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥ ४३ ॥
 मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य, पओगकाले य दुही दुरंते ।
 एवं अदत्ताणि समाययंतो, सहे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
 सद्दाणुरत्तस्स नरस्स एवं, कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किंचि ।
 तत्थावभोगे वि किलेसदुक्खं; निव्वत्तई जस्स ऋण दुक्खं ॥
 एमेव सद्दम्मि गओ पओसं, उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
 पदुट्ठचित्तो य च्चिणाइ कम्मं, जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
 सहे विरत्तो मणुओ विसो गो, एण दुक्खोहपरंपरेण ।
 न लिप्पए भवमज्झे वि संतो, जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥
 घाणस्स गंधं गहणं वयंति, तं रागहेउं तु मणुन्नमाहु ।
 तं दोषहेउं अमणुन्नमाहु, समो य जो तेसु स वीयरगो ॥ ४८ ॥
 गंधस्स धाणं गहणं वयंति, घाणस्स गंधं गहणं वयंति ।
 रागस्स हेउं समणुन्नमाहु, दोसस्स हेउं अमणुन्नमाहु ॥ ४९ ॥
 गंधेसु जो गिद्धिभुवेइ तिक्वं, अकालियं पावइ से बिणासं ।
 रागाउरे ओसहगंधगिद्धे, सप्पे बिलाओ विव निक्खमंते ॥ ५० ॥
 जे यावि दोसं समुवेइ तिक्वं, तंसि क्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
 दुहंतदोसेण सएण जंतू, न किंचि गंधं अवरुज्झई से ॥ ५१ ॥
 एगंतरत्ते रुइरंसि गंधे, अतालसे से कुणई पओसं ।
 दुक्खस्स संपोलमुवेइ बाले, न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥ ५२ ॥
 गंधाणुगासाणुगए य जीवे, चराचरे हिंसइ णेगरूवे ।
 चित्तेहि ते परितावेइ बाले, पीलेइ अत्तट्ठगुरू किलिट्ठे ॥ ५३ ॥

गंधाणुवाएण परिग्गहेण, उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
 वए विओगे य कह सुहं से, संभोगकाले य अतित्तलाभे ॥५४॥
 गंधे अतित्ते य परिग्गहम्मि, सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठिं ।
 अतुट्ठिदेसेण दुही परस्स, लोभाविले आययई अदत्तं ॥५५॥
 तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो, गंधे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
 मायामुसं वड्ढइ लोभदेसा, तत्थावि दुक्खा न विमुचई से ॥
 मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य, पओगकाले य दुही दुरंते ।
 एवं अदत्ताणि समाययंतो, गंधे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥५७॥
 गंधाणुरत्तस्स नरस्स एवं, कुत्तो सुहं होज्ज कयाई किंचि ।
 तत्थेवभोगे वि किलेसदुक्खं,

निव्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥ ५८ ॥

एमेव गंधम्मि गओ पओसं, उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
 पदुट्ठचित्तो य चिणाइ कम्मं, जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
 गंधे विरत्तो मणुओ विसोगो, एएण दुक्खोहपरंपरेण ।
 न लिप्पए भवमज्झे वि संतो, जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥
 जीहाए रसं गहणं वयंति, तं रागहेउं तु मणुन्नमाहु ।
 तं दोसहेउं अमणुन्नमाहु, समो य जो तेसु स वीयरगो ॥
 रसस्स जीहं गहणं वयंति, जीहाए रसं गहणं वयंति ।
 रागस्स हेउं समणुन्नमाहु, दोसस्स हेउं अमणुन्नमाहु ॥६२॥
 रसेसु जो गिद्धिमुवेइ तिब्बं, अकालियं पावइ से विणासं ।
 रागाउरे वडिसविभिन्नकाए, मच्छे जहा

आमिसभोगगिद्धे ॥ ६३ ॥

जे यावि दोसं समुवेइ तिळ्वं, तंसि क्खणे से च उवेइ दुक्खं ।
 दुदंतदोसेण सएण जंतू, न किंचि रसं अवरुज्झई से ॥
 एगंतरत्ते रुइरंसि रसे, अताळिसे से कुणई पओसं ।
 दुक्खस्स संपीलमुवेइ वाले, न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥
 रसाणुगासाणुगए य जीवे, चराचरे हिंसइ ऽणेगरूवे ।
 चित्तेहि ते परितावेइ वाले, पीलेइ अत्तट्ठगुरू किलिट्ठे ॥६६॥
 रसाणुबाएण परिग्गहेण, उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
 वए विओगे य कहं सुहं से,
 सभोगकाले य अतित्तलाभे ॥ ६७ ॥
 रसे अतित्ते य परिग्गहम्मि, सत्तोवसत्तो न चवेइ तुट्ठिं ।
 अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स, लोभाविले आययई अदत्तं ॥६८॥
 तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो, रसे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
 मायामुसं वद्धइ लोभदोसा,
 तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥ ६९ ॥
 मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य; पओगकाले य दुही दुरंते ।
 एवं अदत्ताणि समाययंतो,
 रसे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥ ७० ॥
 रसाणुरत्तस्स नरस्स एवं, कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किंचि ।
 तत्थोबभोगे वि किलेसदुक्खं, भिब्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥
 एमेव रसम्मि गओ पओसं, चवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
 पदुट्ठचित्तो य चिणाइ कम्मं, जं से पुणो होई दुहं विवागे ॥
 रसे विरत्तो मणुओ विसोगो, एएण दुक्खोहपरंपरेण ।

ग लिप्पए भवमज्झे वि संतो,
 जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥ ७३ ॥
 कायस्स फासं गहणं वयंति, तं रागहेउं तु मणुन्नमाहु ।
 तं दोसहेउं अमणुन्नमाहु, समो य जो तेसु य वीयरानो ॥
 फासस्स कायं गहणं वयंति, कायस्स फासं गहणं वयंति ।
 रागस्स हेउं समणुन्नामाहु, दोसस्स हेउं अमणुन्नमाहु ॥ ७५ ॥
 फासेसु जो गिद्धिमुवेइ तिव्वं, अकालियं पावइ से विणासं ।
 रागाउरेसीयजलावसन्ने, गाहग्गहीए महिसे विवन्ने ॥ ७६ ॥
 जे यावि दोसं समुवेइ तिव्वं, तंसि क्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
 दुइतदोसेण सएण जंतू, न किंचि फासं अवरुज्झई से ॥ ७७ ॥
 एग तरत्ते रुइरंसि फासे, आतालिसे से कुणई पओसं ।
 दुक्खस्स संपीलमुवेइ बाले, न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥ ७८ ॥
 फासाणुगासाणुगए य जीवे, चराचरे हिंसइ ऽणेगरूवे ।
 चित्तोहि ते परितावेइ बाले, पीलेइ अत्तट्टगुरु किलिट्ठे ॥ ७९ ॥
 फासाणुवाएण परिग्गहेण, उपायणे रक्खणसन्निओगे ।
 वए विओगे य कंहं सुहं से, संभोगकाले य अतित्तलाभे ॥ ८० ॥
 फासे अतित्तो य परिग्गहम्मि, सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठिं ।
 अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स, लोभाविले आययई अदत्तं ॥ ८१ ॥
 तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणा, फासे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
 मायामुसं वड्डइ लोभदोसा, तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥ ८२ ॥
 मेासस्स पच्छा य पुरत्थओ य, पओगकाले य दुही दुरंते ।
 एवं अदत्ताणि समाययंतो, फासे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥ ८३ ॥

फासाणुरत्तस्स नरस्स एवं, कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किंचि ।
 तत्थेवभोगे वि किलेसदुक्खं, निव्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥८४॥
 एमेव फासम्मि गओ पओसं, उवेइ दुक्खेहपरंपराओ ।
 पदुट्टचित्तो य चिणाइ कम्मं, जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
 फासे विरत्तो मणुओ विसोगो, एएण दुक्खेहपरंपरेण ।
 न लिप्पए भवमज्झे वि संतो, जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥८६॥
 मणस्स भावं गहणं वयंति, तं रागहेउं तु मणुन्नमाहु ।
 तं दोसहेउं अमणुन्नमाहु, समो य जो तेसु स वीयरगो ॥८७॥
 भावस्स मणं गहणं वयंति, मणस्स भावं गहणं वयंति ।
 रागस्स हेउं समणुन्नमाहु, दोसस्स हेउं अमणुन्नमाहु ॥८८॥
 भावेसु जो गिद्धिमुवेइ तिक्खं, अकालियं पावइ से विणासं ।
 रागाउरे कामगुणेषु गिद्धे, करेणुमगावहिए गजे वा ॥८९॥
 जे यावि दोसं समुवेइ निक्खं, तंसिक्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
 दुहंतदोसेण सएण जंतू, न किंचि भावं अवरुज्झई से ॥९०॥
 एगंतरत्ते रुइरंसि भावे, अतालसे से कुणई पओसं ।
 दुक्खस्स संपीलमुवेइ बाले, न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥
 भावाणुगासाणुगए य जीवे, चराचरे हिंसइ ऽणेगरूवे ।
 चित्तेहि ते परितावेइ बाले, पीलेइ अत्तट्ठगुरू किलिट्ठे ॥९२॥
 भावणुवाएण परिग्गहेण, उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
 वए विओगे य कहं सुहं से, सभोगकाले य अतित्तलाभे ॥
 भावे अतित्ते य परिग्गहम्मि, सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठि ।

अतुट्टिदोसेण दुही परस्स, लोभाविले आययई अदत्तं ॥९४॥
 तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो, भावे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
 मायामुसं वड्डइ लोभदोसा,
 तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥ ९५ ॥
 मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य, पओगकाले य दुही दुरंते ।
 एवं अदत्ताणि समाययंतो, भावे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
 भावाणुरत्तस्स नरस्स एवं, कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किंचि ।
 तत्थोवभोगे वि किलेसदुक्खं, निव्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥
 एमेव भावम्मि गओ पओसं, उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
 एदुदुत्तित्तो य चिणाइ कम्मं, जं से पुणे होइ दुहं विवागे ॥
 भावे विरत्तो मणुओ विसोगो, एएण दुक्खोहपरंपरेण ।
 न छिप्पए भवमज्जे वि संतो,
 जलेण वा पोक्खरिणीपळासं ॥ ९९ ॥
 एविंदियत्था य मणस्स अत्था, दुक्खस्स हेऊ मणुयस्स रागिणो ।
 ते चेव भोवं पि कयाइ दुक्खं,
 न वीयरगस्स करेति किंचि ॥ १०० ॥
 न कामभोगा समयं उवेति, न यावि भोगा विगइं उवेति ।
 जे तप्पओसी य परिग्गही य, सो तेसु मोहा विगइं उवेइ ॥
 कोहं च माणं च तद्देव मायं, लोहं दुगुच्छं अरइं रइं च ।
 हासं भयं सोगपुमिथिवेयं, नपुंसवेयं विविहे य भावे ॥१०२॥
 आबज्जई एवमणेगरूवे, एवंविहे कामगुणेभु सत्तो ।
 अन्ने य एयप्पभवे विसेसे, कारुण्णदीणे हरिमे वइस्से ॥ १०३ ॥

कप्पं न इच्छिज्ज सहायलिच्छू, पच्छाणुतावेण तवप्पभावं ।
 एवं वियारे अमियप्पयारे, आवज्जई इंदियचोरवस्से ॥१०४॥
 तओ से आयंति पओयणाइं, निमज्जिउं मोहमहण्णवम्मि ।
 सुहेसिणो दुक्खविणोयणट्ठा, तप्पच्चयं उज्जमए य रागी ॥१०५॥
 विरज्जमाणस्स य इंदियत्था, सदाइया तावइयप्पगारा ।
 न तस्स सव्वे वि मणुन्नयं वा, निव्वत्तयंती अमणुन्नयं वा ॥१०६॥
 एवं ससं कप्पविकप्पणासुं, संजायई समयमुवट्ठियस्स ।
 अत्थे असं कप्पयओ तओ से, पहीयए कामगुणेषु तण्हा ॥१०७॥
 स वीयरगो कयसव्वकिच्चो, खवेइ नाणावरणं खणेणं ।
 तहेव जं दंसणमावरेइ, जं चंतरायं पकरेइ कम्मं ॥१०८॥
 सव्वं तओ जाणइ पासए य, अमोहणे होइ निरंतराए ।
 अणासवे ज्ञाणसमाहिजुत्तो, आउक्खए मोक्खसुबेइ सुद्धे ॥१०९॥
 सो तस्स सव्वस्स दुहस्स मुक्को, जं वाहई सययं जंतुमेयं ।
 दीहामयं विप्पमुक्को पसत्थो,
 तो होइ अच्चंतसुही कयत्थो ॥११०॥
 अणाइकालप्पभवस्स एसो, सव्वस्स दुक्खस्स पमोक्खमग्गो ।
 वियाहिओ जं समुविच्च सत्ता,
 कमेण अच्चंतसुही भवंति ॥१११॥
 त्ति बेभि ॥
 इति पमायट्ठाणं णाम वत्तीसइमं अज्झयणं समत्तं ॥ ३२ ॥

॥ अहं कम्मप्पयडी तेत्तीसइमं अज्झयणं ॥

अट्ट कम्माइं वोच्छामि, आणुपुर्व्वि जहाकमं ।
जेहिं बद्धो अयं जीवो, संसारे परिवट्ठई ॥ १ ॥
नाणस्सावरणिज्जं, दंसणावरणं तथा ।
वेयणिज्जं तथा मोहं, आउकम्मं तहेव य ॥ २ ॥
नामकम्मं च गोयं च, अंतरायं तहेव य ।
एवमेयाइ कम्माइं, अट्ठेव उ समासओ ॥ ३ ॥
नाणावरणं पंचविहं, सुयं आभिणिबोहियं ।
ओहिनाणं च तइयं, मणनाणं च केवलं ॥ ४ ॥
निहा तहेव पयला, निहानिहा पयलपयला य ।
तत्तो य थीणगिद्धी उ, पंचमा होइ नायव्वा ॥ ५ ॥
चक्खुमचक्खूओहिस्स, दंसणे केवले य आवरणे ।
एवं तु नवविगप्पं, नायव्वं दंसणावरणं ॥ ६ ॥
वेयणीयं पि य दुविहं, सायमसायं च आहियं ।
सायस्स उ बहू भेया, एमेव असायस्स वि ॥ ७ ॥
मोहणिज्जं पि दुविहं, दंसणे चरणे तथा ।
दंसणे तिविहं वुत्तं, चरणे दुविहं भवे ॥ ८ ॥
सम्मत्तं चेव मिच्छत्तं, सम्मामिच्छत्तमेव य ।
एयाओ तिन्नि पयडीओ, मोहणिज्जस्स दंसणे ॥ ९ ॥
चरित्तमोहणं कम्मं, दुविहं तं वियाहियं ।
कसायमोहणिज्जं तु, नोकसायं तहेव य ॥ १० ॥

सोलसविहभेएणं, कम्मं तु कसायजं ।
 सत्तविह नवविहं वा, कम्मं च नोकसायजं ॥ ११ ॥
 नेरइयतिरिक्खाउं, मणुस्साउं तहेव य ।
 देवाउयं चउत्थं तु, आउं कम्मं चउव्विहं ॥ १२ ॥
 नामकम्मं तु दुविहं, सुहमसुहं च आहियं ।
 सुभस्स उ बहू भेया, एमेव असुभस्स वि ॥ १३ ॥
 गोयं कम्मं दुविहं, उच्चं नीयं च आहियं ।
 उच्चं अट्टविहं होइ, एवं नीयं पि आहियं ॥ १४ ॥
 दाणे लाभे य भोगे य, उवभोगे वीरिए तहा ।
 पंचविहमंतरायं, समासेण विहाहियं ॥ १५ ॥
 एयाओ मूलपयडीओ, उत्तराओ य आहिया ।
 पएसग्गं खेत्तकाले य, भावं च उत्तरं सुण ॥ १६ ॥
 सव्वेसिं चेव कम्माणं, पएसग्गमणंतं ।
 गंठियसत्ताईयं, अंतो सिद्धाण आहियं ॥ १७ ॥
 सव्वजीवाण कम्मं तु, संगहे छुद्दिसागयं ।
 खव्वेसु वि पएसेसु, सव्वं सव्वेण बद्धगं ॥ १८ ॥
 उदहीसरिसनामाण, तीसई कोडिकोडीओ ।
 उक्कोसिया टिई होइ, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ १९ ॥
 आवरणिज्जाण दुण्हं पि, वयाणिज्जे तहेव य ।
 अंतराए य कम्मम्मि, ठिई एसा वियाहिया ॥ २० ॥
 उदहीसरिसनामाण, सत्तरिं कोडिकोडीओ ।
 मोहनिज्जस्स उक्कोसा, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ २१ ॥

तेत्तीससागरोवमा, उक्कोसेण विद्याहिया ।
 ठिई उ आउकम्मस्स, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ २२ ॥
 उदहीसरिसनामाण, वीसई कोडिकोडीओ ।
 नामगोत्ताणं उक्कोसा, अट्ठ मुहुत्ता जहन्निया ॥ २३ ॥
 सिद्धाणणंतभागो य, अणुभागा हवेंति उ ।
 सव्वेसु वि पएसगं, सव्वजीवे अइज्झियं ॥ २४ ॥
 तम्हा एसि कम्माणं, अणुभागा वियाणिया ।
 एसि संवरे चेव, खवणे य जए बुहो ॥ २५ ॥
 त्ति बेमि ॥ इति कम्मप्पयडी णाम
 तेत्तीसइमं अज्झयणं समत्तं ॥ ३३ ॥

॥ अह लेसज्झयणं णाम चोत्तीसइमं अज्झयणं ॥

लेसज्झयणं पक्खामि, आणुपुट्ठिं जहक्कमं ।
 छण्हं पि कम्मलेसाणं, अणुभावे सुणेह मे ॥ १ ॥
 नामाइं वण्ण-रस-गंध-फास-परिणामलक्खणं ।
 ठाणं ठिई गई चाउं, लेसाणं तु सुणेह मे ॥ २ ॥
 किण्हा नीला य काऊ य, तेऊ पम्हा तहेव य ।
 सुक्कलेसा य छट्ठा य, नामाइं तु जहक्कमं ॥ ३ ॥
 जीमूयनिद्धसंकासा, गवलरिट्ठगसन्निभा ।
 खंजणनयणनिमा, किण्हलेसा उ वण्णओ ॥ ४ ॥

नीलासोगसंकासा, चासपिच्छ समप्पभा ।
 वेरुलियनिद्धसंकासा, नीललेसा उ वण्णओ ॥ ५ ॥
 अयसीपुप्फसंकासा, कोइलच्छदसन्निभा ।
 पारेवयगीवनिभा, काउलेसा उ वण्णओ ॥ ६ ॥
 हिंगुलधाउसंकासा, तरुणाइच्चसंनिभा ।
 सुगतुंडपईवनिभा, तेओलेसा उ वण्णओ ॥ ७ ॥
 हरियालभेयसंकासा, हलिहाभेयसमप्पभा ।
 सणासणकुसुमनिभा, पम्हलेसा उ वण्णओ ॥ ८ ॥
 संखंककुंदसंकासा, खीरपूरसमप्पभा ।
 रययहारसंकासा, सुक्कलेसा उ वण्णओ ॥ ९ ॥
 जह कडुगतुंबगरसो, निंबरसो कडुगरोहिणिरसो वा ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, रसो य किण्हाए नायव्वो ॥ १० ॥
 जह तिगडुयस्स य रसो, तिक्खो जह हत्थिपिप्पलीए वा ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, रसो उ नीलाए नायव्वो ॥ ११ ॥
 जह तरुणअंबगरसो, तुवरकविट्ठस्स वावि जारिसओ ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, रसो उ काऊए नायव्वो ॥ १२ ॥
 जह परिणिथंबगरसो, पक्ककविट्ठस्स वावि जारिसओ ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, रसो उ तेओए नायव्वो ॥ १३ ॥
 वरवारुणीए व रसो, विविहाण व आसवाण जारिसओ ।
 महुमेरयस्स व रसो, एत्तो पम्हाए परएणं ॥ १४ ॥
 खज्जूरमुहियरसो, खोरस्सो खंडसक्कररसो वा ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, रसो उ सुक्काए नायव्वो ॥ १५ ॥

जह गोमडस्स गंधो, सुणगमडस्स व जहा अहिमडस्स ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, लेसाणं अप्पसत्थाणं ॥ १६ ॥
 जह सुरहिकुसुमगंधो, गंधबासाण पिस्समाणाणं ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, पसत्थलेसाण तिण्हं पि ॥ १७ ॥
 जह करगयस्स फासो, गोजिच्चाए य सागपत्ताणं ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, लेसाणं अप्पसत्थाणं ॥ १८ ॥
 जह बूरस्स व फासो, नवणीयस्स व सिरीसकुसुमाणं ।
 एत्तो वि अणंतगुणो, पसत्थलेसाण तिण्हं पि ॥ १९ ॥
 तिविहो व नवविहो वा, सत्तावीसइविहेक्कसीओ वा ।
 दुसओ तेयालो वा. लेसाणं होइ परिणामो ॥ २० ॥
 पंचासवप्पवत्तो, तीहिं अगुत्तो छसुं अविरओ य ।
 तिव्वारंभपरिणओ, खुड्डो साहस्सिओ नरो ॥ २१ ॥
 निद्वंधसपरिणामो; निस्संसो अजिइंदिओ ।
 एयजोगसमाउत्तो, किण्हलेसं तु परिणमे ॥ २२ ॥
 ईसा अमरिस अतवो, अबिज्जमाया अहीरिया ।
 गेही पओसे य सढे, पमत्ते रसलोलुए ॥ २३ ॥
 सायगवेसए य आरंभाओ अविरओ, खुड्डो साहस्सिओ नरो ।
 एयजोगसमाउत्तो, नीललेसं तु परिणमे ॥ २४ ॥
 वंके वंकसमायारे, नियडिल्ले अणुज्जुए ।
 पल्लिडं चगओवहिए, मिच्छदिट्ठी अणारिए ॥ २५ ॥
 उप्फासगदुट्ठवाई य, तेणे यावि य मच्छरी ।
 एयजोगसमाउत्तो, काऊलेसं तु परिणमे ॥ २६ ॥

नीयावत्ती अचवले, अमाई अकुऊहले ।
 विणीयविणए दंते, जोगवं उवहाणवं ॥ २७ ॥
 पियधम्मे दढधम्मे ऽवज्जभीरु हिएसए ।
 एयजोगसमाउत्तो, तेओलेसं तु परिणमे ॥ २८ ॥
 पयणुकोहमाणे य, मायालोभे य पयणुए ।
 पसंतचित्ते दंतप्पा, जोगवं उवहाणवं ॥ २९ ॥
 तहा पयणुवाई य, उवसंते जिइंदिए ।
 एयजोगसमाउत्तो, पम्हलेसं तु परिणमे ॥ ३० ॥
 अट्टरुदाणि वज्जित्ता, धम्मसुक्काणि झायए ।
 पसंतचित्ते दंतप्पा, समिए गुत्ते य गुत्तिसु ॥ ३१ ॥
 सरागे वीयरगे वा, उवसंते जिइंदिए ।
 एयजोगसमाउत्तो, सुक्कलेसं तु परिणमे ॥ ३२ ॥
 असंखिज्जाणोसप्पिणीण उस्सप्पिणीण जे समया ।
 संखाईया लेगा, लेसाण हवति ठाणाइं ॥ ३३ ॥
 मुहुत्तद्धं तु जहन्ना, तेत्तीसा सागरा मुहुत्तहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई, नायव्वा किण्हलेसाए ॥ ३४ ॥
 मुहुत्तद्धं तु जहन्ना, दस उदही पलियमसंखभागमम्भहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई, नायव्वा नीललेसाए ॥ ३५ ॥
 मुहुत्तद्धं तु जहन्ना, तिण्णुदही पलियमसंखभागमम्भहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई, नायव्वा काउलेसाए ॥ ३६ ॥
 मुहुत्तद्धं तु जहन्ना, दोण्णुदही पलियमसंखभागमम्भहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई, नायव्वा तेउलेसाए ॥ ३७ ॥

मुहुत्तद्धं तु जहन्ना, दस होंति य सागरा मुहुत्तहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई, नायव्वा पम्हलेसाए ॥ ३८ ॥
 मुहुत्तद्धं तु जहन्ना, तेत्तीसं सागरा मुहुत्तहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई, नायव्वा सुक्कलेसाए ॥ ३९ ॥
 एसा खलु लेसाणं, ओहेण ठिई वणिण्या होइ ।
 चउसु वि गईसु एत्तो, लेसाण ठिई तु वोच्छामि ॥ ४० ॥
 दस वाससहस्साइं, काउए ठिई जहन्निया होइ ।
 तिण्णुदही पलिओवम, असंखभागं च उक्कोसा ॥ ४१ ॥
 तिण्णुदही पलिओवमसंखभागो जहन्नेण नीलठिई ।
 दसउदही पलिओवम असंखभाग च उक्कोसा ॥ ४२ ॥
 दसउदही पलिओवम असंखभागं जहन्निया होइ ।
 तेत्तीससागरराइं उक्कोसा, होइ किण्हाए लेसाए ॥ ४३ ॥
 एसा नेरइयाणं, लेसाण ठिई उ वणिण्या होइ ।
 तेण परं वोच्छामि, तिरियमणुस्साण देवाणं ॥ ४४ ॥
 अंतोमुहुत्तमद्धं, लेसाण जहिं जहिं जाउ ।
 तिरियाण नराणं वा, वज्जित्ता केवलं लेसं ॥ ४५ ॥
 मुहुत्तद्धं तु जहन्ना, उक्कोसा होइ पुव्वकोडोओ ।
 नवहि वरिसेहि ऊणा, नायव्वा सुक्कलेसाए ॥ ४६ ॥
 एसा तिरियनराणं, लेसाण ठिई उ वणिण्या होइ ।
 तेण परं वोच्छामि, लेसाण ठिईउ देवाणं ॥ ४७ ॥
 दस वाससहस्साइं किण्हाए ठिई जहन्निया होइ ।
 पलियमसंखिज्ज इमो, उक्कोसो होइ किण्हाए ॥ ४८ ॥

जा किण्हाए ठिई खलु, उक्कोसा सा उ समयमब्भहिया ।
 जहन्नेणं नीलाए, पलियमसंखं च उक्कोसा ॥ ४९ ॥
 जा नीलाए ठिई खलु, उक्कोसा सा उ समयमब्भहिया ।
 जहन्नेणं काऊए, पलियमसंखं च उक्कोसा ॥ ५० ॥
 तेण परं वोच्छामि, तेऊलेसा जहा सुरगणं ।
 भवणवइवाणमंतरजोइसवेमाणियाणं च ॥ ५१ ॥
 पलिओवमं जहन्नं, उक्कोसा सागराओ दुन्नहिया ।
 पलियमसंखेज्जेणं, होइ भागेण तेऊए ॥ ५२ ॥
 दस वाससहस्साइं, तेऊए ठिई जहन्निया होई ।
 दुन्नुदही पलिओवम असंखभागं च उक्कोसा ॥ ५३ ॥
 जा तेऊए ठिई खलु, उक्कोसा सा उ समयमब्भहिया ।
 जहन्नेणं पम्हाए, दस उ मुहुत्ताहियाइ उक्कोसा ॥ ५४ ॥
 जा पम्हाए ठिई खलु, उक्कोसा सा उ समयमब्भहिया ।
 जहन्नेणं सुक्काए, तेत्तीस मुहुत्तमब्भहिया ॥ ५५ ॥
 किण्हा नीला काऊ, तिन्नि वि एयाओ अहमलेसाओ ।
 एयाहि तिहि वि जीवो, दुग्गाइं उववज्जइ ॥ ५६ ॥
 तेऊ पम्हा सुक्का, तिन्नि वि एयाओ धम्मलेसाओ ।
 एयाहि तिहि वि जीवो, सुग्गाइं उवज्जइ ॥ ५७ ॥
 लेसाहिं सव्वाहिं, पढमे समयम्मि परिणयाहिं तु ।
 न हु कस्सइ उववाओ, परभवे अत्थि जीवस्स ॥ ५८ ॥
 लेसाहिं सव्वाहिं, चरिमे समयम्मि परिणयाहिं तु ।
 न हु कस्सइ उववाओ, परभवे होइ जीवस्स ॥ ५९ ॥

अंतमुहुत्तम्मि गए, अंतमुहुत्तम्मि सेसए चेव ।
 लेसाहि परिणयाहिं, जीवा गच्छंति परलोयं ॥ ६० ॥
 तम्हा एयासि लेसाणं, आणुभावे वियाणिया ।
 अप्पसत्थाओ वज्जित्ता, पसत्थाओ ऽहिट्टिए मुणि ॥ ६१ ॥
 त्ति बेमि ॥ इति लेसज्झयणं णाम चोत्तीसइमं
 अज्झयणं समत्तं ॥ ३४ ॥

— — —

॥ अह अणगारज्झयणं णाम पंचतीसइमं अज्झयणं ॥

सुणेह मे एगग्गमणा, मग्गं बुद्धेहि देसियं ।
 जमायरंतो भिक्खु, दुक्खाणंतकरे भवे ॥ १ ॥
 गिहवासं परिचज्ज, पवज्जामस्सिए मुणी ।
 इमे संगे वियाणिज्जा, जेहिं सज्जंति माणवा ॥ २ ॥
 तहेव हिंसं अलियं, चोज्जं अब्बंभसेवणं ।
 इच्छा कामं च लोभं च, संजओ परिवज्जए ॥ ३ ॥
 मणोहरं चित्तहरं, मल्लधूवेण वासियं ।
 सकवाडं पंडुरुल्लोवं, मणसा वि न पत्थए ॥ ४ ॥
 इंदियाणि उ भिक्खुस्स, तारिसम्मि उवस्सए ।
 दुक्कराइं निवारेउं, कामरागविबड्ढेणे ॥ ५ ॥
 सुसाणे सुन्नगारे वा, रुक्खमूले व एगओ ।
 पइरिक्के परकडे वा, वासं तत्थाभिरोयए ॥ ६ ॥

फासुयम्मि अणाबाहे, इत्थीहिं अणभिदुए ।
 तत्थ संकप्पए वासं, भिक्खू परमसंजए ॥ ७ ॥
 न सयं गिहाइ कुव्विज्ज, नेव अन्नेहि कारए ।
 गिहकम्मसमारंभे, भूयाणं दिस्सए वहे ॥ ८ ॥
 तसाणं थावराणं च, सुहुमाणं बादराण य ।
 तम्हा गिहसमारंभं, संजओ परिवज्जए ॥ ९ ॥
 तहेव भत्तपाणेसु, पयणे पयावणेसु य ।
 पाणभूयदयट्ठाए, न पये न पयावये ॥ १० ॥
 जलधन्नानिस्सिया जीवा, पुढवीकट्टनिस्सिया ।
 हम्मंति भत्तपाणेसु, तम्हा भिक्खू न पयावए ॥ ११ ॥
 विसप्पे सव्वओ ऽधारे, बहुपाणिविणासणे ।
 नत्थि जोइसमे सत्थे, तम्हा जोइं न दीवए ॥ १२ ॥
 हिरण्णं जायरूवं च, मणसा वि न पत्थए ।
 समलेट्ठु-कंचणे भिक्खू, विरए कयविक्रए ॥ १३ ॥
 किणंतो कइओ होइ, विक्किणंतो य वाणिओ ।
 कयविक्रयम्मि वट्ठंतो, भिक्खू न भवइ तारिसो ॥ १४ ॥
 भिक्खियव्वं न केयव्वं, भिक्खुणा भिक्खवत्तिणा ।
 कयविक्रओ महादेसो, भिक्खवत्ती सुहावहा ॥ १५ ॥
 समुयाणं उज्जमेसिज्जा, जहासुत्तमणिदियं ।
 लाभालाभम्मि संतुट्ठे, पिंडवायं चरे मुणी ॥ १६ ॥
 अलोले न रसे गिद्धे, जिब्भादंते अमुच्छिण्णए ।
 न रसट्ठाए भुंजिज्जा, जवणट्ठाए महामुणी ॥ १७ ॥

अन्नं रयणं चैव, वंदनं पूयणं तद्वा ।
 इह्दीसकारसम्माणं, मणसा वि न पत्थाए ॥ १८ ॥
 सुक्कज्झाणं झियाएज्जा, अणियाणे अकिंचणे ।
 वेसट्टकाए विहरेज्जा, जाव कालस्स पज्जओ ॥ १९ ॥
 निज्जुहिऊण आहारं, कालघम्मे उवट्ठिए ।
 जहिऊण माणुसं वेदिं, पहु दुक्खे पमुच्चई ॥ २० ॥
 निम्ममे निरहंकारे, वीयरोगो अणासवो ।
 संपत्तो केवलं नाणं, सासयं परिणिव्वुए ॥ २१ ॥
 त्ति बेमि ॥ इति अण्णारज्झयणं णाम पंचतीसइमं अज्झयणं
 समत्तं ॥ ३५ ॥

॥ अह जीवाजीवविभत्ती णाम छत्तीसइमं अज्झयणं ॥

जीवाजीवविभत्तिं, सुणेह मे एगमणा इओ ।
 जं जाणिऊण भिक्खू, सम्मं जयइ संजमे ॥ १ ॥
 जीवा चैव अजीवा य, एस लेए वियाहिए ।
 अजीवदेसमागासे, अलोगे से वियाहिए ॥ २ ॥
 दव्वओ खेत्तओ चैव, कालओ भावओ तद्वा ।
 परूवणा तेस्सि भवे, जीवाणमजीवाण य ॥ ३ ॥
 रूविणे चैवरूवी य, अजीवा दुक्खिहा भवे ।
 अरूवी दसहा वुत्ता, रूविणे य चउव्विहा ॥ ४ ॥

धम्मत्थिकाए तद्देसे तप्पएसे य आहिए ।
 अहम्मे तस्स देसे य, तप्पएसे य आहिए ॥ ५ ॥
 आगासे तस्स देसे य, तप्पएसे य आहिए ।
 अद्दासमए चेव, अरूवी दसहा भवे ॥ ६ ॥
 धम्माधम्मे य देा चेव, लोगमित्ता वियाहिया ।
 लोगालोगे य आगासे, समए समयखेत्तिए ॥ ७ ॥
 धम्माधम्मागासा तिन्नि वि एए अणाइया ।
 अपज्जवसिया चेव, सव्वद्धं तु वियाहिया ॥ ८ ॥
 समए वि संतइं पप्प, एवमेव वियाहिए ।
 आएसं पप्प साईए, सपज्जवसिए वि य ॥ ९ ॥
 खंधा य खंधेसा य, तप्पएसा तद्देव य ।
 परमाणुणो य बोधव्वा, रूविणो य चउव्विहा ॥ १० ॥
 एगत्तेण पुहुत्तेण, खंधा य परमाणुणो ।
 लोएगदेसे लोए य, भइयव्वा ते उ खेत्तओ ॥ ११ ॥
 सुहुमा सव्वलोगम्मि, लोगदेसे य बायरा ।
 इत्तो कालविभागं तु, तेसिं बुच्छं चउव्विहं ॥ १२ ॥
 संतइं पप्प ते ऽनाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ १३ ॥
 असंखकालमुक्कोसं, एक्को समओ जहन्नयं ।
 अज्जीवाण य रूवीण, ठिई एसा वियाहिया ॥ १४ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, मेक्को समओ जहन्नयं ।
 अज्जीवाण य रूवीण, अंखरेयं वियाहियं ॥ १५ ॥

वण्णओ गंधओ चेव, रसओ फासओ तहा ।
 संठाणओ य विन्नेओ, परिणामो तेसि पंचहा ॥ १६ ॥
 वण्णओ परिणया जे उ, पंचहा ते पकित्तिया ।
 किण्हा नीला य लोहिया, हलिद्दा सुक्किला तहा ॥ १७ ॥
 गंधओ परिणया जे उ, दुविहा ते वियाहिया ।
 सुब्भिगंधपरिणामो, दुब्भिगंधो तहेव य ॥ १८ ॥
 रसओ परिणया जे उ, पंचहा ते पकित्तिया ।
 तित्तकडुयकसाया, अबिला महुरा तहा ॥ १९ ॥
 फासओ परिणया जे उ, अट्टहा ते पकित्तिया ।
 कक्खडा मउया चेव, गुरुया लहुया तहा ॥ २० ॥
 सीया उण्हा य निद्धा य, तहा लुक्खा य आहिया ।
 इय फासपरिणया एए, पुगला समुदाहिया ॥ २१ ॥
 संठाणओ परिणया जे उ, पंचहा ते पकित्तिया ।
 परिमंडला य वट्टा य, तंसा चउरंसमायया ॥ २२ ॥
 वण्णओ जे भवे किण्हे, भइए से उ गंधओ ।
 रसओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ २३ ॥
 वण्णओ जे भवे नीले, भइए से उ गंधओ ।
 रसओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ २४ ॥
 वण्णओ जे भवे लोहिए उ, भइए से उ गंधओ ।
 रसओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ २५ ॥
 वण्णओ जे भवे पीए उ, भइए से उ गंधओ ।
 रसओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ २६ ॥

वण्णओ जे भवे सुक्किले भइए से उ गंधओ ।
 रसओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ २७ ॥
 गंधओ जे भवे सुब्भी, भइए से उ वण्णओ ।
 रसओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ २८ ॥
 गंधओ जे भवे दुब्भी, भइए से उ वण्णओ ।
 रसओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ २९ ॥
 रसओ तित्तए जे उ, भइए से उ वण्णओ ।
 गंधओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ ३० ॥
 रसओ कडुए जे उ, भइए से उ वण्णओ ।
 गंधओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ ३१ ॥
 रसओ कसाए जे उ, भइए से उ वण्णओ ।
 गंधओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ ३२ ॥
 रसओ अंबिले जे उ, भइए से उ वण्णओ ।
 गंधओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ ३३ ॥
 रसओ महुरए जे उ, भइए से उ वण्णओ ।
 गंधओ फासओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ ३४ ॥
 फासओ कक्खडे जे उ, भइए से उ वण्णओ ।
 गंधओ रसओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ ३५ ॥
 फासओ मउए जे उ, भइए से उ वण्णओ ।
 गंधओ रसओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ ३६ ॥
 फासओ गुरुए जे उ, भइए से उ वण्णओ ।
 गंधओ रसओ चेव, भइए संठाणओ वि य ॥ ३७ ॥

ફાસઓ લહુએ જે ઉ, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સંઠાળઓ વિ ય ॥ ૩૮ ॥
 ફાસઓ સીયએ જે ઉ, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સંઠાળઓ વિ ય ॥ ૩૯ ॥
 ફાસઓ ઉળ્હુએ જે ઉ, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સંઠાળઓ વિ ય ॥ ૪૦ ॥
 ફાસઓ નિદ્ધુએ જે ઉ, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સંઠાળઓ વિ ય ॥ ૪૧ ॥
 ફાસઓ લુક્કુએ જે ઉ, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સંઠાળઓ વિ ય ॥ ૪૨ ॥
 પરિમંડલસંઠાળે, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સે ફાસઓ વિ ય ॥ ૪૩ ॥
 સંઠાળઓ ભવે વટ્ટે, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સે ફાસઓ વિ ય ॥ ૪૪ ॥
 સંઠાળઓ ભવે તંસે, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સે ફાસઓ વિ ય ॥ ૪૫ ॥
 સંઠાળઓ ભવે ચરસે, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સે ફાસઓ વિ ય ॥ ૪૬ ॥
 જે આયયસંઠાળે, મહુએ સે ઉ વળ્ણઓ ।
 ગંધઓ રસઓ ચેવ, મહુએ સે ફાસઓ વિ ય ॥ ૪૭ ॥
 ણસા અજીવવિભત્તી, સમાસેણ વિયાહિયા ।
 ઇત્તો જીવવિભત્તિ, વુચ્છામિ અણુપુન્નસો ॥ ૪૮ ॥

संसारत्वा य सिद्धा य, दुविहा जीवा वियाहिया ।
 सिद्धा ऽपेगविहा वुत्ता, तं मे कित्तयओ सुण ॥ ४९ ॥
 इत्थी पुरिससिद्धा य, तहेव य नपुंसगा ।
 सलिंगे अन्नलिंगे य, गिहिलिंगे तहेव य ॥ ५० ॥
 उक्केसोगाहणाए य, जहन्नप्रज्झिमाए य ।
 उड्डं अहे य तिरियं च, समुदम्मि जलम्मि य ॥ ५१ ॥
 दस य नपुंसएसु, वीसं इत्थियासु य ।
 पुरिसेसु य अट्टसयं, समएणेगेण सिज्झई ॥ ५२ ॥
 चत्तारि य गिहिलिंगे, अन्नलिंगे दसेव य ।
 सलिंगेण अट्टसयं, समएणेगेण सिज्झई ॥ ५३ ॥
 उक्केसोगाहणाए य, सिज्झंते जुगवं दुवे ।
 चत्तारि जहन्नाए, मज्झे अट्टुत्तरं सयं ॥ ५४ ॥
 चउरुड्डलोए य दुवे समुदे, तओ जले वीसमहे तहेव य ।
 सयं च अट्टुत्तरं तिरियलोए समएणेगेण सिज्झई धुवं ॥ ५५ ॥
 कहिं पडिहया सिद्धा, कहिं सिद्धा पइट्ठिया ।
 कहिं वेदिं चइत्ताणं, कत्थ गंतूण सिज्झई ॥ ५६ ॥
 आलोए पडिहया सिद्धा, लोयग्गे य पइट्ठिया ।
 इहं वेदिं चइत्ताणं, तत्थ गंतूण सिज्झई ॥ ५७ ॥
 बारसहिं जोयणेहिं, सव्वट्टस्सुवरिं भवे ।
 ईसिपव्वभारनामा उ, पुढवी छत्तसंठिया ॥ ५८ ॥
 पणयालसयसहस्सा, जोयणाणं तु आयया ।
 तावइयं चेव वित्थिण्णा, तिगुणे साहियपरिरओ ॥ ५९ ॥

अट्टजोयणबाहुला, सा मज्झमि वियाहिया ।
 परिहायंतो चरिमंते, मच्छिपत्ताउ तणुयरी ॥ ६० ॥
 अज्जुणसुवण्णगमई, सा पुढवी निम्मला सहावेण ।
 उत्ताणगल्लत्तगसंठिया य, भणिया जिणवरेहिं ॥ ६१ ॥
 संखककुंदसंकासा, पंडुरा निम्मला सुहा ।
 सीयाए जोयणे तत्तो, लोयंतो उ वियाहिओ ॥ ६२ ॥
 जोयणस्स उ जो तत्थ, कोसो उवरिमो भवे ।
 तस्स कोसस्स छब्भाए, सिद्धाणोगाहणा भवे ॥ ६३ ॥
 तत्थ सिद्धा महाभागा, लोगगम्मि पइट्ठिया ।
 भवपपंचओ मुक्का, सिद्धिं वरगइं गया ॥ ६४ ॥
 उस्सेहो जस्स जो हेइ, भवम्मि चरिमम्मि उ ।
 तिभागहीणो तत्तो य, सिद्धाणोगाहणा भवे ॥ ६५ ॥
 एगत्तेण साईया, अपज्जवसिया वि य ।
 पुहुत्तेण अणाइया, अपज्जवसिया वि य ॥ ६६ ॥
 अरूविणो जीवघणा, नाणदंसणसन्निया ।
 अउलं सुहं संपन्ना, उवमा जस्स नत्थि उ ॥ ६७ ॥
 लोगेगदेसे ते सव्वे, नाणदंसणसन्निया ।
 संसारपारनित्थिण्णा, सिद्धिं वरगइं गया ॥ ६८ ॥
 संसारत्था उ जे जीवा, दुविहा ते वियाहिया ।
 तसा य थावरा चेव, थावरा तिबिहा तहिं ॥ ६९ ॥
 पुढवी आउजीवा य, तहेव य वणस्सई ।
 इच्चेव थावरा तिबिहा, तेसिं भेए सुणेह मे ॥ ७० ॥

दुविहा उ पुढवीजीवा, सुहुमा बायरा तहा ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता, एवमेए दुहा पुणो ॥ ७१ ॥
 बायरा जे उ पज्जत्ता, दुविहा ते वियाहिया ।
 सण्हा खरा य बोधच्चा, सण्हा सत्तविहा तहिं ॥ ७२ ॥
 किण्हा नोला य रुहिरा य, हलिहा सुक्किला तहा ।
 पंडुपणगमट्टिया, खरा छत्तीसईविहा ॥ ७३ ॥
 पुढवी य सक्करा वालुया य, उवले सिला य लोणूसे ।
 अय-तडय-तंबसीसग, -रुप्प-सुवण्णे य वड्ढे य ॥ ७४ ॥
 हरियाले हिंगुलए, मणोसिला सासगंजण-पवाले ।
 अब्भपउलब्भवालुय, बायरकाए मणिविहाणे ॥ ७५ ॥
 गोमेज्जए य रुयगे, अंके फलिहे य लोहियक्खे य ।
 मरगय-मसारगल्ले, भुयमोयग-इंदनीले य ॥ ७६ ॥
 चंदण-गेरुय-हंसगब्भ, पुलए सोगंधिए य बोधच्चे ।
 चंदप्पहवेरुलिए, जलकंते सूरकंते य ॥ ७७ ॥
 एए खरपुढवीए, भेया छत्तीसमाहिया ।
 एगविहमनाणत्ता, सुहुमा तत्थ वियाहिया ॥ ७८ ॥
 सुहुमा सव्वलोगम्मि, लोगदेसे य बायरा ।
 इत्तो कालविभागं तु, तेसिं वुच्छं चउव्विहं ॥ ७९ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ८० ॥
 बावीससहस्साइं, बासाणुक्कोसिया भवे ।
 आउठिई पुढवीणं, अतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ८१ ॥

असंखकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 कायठिई पुढवीणं, तं कायं तु अमुंचओ ॥ ८२ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 विजढम्मि सए काए, पुढविजीवाण अंतरं ॥ ८३ ॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि. विहाणाइं सहस्ससो ॥ ८४ ॥
 दुविहा आऊजीवा उ, सुहुमा बायरा तहा ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता, एवमेए दुहा पुणे ॥ ८५ ॥
 बायरा जे उ पज्जता, पंचहा ते पक्कित्तिया ।
 सुद्धोदए य उस्से, हरतण् म्हािया हिमे ॥ ८६ ॥
 एगविहमणणत्ता, सुहुमा तत्थ वियाहिया ।
 सुहुमा सव्वलोगम्मि, लोगदेसे य बायरा ॥ ८७ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ८८ ॥
 सत्तेव सहस्साइं, वासाणुक्कोसिया भवे ।
 आउठिई आऊणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ८९ ॥
 असंखकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 कायठिई आऊणं, तं कायं तु अमुंचओ ॥ ९० ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 विजढम्मि सए काए, आऊजीवाण अंतरं ॥ ९१ ॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ ९२ ॥

दुविहा वणस्सईजीवा, सुहुमा बायरा तहा ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता, एवमेए दुहा घुणो ॥ ९३ ॥
 बायरा जे उ पज्जत्ता, दुविहा ते वियाहिया ।
 साहारणसरीरा य, पत्तेगा य तहेव य ॥ ९४ ॥
 पत्तेगसरीराओ ऽणेगहा ते पकित्तिया ।
 रुक्खा गुच्छा य गुम्मा य, लया वल्ली तणा तहा ॥ ९५ ॥
 वलया पव्वगा कुहुणा, जलरुहा ओसही तहा ।
 हरियकया बोधव्वा, पत्तया इइ आहिया ॥ ९६ ॥
 साहारणसरीराओ ऽणेगहा ते पकित्तिया ।
 आलुए मूलए चेव, सिंगबेरे तहेव य ॥ ९७ ॥
 हरिली सिरिली सस्सिरिली, जावई केयकंदली ।
 पलंडुलसणकंदे य, कंदली य कुडुव्वए ॥ ९८ ॥
 लोहिणीहू य थीहू य, तुहगा य तहेव य ।
 कण्हे य वज्जकंदे य, कंदे सूरणए तहा ॥ ९९ ॥
 अस्सकण्णी य बोधव्वा, सीहकण्णी तहेव य ।
 मुसुंदी य हलिदा य, णेगहा एवमायओ ॥ १०० ॥
 एगविहमणत्ता, सुहुमा तत्थ वियाहिया ।
 सुहुमा सव्वलोगम्मि, लोगदेसे य बायरा ॥ १०१ ॥
 संतइं पप्प नाईया. अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ १०२ ॥
 दस चेव सहस्साइं, वासाणुककसिया पणगाणं ।
 वणस्सईण आऊं अतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ १०३ ॥

अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 कायठिई पणगाणं, तं कायं तु अमुंचओ ॥१०४॥
 अरंसकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 विजढंमि सए काए, पणगजीयाण अंतरं ॥१०५॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥१०६॥
 इच्चेए थावरा तिविहा समासेण वियाहिया ।
 इत्तो उ तसे तिविहे, वुच्छामि अणुपुव्वसो ॥१०७॥
 तेऊ वाऊ य बोधव्वा, ओराला य तसा तहा ।
 इच्चेए तसा तिविहा, तेसिं भेए सुणेह मे ॥१०८॥
 दुविहा तेऊजीवा उ, सुहुमा बायरा तहा ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता, एवमेए दुहा पुणो ॥१०९॥
 बायरा जे उ पज्जत्ता, णेगहा ते वियाहिया ।
 इंगले मुम्मुरे अगणी, अच्चिजाला तहेव य ॥११०॥
 उक्का विज्जू य बोधव्वा, णेगहा एवमायओ ।
 एगविहमणाणत्ता, सुहुमा ते वियाहिया ॥१११॥
 सुहुमा सव्वलोगम्मि, लोगदेसे य बायरा ।
 इत्तो कालविभागं तु, तेसिं वुच्छं चउव्विहं ॥११२॥
 संतइं पप नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥११३॥
 तिण्णेव अहोरत्ता, उक्कोसेण वियाहिया ।
 आउठिई तेऊणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥११४॥

असंखकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 कायठिई तेऊणं, तं कायं तु अमुंचओ ॥११५॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 विजढंमि सए काए, तेऊजीवाण अंतरं ॥११६॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, बिहाणाइं सहस्ससो ॥११७॥
 दुविहा वाउजीवा उ, सुहुमा बायरा तहा ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता, एवमेए दुहा पुणो ॥११८॥
 बायरा जे उ पज्जत्ता, पंचहा ते पकित्तिया ।
 उक्कलिया मंडलिया, घणगुंजा सुद्धवाया य ॥११९॥
 संवट्ठगवाते वा, णेगहा एवमायओ ।
 एगविहमणाणत्ता, सुहुमा तत्थ वियाहिया ॥ २० ॥
 सुहुमा सव्वलोगम्मि, एगदेसे य बायरा ।
 इत्तो कालविभागं तु, तेसिं वुच्छं चउव्विहं ॥ २१ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ २२ ॥
 तिण्णेव सहस्साइं, वासाणुक्कोसिया भवे ।
 आउठिई वाऊणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ २३ ॥
 असंखकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 कायठिई वाऊणं, तं कायं तु अमुंचओ ॥ २४ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
 विजढंमि सए काए, वाऊजीवाण अंतरं ॥ १२५ ॥

एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ १२६ ॥
 ओराला तसा जे उ, चउहा ते पकित्तिया ।
 बेइंदिय-तेइंदिय-चउरो-पंचिंदिया चेव ॥ २७ ॥
 बेइंदिया उ जे जीवा, दुविहा ते पकित्तिया ।
 पज्जत्तमपज्जता, तेसिं भेए सुणेह मे ॥ २८ ॥
 किमिणो सामंगला चेव, अलसा माइवाहया ।
 वासीमुहा य सिप्पीया, संखा संखणगा तहा ॥ २९ ॥
 घल्लोयाणुल्लया चेव, तहेव य वराडगा ।
 जल्लागा जालगा चेव, चंदणा य तहेव य ॥ ३० ॥
 इइ बेइंदिया एए ऽणेगहा एवमायओ ।
 लोगेगदेसे ते सव्वे, न सव्वत्थ वियाहिया ॥ ३१ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ३२ ॥
 वासाइं बारसा चेव, उक्कोसेण वियाहिया ।
 बेइंदियआउठिई, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ३३ ॥
 संखिज्जकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 बेइंदियकायठिई, तं कायं तु अमुंचओ ॥ ३४ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 बेइंदियजीवाणं, अंतरं च वियाहियं ॥ ३५ ॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ १३६ ॥

तेइंदिया उ जे जीवा, दुविहा ते पकित्तिया ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता, तेसिं भेए सुणेह मे ॥ १३७ ॥
 कुंथुपिवील्लिउइंसा, उक्कलुइहिया तहा ।
 तणहारकट्टहारा य, मालुगपत्तहारगा ॥ ३८ ॥
 कप्पासट्ठिमि जायंति, दुगा तउसमिंजगा ।
 सदावरी य गुम्मी य, बोधव्वा इंदगाइया ॥ ३९ ॥
 इंदगोवगमाईया, णेगहा एवमायओ ।
 लोगेगदेसे ते सव्वे, न सव्वत्थ वियाहिया ॥ ४० ॥
 संतईं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ४१ ॥
 एगूणवन्नहारत्ता, उक्कोसेण वियाहिया ।
 तेइंदियआउठिई, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ४२ ॥
 संखिज्जकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 तेइंदियकायठिई, तं कार्यं तु अमुंचओ ॥ ४३ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 तेइंदियजीवाणं, अंतरं च वियाहिया ॥ ४४ ॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ ४५ ॥
 चउरिंदिया उ जे जीवा, दुविहा ते पकित्तिया ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता, तेसिं भेए सुणेह मे ॥ ४६ ॥
 अंधिया पोत्तिया चेव, मच्छिया मसगा तहा ।
 भमरे कीडपयंगे य, ढिंकुणे कंकणे तहा ॥ १४७ ॥

कुक्कुटे सिंगिरीडी य, नंदावत्ते य विच्छिण्ण ।
 ढोले भिंगारी य, विरली अच्छिवेहए ॥ १४८ ॥
 अच्छिळे माहए अच्छिरोडए विचित्ते चित्तपत्तए ।
 उहिंजलिया जलकारी य, नीया तंतवगाईया ॥ ४९ ॥
 इय चउरिंदिया एए, ऽणेगहा एवमायओ ।
 लोगेगदेसे ते सव्वे, सव्वत्थ वियाहिया परिकित्तिआ ॥ ५० ॥
 संतई पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिईं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ५१ ॥
 छच्चेव मासाऊ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 चउरिंदियआउठिई, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ५२ ॥
 संखिज्जकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 चउरिंदियकाएठिई, तं कायं तु अमुंचओ ॥ ५३ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 चउरिंदिय जीवाणं, अंतरं च वियाहियं ॥ ५४ ॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ ५५ ॥
 पंचिंदिया उ जे जीवा, चउविहा ते वियाहिया ।
 नेरइयतिरिक्खा य, मणुया देवा य आहिया ॥ ५६ ॥
 नेरइया सत्तविहा, पुढवीसु सत्तसू भवे ।
 रयणाभसक्कराभा, वालुयाभा य आहिया ॥ ५७ ॥
 पंकाभा धूमाभा, तमा तमतमा तहा ।
 इइ नेरइया एए, सत्तहा परिकित्तिआ ॥ १५८ ॥

लोगस्स एगदेसम्मि, ते सव्वे उ वियाहिया ।
 एत्तो कालविभागं तु, वोच्छं तेसिं चउव्विहं ॥ १५९ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पहुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ६० ॥
 सागरोवममेगं तु, उक्कोसेण वियाहिया ।
 पढमाए जहन्नेणं, दसवाससहस्सिया ॥ ६१ ॥
 तिण्णेव सागरा ऊ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 दोच्चाए जहन्नेणं, एगं तु सागरोवमं ॥ ६२ ॥
 सत्तेव सागरा ऊ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 तइयाए जहन्नेणं, तिन्नेव सागरोवमा ॥ ६३ ॥
 दस सागरोवमा ऊ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 चउत्थीए जहन्नेणं, सत्तेव सागरोवमा ॥ ६४ ॥
 सत्तरस सागरा ऊ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 पंचमाए जहन्नेणं, दस चेव सागरोवमा ॥ ६५ ॥
 वावीस सागरा ऊ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 छट्ठीए जहन्नेणं सत्तरस सागरोवमा ॥ ६६ ॥
 तेत्तीस सागरा ऊ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 सत्तमाए जहन्नेणं, बावीसं सागरोवमा ॥ ६७ ॥
 जा चेव य आउठिई, नेरइयाणं वियाहिया ।
 सा तेसिं कायठिई, जहन्नुक्कोसिया भवे ॥ ६८ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 विजडंमि सए काए, नेरइयाणं तु अंतरं ॥ १६९ ॥

एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसकासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ १७० ॥
 पंचिंदियतिरिक्खाओ, दुविहा ते वियाहिया ।
 समुच्छिमतिरिक्खाओ, गम्भवक्कतिया तहा ॥ ७१ ॥
 दुविहा ते भवे तिविहा, जलयरा थलयरा तहा ।
 खहयरा य बोधव्वा, तेसिं भेए सुणेह मे ॥ ७२ ॥
 मच्छा य कच्छभा य, गाहा य मगरा तहा ।
 सुंसुमारा य बोधव्वा, पंचहा जलयराहिया ॥ ७३ ॥
 लेण्णदेसे ते सव्वे, न सव्वत्थ वियाहिया ।
 एत्तो कालविभागं, चउव्विहा ते बियाहिया ॥ ७४ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पहुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ७५ ॥
 एगाओ पुव्वकोडीओ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 आउठिइं जलयराणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ७६ ॥
 पुव्वकोडिपुहत्तं तु, उक्कोसेण वियाहिया ।
 कायट्ठिइं जलयराणं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ॥ ७७ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 बिज्जदंमि सए काए, जलयराणं अंतरं ॥ ७८ ॥
 चउप्पया य परिसप्पा, दुविहा थलयरा भवे ।
 चउप्पया चउविहा, ते मे कित्तयओ सुण ॥ ७९ ॥
 एगखुरा दुखुरा चेव, गंडीपयसणप्पया ।
 हयमाइ-गोणमाइ, गयमाइसोहमाइणो ॥ १८० ॥

मुओरगपरिसप्पा य, परिसप्पा दुविहा भवे ।
 गोहाई अहिमाई य, एक्केका ऽणेगहा भवे ॥ १८१ ॥
 लेणगदेसे ते सव्वे, न सव्वत्थ वियाहिया ।
 एत्तो कालविभागं, चउविहा ते वियाहिया ॥ ८२ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पहुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ८३ ॥
 पलिओवमाइं तिन्नि उ, उक्कोसेण वियाहिया ।
 आउठिई थलयराणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ८४ ॥
 पुव्वकोडिपुहुत्तेणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ।
 कायठिई थलयराणं, अंतरं तेसिमं भवे ॥ ८५ ॥
 कालमणंतमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ।
 विजढम्मि सए काए, थलयराणं तु अंतरं ॥ ८६ ॥
 चम्मे उ लेमपक्खीया, तइया समुगपक्खिया ।
 बिययपक्खी य बोधव्वा, पक्खिणो य चउव्विहा ॥ ८७ ॥
 लोगेगदेसे ते सव्वे, न सव्वत्थ वियाहिया ।
 इत्तो कालविभागं तु, तेसिं वुच्छं चउव्विहं ॥ ८८ ॥
 संतइं पप्प नाईआ, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पहुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ ८९ ॥
 पलिओवमस्स भागो, असंखेज्जइमो भवे ।
 आउठिई खहयराणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ९० ॥
 असंखभाग पलियस्स, उक्कोसेण उ साहिया ।
 पुव्वकोडीपुहुत्तेणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ ९१ ॥

ठिई खह्यराणं, अंतरे तेसिमे भवे ।
 कालं अणंतमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ॥ १९२ ॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसआं वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ १९३ ॥
 मणुया दुविहभेया उ, ते मे कित्तयओ सुण ।
 संमुच्छिमा य मणुया, गम्भवक्कंतिया तहा ॥ १९४ ॥
 गम्भवक्कंतिया जे उ, तिविहा ते वियाहिया ।
 कम्मअकम्मभूमा य, अंतरहीवया तहा ॥ १९५ ॥
 पन्नरस तीसविहा, भेया अट्टवीसइं ।
 संखा उ कमसो तेसिं, इइ एसा वियाहिया ॥ १९६ ॥
 संमुच्छिमाण एसेव, भेओ होइ वियाहिओ ।
 लोगस्स एगदेसम्मि, ते सव्वे वि वियाहिया ॥ १९७ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अप्पज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ १९८ ॥
 पलिओवमाउ तिन्नि वि असंखेज्जइमो भवे ।
 आउठिई मणुयाणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ १९९ ॥
 पलिओवमाईं तिणिण उ, उक्कोसेण उ साहिया ।
 पुअ्वकोडिपुहुत्तेणं, अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥ २०० ॥
 कायठिई मणुयाणं, अंतरं तेसिमं भवे ।
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तं जहन्नगं ॥ २०१ ॥
 एएसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ २०२ ॥

देवा चउविहा वुत्ता, ते मे कित्तयओ सुण ।
 भोमिज्जवाणमंतर जोइसवेमाणिया तहा ॥ २०३ ॥
 दसहा उ भवणवासी, अट्टहा वणचारिणो ।
 पंचविहा जोइसिया, दुविहा वेमाणिया तहा ॥ २०४ ॥
 असुरा नागसुवण्णा, विज्जू अग्गी वियाहिया ।
 दीवादहि दिसा वाया, थणिया भवणवासिणो ॥ २०५ ॥
 पिसायभूय जक्खा य, रक्खसा किन्नरा किंपुरिसा ।
 महोरगा य गंधव्वा, अट्टविहा वाणमंतरा ॥ २०६ ॥
 चंदा सूरा य नक्खत्ता, गहा तारागणा तहा ।
 ठियाविचारिणो चेव, पंचहा जोइसालया ॥ २०७ ॥
 वेमाणिया उ जे देवा, दुविहा ते वियाहिया ।
 कप्पोवगा य बोधव्वा, कप्पाईया तहेव य ॥ २०८ ॥
 कप्पोवगा बारसहा, सोहम्मीसाणगा तहा ।
 सणकुमार-माहिंद, बंभलोगा य लंतगा ॥ २०९ ॥
 महासुक्का सहस्सारा, आणया पाणया तहा ।
 आरणा अच्चुया चेव, इड कप्पोवगा सुरा ॥ २१० ॥
 कप्पाईया उ जे देवा, दुविहा ते वियाहिया ।
 गेविज्जा णुत्तरा चेव, गेविज्जा नवविहा तहिं ॥ २११ ॥
 हेट्ठिमा हेट्ठिमा चेव, हेट्ठिमा मज्झिमा तहा ।
 हेट्ठिमा उवरिमा चेव, मज्झिमा हेट्ठिमा तहा ॥ २१२ ॥
 मज्झिमा मज्झिमा चेव, मज्झिमा उवरिमा तहा ।
 उवरिमा हेट्ठिमा चेव, उवरिमा मज्झिमा तहा ॥ २१३ ॥

- उवरिमा उवरिमा चेव, इय गेविज्जगा सुरा ।
 विजया वेजयंता य, जयंता अपराजिया ॥ २१४ ॥
 सन्वत्थसिद्धगा चेव, पंचहाणुत्तरा सुरा ।
 इय वेमाणिया एए ऽणेगहा एवमायओ ॥ २१५ ॥
 लोगस्स एगदेसम्मि, ते सव्वे वि वियाहिया ।
 इत्तो कालविभागं तु, तेसिं वुच्छं चउव्विहं ॥ २१६ ॥
 संतइं पप्प नाईया, अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया, सपज्जवसिया वि य ॥ २१७ ॥
 साहियं सागरं एक्कं, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 भोमेज्जाणं जहन्नेणं, दसवाससहस्सिया ॥ २१८ ॥
 (पलिओवम देऊणा, उक्कोसेण वियाहिया ।
 असुरेदवज्जेताण, जहन्ना दस हिस्सगा ॥)
 पलिओवममेगं तु, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 बंतराणं जहन्नेणं, दसवाससहस्सिया ॥ २१९ ॥
 पलिओवममेगं तु, वासलक्खेण साहियं ।
 पलिओवमट्टभागो, जोइसेसु जहन्निया ॥ २२० ॥
 देा चेव सागराइं, उक्कोसेण वियाहिया ।
 सोहम्मंम्मि जहन्नेणं, एगं च पलिओवमं ॥ २२१ ॥
 सागरा साहियादुन्नि, उक्कोसेण वियाहिया ।
 ईसाणम्मि जहन्नेणं, साहियं पलिओवमं ॥ २२२ ॥
 सागराणि य सत्तेव, उक्कोसेणं ठिई भवे ।
 सणकुमारे जहन्नेणं, दुन्नि ऊ सागरोवमा ॥ २२३ ॥

साहिया सागरा सत्त, उक्कोसेणं ठिई भवे ।
 माहिंदम्मि जहन्नेणं, साहिया दुन्नि सागरा ॥ २२४ ॥
 दस चेव सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 बंभलोए जहन्नेणं, सत्त ऊ सागरोवमा ॥ २२५ ॥
 चउदस सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 लंतगम्मि जहन्नेणं, दस ऊ सागरोवमा ॥ २२६ ॥
 सत्तरस सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 महासुक्के जहन्नेणं, चउदस सागरोवमा ॥ २२७ ॥
 अट्टारस सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 सहस्सारम्मि जहन्नेणं, सत्तरस सागरोवमा ॥ २२८ ॥
 सागरा अउणवीसं तु, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 आणयम्मि जहन्नेणं, अट्टारस सागरोवमा ॥ २२९ ॥
 बीसं तु सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 आणयम्मि जहन्नेणं, सागरा अउणवीसई ॥ २३० ॥
 सागरा इक्कीसं तु, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 आरणम्मि जहन्नेणं, बीसई सागरोवमा ॥ २३१ ॥
 बावीसा सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 अच्चुयम्मि जहन्नेणं, सागरा इक्कीसई ॥ २३२ ॥
 तेवीस सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 पढमम्मि जहन्नेणं, बावीसं सागरोवमा ॥ २३३ ॥
 चउवीस सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 बिइयम्मि जहन्नेणं, तेवीसं सागरोवमा ॥ २३४ ॥

- पणवीस सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 तइयम्मि जहन्नेणं, चउवीसं सागरोवमा ॥ २३५ ॥
 छवीस सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 चउत्थम्मि जहन्नेणं, सागरा पणुवीसई ॥ २३६ ॥
 सागरा सत्तवीसं तु, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 पंचमम्मि जहन्नेणं, सागरा उ छवीसई ॥ २३७ ॥
 सागरा अट्टवीसं तु, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 छट्ठम्मि जहन्नेणं, सागरा सत्तवीसई ॥ २३८ ॥
 सागरा अउणतीसं तु, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 सत्तमम्मि जहन्नेणं, सागरा अट्टवीसई ॥ २३९ ॥
 तीसं तु सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 अट्ठमम्मि जहन्नेणं, सागरा अउणतीसई ॥ २४० ॥
 सागरा इक्कतीसं तु, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 नवमम्मि जहन्नेणं, तीसई सागरोवमा ॥ २४१ ॥
 तेत्तीसा सागराई, उक्कोसेण ठिई भवे ।
 चउसुं पि विजयाईसु, जहन्नेणेक्कतीसई ॥ २४२ ॥
 अजहन्नमणुक्कोसा, तेत्तीसं सागरोवमा ।
 महाविमाणे सव्वट्ठे, ठिई एसा वियाहिया ॥ २४३ ॥
 जा चेव उ आउठिई, देवाणं तु वियाहिया ।
 सा तेसिं कायठिई, जहन्नमुक्कोसिया भवे ॥ २४४ ॥
 अणंतकालमुक्कोसं, अंतोमुहुत्तां जहन्नगं ।
 विजडंमि सए काए, देवाणं हुज्ज अंतरं ॥ २४५ ॥

एणसिं वण्णओ चेव, गंधओ रसफासओ ।
 संठाणदेसओ वावि, विहाणाइं सहस्ससो ॥ २४६ ॥
 संसारत्था य सिद्धा य, इय जीवा वियाहिया ।
 रुविणो चेवरूवी य, अजीवा दुविहा वि य ॥ २४७ ॥
 (अणंतकालमुक्कोसं, वासपुहुत्तं जहन्नगं ।
 आणयाईण कप्पाण, गेविज्जाणं तु अंतरं
 संखिज्ज सागरुक्कोसं, वासपुहुत्तं जहन्नगं
 अणुत्तराण य देवाणं अन्तरं तु वियाहिया ॥)
 एय जीवमजीवे य, सोच्चा सहहिऊण य ।
 सच्चनयाणमणुमए, रमेज्ज संजमे मुणी ॥ २४८ ॥
 तओ बहूणि वासाणि, सामण्णमणुपालिय ।
 इमेण कम्मजोगेण, अप्पाण संलिहे मुणी ॥ २४९ ॥
 बारसेव उ वासाइ, संलेहुक्कोसिया भवे ।
 संवच्छरमज्झिमिया, छंमासा य जहन्निया ॥ २५० ॥
 पढमे वासचउक्कंमि, विगई-निज्जूहणं करे ।
 विईए वासचउक्कम्मि, विचित्तं तु तवं चरे ॥ २५१ ॥
 एगंतरमायामं, कट्टुं संवच्छरे दुवे ।
 तओ संवच्छरद्धं तु, नाइ विगिट्ठं तु तवं चरे ॥ २५२ ॥
 तओ संवच्छरद्धं तु, विगिट्ठं तु तवं चरे ।
 परिमियं चेव आयामं, तंमि संवच्छरे करे ॥ २५३ ॥
 कोडीसहियमायामं, कट्टुं संवच्छरे मुणी ।
 मासद्धमासिणं तु, आहारेण तवं चरे ॥ २५४ ॥

कन्दपमाभिओगं च, किञ्चिसियं मोहमासुरत्तं च ।
 एयाउ दुग्गईआ, मरणम्मि विराहिया होंति ॥ २५५ ॥
 मिच्छादंसणरत्ता सनियाणा उ हिंसगा ।
 इय जे मरन्ति जीवा तेसिं पुण दुल्लहा बोही ॥ २५६ ॥
 सम्मट्टंसणरत्ता अनियाणा सुक्कलेसमोगाढा ।
 इय जे मरन्ति जीवा तेसिं सुलहा भवे बोही ॥ २५७ ॥
 मिच्छादंसणरत्ता सनियाणा कण्हलेसासमोगाढा ।
 इय जे मरन्ति जीवा तेसिं पुण दुल्लहा बोही ॥ २५८ ॥
 जिणवयणे अणुरत्ता जिणवयणं करेन्ति भावेण ।
 अमला असंकिलिट्ठा ते हेन्ति परित्तसंसारी ॥ २५९ ॥
 बालमरणाणि बहूसो अकाममरणाणि चेव य बहूणि ।
 मरिहन्ति ते वराया जिणवयणं जे न याणन्ति ॥ २६० ॥
 बहुआगमविन्नाणा समाहिउप्पायगा य गुणगाही ।
 एणं कारणेणं अरिहा आलोयणं सोउं ॥ २६१ ॥
 कन्दपककुयाइं तह सीलसहावहसणविगहाइं ।
 विम्हावेन्तो वि परं कन्दपं भावणं कुणइ ॥ २६२ ॥
 मन्ताजागं काउं भूईकम्मं च जे पउञ्जन्ति ।
 साय-रस-इइदिहेउं अभिओगं भावणं कुणइ ॥ २६३ ॥
 नाणस्स केवलीणं धम्मायरियस्स सङ्गसाहूणं
 माई अवण्णवाई किञ्चिसियं भावणं कुणइ ॥ २६४ ॥
 अणुबद्धरोसपसरो तह य निमित्तंमि होई पडिसेवी ।
 एणं हिं कारणेहिं आसुरियं भावणं कुणइ ॥ २६५ ॥

सत्थगहणं विसभक्खणं च जालणं च जलपवेसी य ।

आणायारभण्डसेवी जम्मणमग्गाणि बन्धन्ति ॥२६६॥

इय पाउक्रे बुद्धे नायए परिनिव्वुए ।

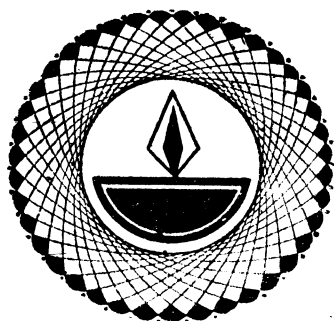
छत्तीसं उत्तरज्झाए भवसिद्धीयसम्मए ॥२६७॥

त्ति बेमि ॥

॥ जीवाजीवविभत्ती णाम छत्तीसं अज्झयणं सम्मत्तं ॥

॥ श्री उत्तराज्झयणं सम्मत्तं ॥

ધર્મં ચ કુળમાણસ સફલા જંતિ રાઈઓ

ઉત્તરા. અધ્ય. ૧૪ ગાથા ૨૫

જીવનમાં ધર્મ કરનારાની જ રાત્રિ સફલ સમજવી.

વતારિ પરમજ્ઞાણિ દુલ્લહાણીહ જન્તુણો,
માણુસત્તં સુઈ સદ્ધા સંજમમ્મિ ય વીરિયં ॥૧॥

ઉત્તરા. અધ્ય. ૩ ગાથા ૧

આ સંસારમાં જીવને મનુષ્યભવ, ધર્મશ્રવણ, ધર્મ
ઉપર શ્રદ્ધા અને સંયમ પ્રાપ્તિ દુર્લભ છે.

કડાણ કમ્માણ ન મુક્કસં અત્થિ

ઉત્તરા. અધ્ય. ૪ ગાથા ૩

કરેલા કર્મનો ભોગવ્યા વિના છુટકારો નથી.

લાહા લોહો પવઢ્ઢે

ઉત્તરા. અધ્ય. ૮ ગાથા ૧૭

લાભ થાય તેમ લોભ વધે છે,

‘ઈચ્છા ઉ આગાસસમા અણન્તિઆ’

ઉત્તરા. અધ્ય ૯ ગાથા ૪૮

ઈચ્છાઓ આકાશ જેટલી અનંત છે જે કોઈ
દિવસ પુરી થતી નથી.